

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av bokföringslagen samt vissa andra lagar med anknytning till den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att bokföringslagstiftningen revideras att motsvara utvecklingen i den internationella redovisningspraxisen. De föreslagna bestämmelserna syftar till att sätta i kraft Europaparlamentets och rådets förordning om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen) och det s.k. fair value-direktivet. Förslaget medför att de internationella redovisningsstandarderna (IAS-standarderna) blir obligatoriska i stället för den nationella bokföringslagstiftningen i fråga om koncernbokslut för företag, vars värdepapper är föremål för offentlig handel. Ändringarna omfattar bokföringslagen, kreditinstitutslagen, lagen om aktiebolag, lagen om andelslag, sparbankslagen, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform och lagen om hypoteksföreningar. Utöver detta genomgår dessa lagar med hänsyn till ändringar av teknisk natur, vilka förorsakas av inhemska ändringsbehov.

Utgångspunkten för förslaget är den s.k. principen om inget hinder, inget tvång. Med stöd av denna princip utvidgas det obligatoriska användningsområdet för IAS-standarderna inte väsentligt jämfört med IAS-förordningen. Å andra sidan hindras ingen grupp av bokföringsskyldiga att använda dessa standarder. Den enda förutsätt-

ningen är, att den bokföringsskyldige har en CGR-revisor. Ett undantag utgör emellertid sådana noterade bokföringsskyldiga, som inte upprättar koncernbokslut. Dessa skall upprätta sina bokslut med iakttagande av IAS-standarderna. Å andra sidan skall noterade bokföringsskyldiga, som satt i omlopp endast masskuldebrev eller andra finansiella instrument för främmande kapital, få en övergångstid för ibruktagandet av standarderna till den 1 januari 2007 i enlighet med IAS-förordningen.

På motsvarande sätt skall principen om inget hinder, inget tvång tillämpas när fair value-direktivet sätts i kraft. På grund av verksamhetens natur i kreditinstitut och värdepappersföretag skall dock de finansiella instrument som de äger uppges i balansräkningen till sitt verkliga värde i enlighet med IAS-standarderna även när det gäller bokslut för kreditinstitut och värdepappersföretag som annars inte tillämpar IAS-standarderna.

Förslaget inbegriper även ändringar i ovan nämnda lagstiftning som förutsätts i det s.k. moderniseringsdirektivet. För andra nyttigheter än finansiella instrument tillåts inte en värdering enligt verkligt värde hos andra bokföringsskyldige än kreditinstitut och värdepappersföretag. Även för dessas del är en värdering enligt verkligt värde frivillig.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1. Nuläge.....	4
2. Ändringsbehov.....	4
2.1. IAS-förordningen	4
2.2. Fair value -direktivet	5
2.3. Moderniseringsdirektivet	6
3. De viktigaste förslagen.....	7
3.1. Obligatorisk tillämpning av IAS-standarderna på koncernbokslut	7
3.2. Frivillig tillämpning av IAS-standarderna.....	8
3.3. Obligatoriskt IAS-årsbokslut	8
3.4. Övergångstid.....	8
3.5. Övervakning och tolkning.....	9
3.6. Tillämpningsområdet för ändringsdirektiven	9
3.6.1. Värderingen av andra tillgångar än finansiella instrument	10
3.6.2. Scheman för resultat- och balansräkning	10
3.7. Ändring av gränsvärdena för små och medelstora företag samt övriga förslag 11	11
4. Propositionens verkningar	12
4.1. Ekonomiska verkningar.....	12
4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	13
5. Beredningen av propositionen	13
5.1. Beredningskedan och beredningsmaterial	13
5.2. Remissutlåtanden.....	14
5.3. Vidare beredning.....	14
6. Andra omständigheter som inverkar på propositionens innehåll.....	14
6.1. Samband med andra propositioner.....	14
6.2. Samband med internationella förpliktelser och genomförandet i andra länder 14	14
6.2.1. Europeiska gemenskapen	14
6.2.2. Genomförandet i andra länder.....	15
6.3. Frågor som faller utanför propositionen.....	15
DETALJMOTIVERING	16
1. Bokföringslagen.....	16
1 kap. Allmänna bestämmelser	16
2 kap. Bokföring av affärshändelser samt bokföringsmaterial	16
3 kap. Bokslut och verksamhetsberättelse	17
4 kap. Definitioner i anslutning till bokslutsposter.....	20
5 kap. Värderings- och periodiseringsbestämmelser	20
6 kap. Koncernbokslut.....	23

7 kap.	Yrkesutövares bokföring	25
7 a kap.	Bokslut och koncernbokslut som skall upprättas enligt internationella redovisningstandarder.....	25
8 kap.	Särskilda bestämmelser	26
	Ikraftträdande	28
2.	Kreditinstitutslagen.....	29
3.	Lagen om aktiebolag	39
11 kap.	Bokslut och koncernbokslut	39
12 kap.	Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar	39
4.	Lagen om andelslag	40
6 kap.	Bokslut och koncernbokslut	40
8 kap.	Medelsanvändningen, reservfond, överkursfond och uppskrivningsfond	40
5.	Sparbankslagen.....	40
6.	Lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.....	40
7.	Lagen om hypoteksföreningar	42
8.	Ikraftträdande	42
LAGFÖRSLAGEN.....		43
	om ändring av bokföringslag	43
	om ändring av kreditinstitutslagen.....	53
	om ändring av lagen om aktiebolag	58
	om ändring av lagen om andelslag	59
	om ändring av sparbankslagen	60
	om ändring av 3 och 16 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.....	61
	om ändring av lagen om hypoteksföreningar	62
BILAGA		63
PARALLELLTEXTER		63
	om ändring av bokföringslag	63
	om ändring av kreditinstitutslagen.....	86
	om ändring av lagen om aktiebolag	101
	om ändring av lagen om andelslag	103
	om ändring av sparbankslagen	105
	om ändring av 3 och 16 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.....	106
	om ändring av lagen om hypoteksföreningar	108

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Europeiska unionens medlemsstaters allmänna redovisningsregelverk regleras i rådets fjärde bolagsrättsliga direktiv (78/660/EEG), nedan redovisningsdirektivet, och sjunde bolagsrättsliga direktiv (83/349/EEG), nedan koncernredovisningsdirektivet. De har trätt i kraft i Finland genom bokföringslagen (1336/1997) och -förordningen (1339/1997) samt en ändring av lagen om aktiebolag 1997 (145/1997). För bankers och övriga finansinstituts samt försäkringsbolags årsbokslut och koncernbokslut gäller dessutom de separata direktiven 86/635/EEG och 91/674/EEG, vilka har trätt i kraft genom en ändring av kreditinstitutslagen 1997 (1340/1997) samt en ändring 1995 av lagen om försäkringsbolag och lagen om försäkringsföreningar (389/1995 och 451/1995).

Enligt handels- och industriministeriets beslut 766/1998, sådan den lyder genom ministeriets förordning 830/2003, får en finsk bokföringsskyldig, vars i omlopp satta värdepapper är föremål för offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen (495/1989), upprätta sitt koncernbokslut i enlighet med IAS-standarderna. Detta innebär att en avvikelse från bestämmelserna om koncernbokslut i bokföringslagen är möjlig för dessa bokföringsskyldiga. I praktiken använder sig endast några få finska bokföringsskyldiga av denna undantagsmöjlighet.

2. Ändringsbehov

2.1. IAS-förordningen

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd gav i juli 2002 en förordning (EG) nr 1606/2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (nedan IAS-förordningen). Förordningen trädde i kraft den 14 september 2002. Genom förordningen åläggs noterade företag i medlemsländerna att utarbeta sina koncernbokslut för räkenskapsperioder som börjar den 1 januari 2005 och därefter i enlighet med IAS-standarderna.

Medlemsstaterna kan dock ge en övergångstid till den 1 januari 2007 för företag som endast har noterat masskuldebrev och finansiella instrument för främmande kapital. Motsvarande undantag ges också för företag som har noterats utanför EU-området och som har utarbetat sina bokslut enligt andra internationellt godkända redovisningsstandarder än IAS-standarderna fr.o.m. en sådan räkenskapsperiod som började innan IAS-förordningen trädde i kraft. I praktiken avser andra internationella redovisningsstandarder enbart Förenta Staternas bokslutsnormer (U.S. GAAP). Utöver detta obligatoriska tillämpningsområde kan medlemsstaterna tillåta eller kräva att noterade företag också utarbetar sitt årsbokslut i enlighet med IAS-standarderna. Medlemsstaterna kan också tillåta och kräva att andra än noterade företag utarbetar sitt koncernbokslut eller årsbokslut i enlighet med IAS-standarderna.

Enligt artikel 1 i IAS-förordningen är syftet med förordningen att anta och tillämpa internationella redovisningsstandarder i gemenskapen för att harmonisera den finansiella information som läggs fram av offentligt noterade företag för att på så sätt garantera en hög grad av insyn i boksluten och att boksluten i hög grad kan jämföras och därigenom garantera att gemenskapens kapitalmarknad och den inre marknaden kan fungera ändamålsenligt.

I förordningen förordnas att IAS-standarderna (International Accounting Standards), som utfärdats eller antagits av ett privaträttsligt organ utanför gemenskapen, International Accounting Standards Board (IASB), implementeras i gemenskapen. Från 2003 har de standarder som utfärdats benämnts IFRS-standarder (International Financial Reporting Standards). IASB består av internationellt ledande experter inom redovisning. Organet har utfärdat bokslutsstandarder med tillhörande tolkningar (SIC-tolkningarna, numera IFRIC-tolkningarna, givna av IASB:s ständiga tolkningskommitté) från 1973. Enligt IAS-förordningen bestämmer emellertid kommissionen huruvida de internationella redovisningsstandarderna skall tillämpas i unionen eller inte (artikel 6).

Sålunda är det inte självagt att alla internationella redovisningsstandarder blir tillämpliga i unionen. IAS-förordningen antas som en del av gemenskapens regelverk i enlighet med ett sk. komitologförfarande, där kommissionen skall biträdas av en föreskrivande kommitté för redovisningsfrågor som består av representanter för medlemsstaterna.

Standarderna kan godkännas endast, om de inte strider mot vad som sägs i boksluts- och koncernbokslutsdirektiven om att boksluten skall ge en rättvisande bild av företagets resultat och ställning. Den måste också främja den europeiska allmänhetens intressen samt uppfylla de särskilda kriterier avseende begriplighet, relevans, tillförlitlighet och jämförbarhet som förutsätts för ekonomiskt beslutsfattande och en bedömning av företagsledningen.

Enligt förordningen skulle kommissionen besluta om tillämpligheten av de aktuella standarderna i samband med att förordningen trädde i kraft. Kommissionen har i detta syfte gett en förordning 1725/2003 den 29 september 2003, vari kommissionen godkänner alla standarder utom standard 32 (Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering) och standard 39 (Finansiella instrument: Redovisning och värdering). De antagna standarderna publiceras på alla officiella språk i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Dessutom publicerar IASB giltiga standarder med tolkningar i en kommersiell årspublication. Publikationen inbegriper också allmänna motiveringar och tillämpningsdirektiv för standarderna. Dessa är emellertid inte officiellt en del av de IAS-normer som enligt IAS-förordningen skall tillämpas i gemenskapen. Standardsamlingen publicerades första gången på finska i oktober 2001. Hur omfattande direktiven är framgår av att den färskaste publikationen över IFRS-standarderna är ca 2000 sidor. Således är den redovisningsreglering som IAS-standarderna representerar betydligt mer detaljerad än redovisningsdirektiven och de nationella författningar som getts på basis på dem. Ändringen jämfört med nuläget är likväl liten om övriga myndighetsdirektiv också räknas in. De separata standarderna kan också innehållsligt anses i stora drag motsvara bokfö-

ringnämndens allmänna anvisningar.

2.2. Fair value -direktivet

Europaparlamentet och rådet gav i september 2001 direktivet 2001/65/EG om ändring av direktiven 78/660/EEG, 83/349/EEG och 86/635/EEG med avseende på värderingsreglerna för årsbokslut och sammanställd redovisning i vissa typer av bolag samt i banker och andra finansiella (nedan fair value -direktivet). Det behandlar i huvudsak värderingsregler vid upprättandet av bokslut.

Fair value -direktivet grundar sig i huvudsak på IAS-standard 39 om värdering av finansiella instrument. Enligt direktivet skall medlemsstaterna i fråga om alla bolag eller vissa kategorier av bolag tillåta eller kräva en värdering till verkligt värde av derivatinstrument och andra finansiella instrument. Detta är en avvikelse från den allmänna regeln i redovisningsdirektivet, enligt vilken principen för värdering är anskaffningsutgiften eller produktionskostnaderna. Medlemsstaterna kan dock begränsa en värdering till verkligt värde till att gälla endast koncernbokslut.

Direktivets tillämpningsområde är vad avser finansiella skulder begränsat endast till skulder som ingår som en del i en handelsportfölj, eller utgörs av derivatinstrument. Varubaserade avtal anses inte vara derivatinstrument när de villkor som ställs i direktivet uppfylls. Utanför tillämpningsområdet fallet också bl.a. icke-derivata finansiella instrument som hålls tills de förfaller, lån och fordringar som härrör från bolaget och som inte innehas för handelsändamål, och andelar i dotterföretag, intresseföretag och samriskföretag. Medlemsstaterna får emellertid tillåta att en säkrad post av tillgångar eller skulder, eller en bestämd del av dem, värderas till det specifika belopp som fordras enligt systemet för säkringsredovisning.

Det verkliga värdet beräknas enligt direktivet utifrån ett marknadsvärde för de finansiella instrument för vilka en tillförlitlig marknad med lätthet kan bestämmas. Om ett marknadsvärde inte med lätthet kan bestämmas för ett instrument, och inte heller för dess beståndsdelar eller för ett liknande instrument, används allmänt accepterade vär-

deringsmodeller och värderingsmetoder. Sådana värderingsmodeller och värderingsmetoder skall ge en rimlig uppskattning av marknadsvärdet. Sådana finansiella instrument som inte kan värderas på ett tillförlitligt sätt med någon av dessa metoder, skall i enlighet med redan tidigare gällande principer värderas utifrån anskaffningsutgiften eller produktionskostnaden.

En ändring i det verkliga värdet för finansiella instrument registreras enligt huvudregeln i resultaträkningen. En förändring av detta slag skall emellertid redovisas direkt i eget kapital i en fond för verkligt värde om instrumentet är ett säkringsinstrument enligt ett system för säkringsredovisning som tillåter att en del av eller hela värdeförändringen inte tas med i resultaträkningen. I fonden redovisas också förändringen av värdet är orsakad av en kursförändring på en monetär post som utgör en del av ett bolags nettoinvestering i en utländsk enhet. På motsvarande sätt skall fonden för verkligt värde justeras vid ändringar i det verkliga värdet för finansinstrument, när beloppen i fonden inte längre är nödvändiga. Medlemsstaterna får tillåta eller fordra att en förändring av värdet på en finansiell tillgång som är tillgänglig för försäljning, och som inte är ett derivatinstrument, redovisas direkt i eget kapital i fonden för verkligt värde.

Medlemsstaterna skulle sätta de lagar, förordningar och administrativa bestämmelser som förutsätts för att fair valuedirektivet skall kunna följas i kraft före den 1 januari 2004. En klar majoritet av medlemsstaterna har skjutit upp genomförandet av direktivet över denna tidsfrist, eftersom direktivets basis, den mycket omstridda standarden IAS 39, genomgick en ändringsprocess och senast sommaren 2003 visste man att godkännandeprocessen i gemenskapen skulle försenas.

2.3. Moderniseringsdirektivet

Europaparlamentet och rådet godkände i juni 2003 ett direktiv (2003/51/EG) om årsbokslut och sammanställd bokslut i vissa typer av bolag, banker och andra finansinstitut samt försäkringsföretag (nedan moderniseringsdirektivet).

Moderniseringsdirektivet syftar till att undanröja de nuvarande motstridigheterna mellan redovisningsdirektiven och IAS-standarderna. Samtidigt skall direktivet trygga, att företag inom EU, vilka ännu använder redovisningsdirektiven som basis (dvs. företag som inte upprättar sitt bokslut eller koncernbokslut i enlighet med de IAS-standarder som godkänns i IAS-förordningen), har tillgång till alternativa bokföringssätt. Slutligen skall direktivet modernisera redovisningsdirektivens grundstruktur, så att de ger ramar för rapportering som motsvarar gällande praxis och är tillräckligt flexibla för att rapporteringen skall kunna utvecklas vidare med hänsyn till kommande ändringar av IAS-standarderna. I direktivet utsägs, att det är viktigt att företag som tillämpar IAS-standarderna och företag som inte gör det, har samma verksamhetsförutsättningar.

Direktivet innehåller också en del bestämmelser som inte har direkt anknytning till IAS. Bl.a. avser den nya regleringen av innehållet i verksamhetsberättelser öka berättelsernas informationsvärde. Den mer detaljerade regleringen avser att ge en tillräcklig och rättvisande bild av företagets tillstånd och utvecklingen av dess affärsverksamhet. Informationen skall inte begränsas till en ekonomisk analys av affärsverksamheten, eftersom även miljöaspekter, sociala aspekter och andra synpunkter av betydelse för företaget skall beaktas enligt den nya utformningen av direktivet.

Direktivet innehåller vidare flera bestämmelser om revision, vilka ändamålsenligast genomförs i samband med det aktuella ändringsprojektet visavi revisionslagen (Kauppaja teollisuusministeriön työryhmä ja toimikuntaraportteja 12/2003). En lagframställning om detta torde ges till Riksdagen under hösten 2004.

Medlemsstaterna skulle försätta de lagar, förordningar och administrativa bestämmelser som förutsätts för att direktivet skall kunna följas i kraft före den 1 januari 2005. En del av direktivets bestämmelser är tvingande, men största delen gäller valbara registreringssätt enligt IAS-standarderna. Moderniseringsdirektivet ger på många punkter medlemsstaterna möjlighet att antingen tillåta eller fordra att ändringarna införs i den natio-

nella lagstiftningen.

3. De viktigaste förslagen

Ett nytt 7 a kap. föreslås införd i bokföringslagen. Enligt kapitlet skall företag, vars värdepapper är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen, sammanställa sitt koncernbokslut med iakttagande av IAS-standarderna. I övrigt skall iakttagandet av standarderna vara frivilligt. Förslaget bygger sålunda på principen om inget hinder, inget tvång. Den obligatoriska användningen av IAS-standarderna vidgas inte jämfört med IAS-förordningen, men å andra sidan hindras inte företagen från att begagna sig av IAS-standarderna frivilligt. Företagen skall enligt egen prövning kunna övergå till att använda standarderna såväl i sina årsbokslut som i sina koncernbokslut.

Ett ibruktagande av IAS -standarderna förbättrar den internationella jämförbarheten och genomsynligheten i fråga om företagens bokslut. Detta tillgodoser det allmänna informationsbehovet hos företagens alla intressegrupper, såväl hos ägare och borgenärer som hos aktörerna på marknaden. Ibruktagandet av standarderna främjar också myndigheternas möjligheter att få genomsynlig och jämförbar information om företagen. På basis av remissvaren kan man dra den slutsatsen att både företagen, revisorerna och redovisningsbyråerna har berett sig eller som bäst bereder sig på ett vidsträckt ibruktagande av IAS-standarderna.

Ibruktagandet av IAS-standarderna inverkar emellertid också på tillämpningen av annan lagstiftning. Både de bestämmelser som gäller beräkning av den beskattningsbara näringsinkomsten enligt lagen om beskattning av näringsinkomst (360/1968, nedan närings-skattelagen) och de som gäller utdelning av medel i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag bottnar i en bokföringsmässig redovisning. Eftersom beräkningen av näringsinkomst och bestämmelserna om utdelning av medel i princip grundar sig på årsbokslut (med undantag av den särskilda bestämmelsen om vinstutdelning för moderbolag i en koncern enligt 12 kap. 2 § 3 mom. lagen om aktiebolag) betonas verkningarna utanför redovisningen vid ibruktagandet av IAS-

standarderna, ifall användningen av standarderna tillåts eller t.o.m. görs obligatorisk också för årsboksluten. I vilken omfattning IAS-standarderna tas i bruk i Finland har sålunda betydande verkningar också utöver bokföringslagstiftningen.

3.1. Obligatorisk tillämpning av IAS-standarderna på koncernbokslut

4 art. IAS-förordningen hänvisar till begreppet ”reglerad marknad” i artikel 1.13 i rådets direktiv om investeringstjänster på värdepappersområdet. ”Reglerad marknad” har inte en enhetlig unionsomfattande definition, utan det ankommer på varje medlemsstat att bestämma vad en reglerad marknad består av. I Finland används begreppet inte. Emellertid motsvarar begreppet offentlig handel till sitt innehåll begreppet reglerad marknad (RP 318/1992 rd). Offentlig handel är handel som sker antingen på fondbörsen eller vid ett annat yrkesmässigt handelsförfarande.

Enligt 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen bedrivs offentlig handel med värdepapper antingen på fondbörsens börslista eller vid sådan annan yrkesmässigt ordnad handel för förmedling av kontakt mellan köpare och säljare, för vilken regler fastställs enligt värdepappersmarknadslagen. Sålunda skall sammanslutningar som har emitterat värdepapper enligt 1 kap. 2 § 1 mom. värdepappersmarknadslagen, vilka är föremål för offentlig handel, enligt IAS-förordningen upprätta sin koncernbokslut i enlighet med IAS-standarderna.

I regel är dylika sammanslutningar publika aktiebolag. Det bör observeras att värdepappersmarknadslagen också tillämpas på privata aktiebolags värdepapper. Dessutom bör det observeras att med bolag som är underställda medlemsstaternas lagstiftning avses sammanslutningar enligt artikel 48 i EG-fördraget, således i Finland utöver aktiebolagen också t.ex. andelslag.

Kommissionen beslöt den 29 september 2003 (förordning 1725/2003) om vilka av de standarder, som var i kraft när IAS-förordningen gavs den 14 september 2002, som skall tillämpas. Enligt beslutet skall alla då gällande standarder tillämpas med undan-

tag för standarderna 32 och 39 med tillhörande tolkningar. Standard 32 gäller information om finansiella instrument i bokslutet och standard 39 deras bokslut och värdering i den löpande bokföringen.

3.2. Frivillig tillämpning av IAS-standarderna

Förslaget tillåter också en frivillig övergång till IAS-standarderna. Det är emellertid nödvändigt att kontrollera, att företaget i fråga förmår tillämpa och använda sig av standarderna. Av denna anledning föreslås att onoterade företag kan upprätta koncernbokslut och årsbokslut i enlighet med IAS-standarderna endast, om företaget har en CGR-revisor.

Friheten att välja mellan bokföringslagens bestämmelser och IAS-standarderna innebär inte att övergången från ett system till ett annat skall vara fullständigt fri. Av principen om kontinuitet i 3 kap. 3 § 1 mom. bokföringslagen följer att företaget måste hålla sig till det system det en gång valt, om det inte kan anföra särskilda skäl för ett byte av system. Om ett företag väljer att övergå till att använda IAS-standarderna, skall det i princip hålla sig till dem.

Det att alla företag har rätt att upprätta både sitt årsbokslut och sitt koncernbokslut i enlighet med standarderna betyder inte att Finlands nationella myndigheter inte skulle ha rätt att också i fortsättningen inom ramen för sina befogenheter utfärda bestämmelser och föreskrifter som inte hör till IAS-standardernas tillämpningsområde. Sådana bestämmelser omfattar beräkningen av beskattningsbar inkomst och beräkningen av utdelbara medel, men därutöver också t.ex. specialbestämmelserna om försäkringsföretags, kreditinstituts och värdepappersföretags soliditet. De kalkyler som dessa bestämmelser förutsätter utgör inte en del av IAS-redovisningen, men inget hindrar myndigheterna att i en dylik situation kräva särskilda kalkyler och rapporter som inte hör till redovisningen.

3.3. Obligatoriskt IAS-årsbokslut

Det enda undantaget till principen om att

upprättandet av IAS-årsbokslut är frivilligt gäller företag, vilkas värdepapper är föremål för offentlig handel, men som inte gör koncernbokslut. Informationen till investerarna får inte vara beroende av företags- och koncernstrukturen. För att främja jämförbarheten mellan boksluten, skall årsbokslut för enskilda företag upprättas enligt IAS-standarderna, när företaget i fråga inte upprättar koncernbokslut.

IAS-förordningen tillämpas obligatoriskt också på noterade andelslag. Därför skall de andelsbanker, som är verksamma i en koncernuppbyggnad och vilkas masskuldebrev är föremål för offentlig handel upprätta ett IAS-koncernbokslut i enlighet med IAS-förordningen. Andelsbanker som upprättar koncernbokslut utgör i dagens läge färre än hälften av emittenterna. På samma grunder som ovan anses i propositionen att det skall vara obligatoriskt att upprätta årsbokslut enligt IAS-standarderna för sådana andelsbanker som inte upprättar koncernbokslut, men vilkas masskuldebrev är föremål för offentlig handel. Över hälften av de andelsbanker som har noterat masskuldebrev är i dagens läge av detta slag.

3.4. Övergångstid

De företag som endast har satt masskuldebrev i omlopp blir enligt IAS-förordningen tvungna att upprätta sin koncernbokslut i enlighet med IAS-standarderna för räkenskapsperioder som börjar den 1 januari 2005 och därefter. Ifall medlemsstaten beviljar en övergångstid i sin nationella lagstiftning gäller detta senast för räkenskapsperioder som börjar den 1 januari 2007 och därefter.

I propositionen föreslås, att möjligheten till övergångstid utnyttjas i Finlands lagstiftning. Företag som endast har emitterat skuldinstrument, bör upprätta sitt koncernbokslut och årsbokslut när upprättandet av dem är obligatoriskt, senast för räkenskapsperioder som börjar den 1 januari 2007 och därefter. Tillämpningsområdet för övergångstiden bör inte begränsas till företagskategori eller bransch, utan det skall vara detsamma för alla företag som måste upprätta IAS-bokslut på den grunden att de har emitterat masskuldebrev eller andra finansiella instrument för

främmande kapital.

I Finland finns inga noterade företag som skulle ha upprättat sitt koncernbokslut enligt U.S. GAAP för den räkenskapsperiod som började innan IAS-förordningen trädde i kraft. Av detta skäl är det inte motiverat att föreslå en separat övergångstid för sådana bokföringskyldiga.

3.5. Övervakning och tolkning

I ingressen till IAS-förordningen åläggs medlemsstaterna att säkerställa att IAS-standarderna tillämpas nationellt. Förordningen innehåller likväl inte bestämmelser om hur övervakningen skall ordnas eller vilket innehåll den skall ha. IAS-regleringsgruppen, som handels- och industriministeriet tillsatt (Kauppa- ja teollisuusministeriön työryhmä- ja toimikuntaraportteja 7/2003), rekommenderar att Finansinspektionen skall bli nationell IAS-övervakningsmyndighet i Finland.

En nationellt ordnat övervakning leder emellertid oundvikligen till att myndigheterna måste tolka standarderna. Den officiella tolkningen av standarderna tillkommer enbart IFRIC i samband med IASB, och domstolarna i Europeiska gemenskapen för de standarders del som i enlighet med komitologförfarandet i IAS-förordningen antagits som en del av gemenskapens regelverk. Trots det kunde Finlands bokföringsnämnd på begäran ge utlåtanden om tolkningen av standarderna. Dessa tolkningar skall vara tillämpningsanvisningar som inte är rättsligt bindande.

3.6. Tillämpningsområdet för ändringsdirektiven

Artikel 1.12 i fair value -direktivet fogar en 42a artikel till redovisningsdirektivet. Enligt dess första stycke skall medlemsstaterna i fråga om alla bolag eller vissa kategorier av bolag tillåta eller fordra en värdering till verkligt värde av finansiella instrument, inklusive derivatinstrument med avvikelse från den allmänna regeln i artikel 32. Denna allmänna regel är att värderingen utgår från anskaffningsutgifterna eller produktionskostnaderna. Medlemsstaterna kan emellertid begränsa tillståndet eller kravet till att gälla de

koncernbokslut som nämns i koncernredovisningsdirektivet.

De ändringar i redovisningsdirektiven som fair value -direktivet för med sig skall sättas i kraft i medlemsstaternas nationella lagstiftning. I Finland gäller detta bokföringslagen och de bestämmelser som getts med stöd av den. Dessa nationella bestämmelser gäller emellertid inte företag till den del som de upprättar sina bokslut (koncern- eller årsbokslut) i enlighet med IAS-standarderna i enlighet med IAS-förordningen och Finlands nationella lagstiftning.

I propositionen föreslås inte en obligatorisk värdering enligt verkligt värde i koncernbokslut. Med hänsyn till skatte- och bolagsrättsliga problem, föreslås detta inte heller för årsboksluten. Sålunda gäller principen om inget hinder, inget tvång också för värdering enligt verkligt värde: alla företag har rätt, men inte skyldighet att tillämpa en värdering enligt verkligt värde i sina egna årsbokslut och i eventuella koncernbokslut.

Centrala bestämmelser om värdering enligt verkligt värde skall ges i bokföringslagen. Närmare bestämmelser skall utfärdas genom handels- och industriministeriets förordning samt i sektorlagstiftningen, framförallt i kreditinstitutslagen, lagen om försäkringsbolag och lagen om försäkringsföreningar. Utgångspunkten för utarbetandet av bestämmelserna skall vara att de nationella bestämmelserna skall ligga så nära fair valuedirektivets förebild IAS-standard 39 som möjligt.

Ett undantag till principen om inget hinder, inget tvång skall kreditinstituten och värdepappersföretagen vara. Deras balansräkningar består till stor del av finansiella instrument. Soliditetsbestämmelserna för kreditinstituten förutsätter att värderingen av tillgångar och skulder sker enligt enhetliga bestämmelser. Därför föreslås också för kreditinstituten och värdepappersföretagen att en obligatorisk värdering av finansiella instrument enligt verkligt värde införs i deras koncernbokslut och årsbokslut från ingången av 2005. Samma krav skall gälla värdepappersföretagen.

Dessa tvingande bestämmelser om kreditinstituten och värdepappersföretagen föreslås införda i kreditinstitutslagen. Efter att fair valuedirektivet getts har dess utgångspunkt,

IAS-standard 39, kraftigt kritiserats. Därför föreslås som en temporär lösning att det skall vara möjligt att avvika från det verkliga värdet för derivatkontrakt som är säkringsinstrument när det säkrade finansiella instrumentet tas upp till sin anskaffningsutgift. Därtill föreslås en övergångsbestämmelse enligt vilken användningen av det verkliga värdet är tillåtet under 2004, och obligatoriskt först år 2005.

För att dessutom genomföra definitionen av varubaserade avtal som anses vara derivatinstrument enligt artikel 42a i redovisningsdirektivet, definitionen av ”verkligt värde” i artikel 42b, vilka uppgifter som skall lämnas om finansiella instrument i noterna enligt artikel 42d, samt den information som skall ges i verksamhetsberättelsen enligt artikel 46.2 f, skall finansministeriet utfärda en förordning.

3.6.1. *Värderingen av andra tillgångar än finansiella instrument*

I moderniseringsdirektivet tilläggs bestämmelser till redovisningsdirektiven som ger medlemsstaterna möjlighet att utvidga värderingen enligt verkligt värde även till tillgångar som inte är de i fair valuedirektivet avsedda finansiella instrumenten. I propositionen föreslås att dessa bestämmelser som ger medlemsstaterna rätt till prövning inte genomförs i Finland för alla bokföringsskyldigas del. Endast för kreditinstitutens och värdepappersföretagens del skall en värdering enligt verkligt värde tillåtas i den omfattning som IAS-standarderna avser. För försäkringsföretagens vidkommande bereds motsvarande bestämmelser separat.

Med artikel 1.12 i moderniseringsdirektivet har redovisningsdirektivet fått nya 42e och 42f artiklar. Den först nämnda möjliggör för medlemsstaterna att med avvikelse från artikel 32 tillåta eller fordra att alla bolag eller vissa kategorier av bolag värderar särskilt angivna slag av tillgångar som inte är finansiella instrument till verkligt värde. En sådan tillåtelse eller ett sådant krav får begränsas till koncernbokslut. Enligt artikel 42f får medlemsstaterna, om en tillgång värderas i enlighet med artikel 42e, tillåta eller fordra i fråga om alla bolag eller vissa kategorier av

bolag att en förändring av tillgångens värde tas upp i resultaträkningen. Emellertid begränsar detta inte tillämpningen av försiktighetsprincipen i artikel 31.1 c.

Direktivändringen har formulerats som en generell bestämmelse — den ger medlemsstaterna en allmän rätt att tillåta att specificerade tillgångskategorier värderas till verkligt värde. Bestämmelsernas syfte är likväl att möjliggöra en tillämpning av verkligt värde endast i de situationer som IAS-standarderna tillåter det. Bestämmelser om verkligt värde finns för närvarande i standarderna IAS 39 om finansiella instrument, IAS 40 om investeringsfastigheter och IAS 41 om jordbruksegendom.

I propositionen föreslås inte en utvidgning av tillämpningsområdet för verkligt värde utöver de finansiella instrument som avses i fair value -direktivet för andra än kreditinstitut och värdepappersföretag. Investeringsfastigheter i IAS-standard 39 är, liksom biologiska tillgångar och jordbruksprodukter i IAS-standard 41, i en annan ställning än finansiella instrument. De finansiella instrumenten har ett marknadsvärde på vilket värderingen kan grundas. Ett tillförlitligt marknadsvärde saknas däremot för investeringsfastigheter, biologiska tillgångar och jordbruksprodukter, vilket väsentligt försvårar bestämningen av det verkliga värdet.

Ett kreditinstitut som upprättar ett IAS-bokslut eller koncernbokslut kan på basis av optionerna i IAS-standard 40 (Investeringsfastigheter) i vissa fall värdera fastigheter som inte är i dess eget bruk antingen enligt anskaffningsutgiften eller enligt det verkliga värdet. På denna grund föreslås i propositionen att även andra kreditinstitut skall ha möjlighet att välja alternativet för det verkliga värdet även för annan fastighetsegenhet än den som är i eget bruk.

3.6.2. *Scheman för resultat- och balansräkning*

Moderniseringsdirektivet innehåller flera bestämmelser som påverkar uppställningsformerna för resultaträkningen och balansräkningen. Först och främst innehåller artikel 1.6 ett tillägg till redovisningsdirektivet, artikel 10 a, enligt vilket medlemsstaterna kan

tillåta eller fordra att bolag, eller vissa kategorier av bolag, tillämpar en uppdelning i omsättningstillgångar och anläggningstillgångar respektive kortfristiga och långfristiga skulder, förutsatt att innehållet i den information som förmedlas minst är likvärdigt med det som annars föreskrivs i artiklarna 9 och 10. Å andra sidan fogas, enligt artikel 1.3 i moderniseringsdirektivet, till artikel 8 i redovisningsdirektivet ett stycke om att medlemsstaterna får tillåta eller fordra att bolag använder den uppställning av balansräkningen som anges i artikel 10 a som alternativ till övriga föreskrivna eller tillåtna scheman.

I artikel 22 i redovisningsdirektivet läggs enligt artikel 1.8 moderniseringsdirektivet till ett stycke enligt vilket medlemsstaterna, trots vad som föreskrivs i artikel 2.1, får tillåta eller fordra att alla bolag, eller vissa kategorier av bolag, överlämnar en resultatrapport i stället för en resultaträkning i enlighet med artiklarna 23—26, förutsatt att innehållet i den information som förmedlas minst är likvärdigt med det som annars skulle ha krävts genom de artiklarna.

I enlighet med motiveringen till moderniseringsdirektivet möjliggör artikel 10 a att balansräkningen framställs enligt IAS-standarderna. I motiveringen konstateras att bokslutsuppgifter som upprättas enligt IAS-standarderna är jämförbara och medlemsstaterna skall därför ges rätt att tillåta att bokslutsuppgifterna ges på basis av standarderna som alternativ till uppställningsformerna i artikel 9 och 10.

Uppställningsformerna för balansräkningen enligt artikel 9 och 10 i redovisningsdirektivet är genomförda i Finland genom 1 kap. 6 § bokföringsförordningen. Artiklarna 22—26 innehåller scheman för resultaträkningen och dessa har genomförts genom att schemat i 1 kap. 1 § bokföringsförordningen, som är förenligt med artikel 23, tillämpas på resultaträkningar enligt kostnadsslag och schemat i 2 §, som är förenligt med 25 artikel, tillämpas på resultaträkningar enligt funktion.

I propositionen föreslås inte att bokförings-skyldiga i enlighet med moderniseringsdirektivet skall kunna avvika från de obligatoriska uppställningsformerna för resultat- och balansräkningen i bokföringsförordningen. En sådan rätt skulle inte gagna användarna av

bokslutsinformationen, eftersom själva bokslutet inte i sin helhet upprättas enligt IAS-standarderna. För att bokslutsinformationen skall vara så enhetlig, jämförbar och konsekvent som möjligt krävs, att allmänt acceptabla undantag till balans- och resultaträkningsscheman minimeras.

3.7. Ändring av gränsvärdena för små och medelstora företag samt övriga förslag

Europeiska unionens ministerråd godkände i maj 2003 ett direktiv (2003/38/EG) genom vilket gränsvärdena för de lättnader som gäller små och medelstora företag justerades. Justeringen baserar sig på artikel 53 i redovisningsdirektivet och den ekonomiska och monetära utvecklingen i unionen efter 1999. Gränsvärdena för balansomslutningen i artikel 11 redovisningsdirektivet höjdes från 3.125.000 euro till 3.650.000 euro och nettoomsättningen från 6.250.000 euro till 7.300.000 euro. Gränsvärdena för i artikel 27 höjdes för balansomslutningens vidkommande från 12.500.000 euro till 14.600.000 euro för nettoomsättningens vidkommande från 25.000.000 euro till 29.200.000 euro. Gränsvärdena för antalet anställda bibehölls i vardera artikeln.

Artikel 11 gäller rätten att upprätta en balansräkning i förkortad form samt befrielser från skyldigheten att offentliggöra årsbokslut. Artikel 27 tillämpas framför allt på befrielser från att upprätta koncernbokslut. 11 artikel har genomförts i Finland genom 3 kap. 9 § 2 mom. bokföringslagen och 27 artikel genom 6 kap. 1 § 3 mom.

Propositionen innehåller ett förslag om att gränsvärdena för skyldigheten att upprätta koncernbokslut i sistnämnda paragraf sänks att motsvara nivån i den först nämnda paragrafen, i vilken ändringen av artikel 11 beaktas. Däremot anses det inte ändamålsenligt att beakta ändringen av 27 artikel eftersom utdelning av medel i aktiebolag och andelslag förutsätter, på basis av den lagstiftning som gäller dessa bolagsformer, alltid att koncernbokslut upprättas. Det spelar ingen roll vilka gränsvärdena i bokföringslagen är (12 kap. 2 § 3 mom. lagen om aktiebolag och 8

kap. 5 § 1 mom. lagen om andelslag).

De gränsvärden som definierar små bokföringsskyldiga skall alltså framöver vara högst 7.300.000 euro i nettoomsättning, en balans på 3.650.000 euro och maximalt 50 anställda. Liksom nu skall högst ett av dessa gränsvärden kunna överskridas under två på varandra följande räkenskapsperioder för att företaget skall anses som en liten bokföringsskyldig. En sådan bokföringsskyldig får bl.a. upprätta en förkortad balansräkning och låta bli att upprätta ett koncernbokslut, såvida inte utdelning av medel från aktiebolaget eller andelslaget förpliktar till det. Verkningarna av denna ändring bedöms i punkt 4.1.

I propositionen föreslås också vissa andra ändringar av teknisk natur i bokföringslagen. Till de mest väsentliga hör förslaget om att lösgöra verksamhetsberättelsen från bokslutet till ett skilt dokument, som hör till bokslutet, samt att finansieringsanalysen inkluderas i bokslutet. Ändringar av teknisk karaktär föreslås också i 4 kap. kreditinstitutslagen samt i vissa andra lagar om finansieringsverksamhet som ingår i propositionen. De föreslagna ändringarna ökar enhetligheten med bokföringslagen. I kreditinstitutslagen är avsikten att uttryckligen ta in redovisningsdirektivets bestämmelser om banker.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Näringslivet. En övergång till bokslutsinformation som grundar sig på IAS-standarderna höjer kvaliteten på tillgänglig information från företagen. I och med detta minskar det risktillägg som företagets intressenter har för informationens tillförlitlighet. I princip medför det att bl.a. långivarnas avkastningskrav för deltagande i företagets finansiering minskar. På samhällsnivå leder en minskning av finansieringskostnaderna till att höja den ekonomiska aktiviteten, när företagens egna avkastningskrav minskar i motsvarande grad som finansieringskostnaderna.

Å andra sidan medför en övergång till IAS-baserad rapportering att företagen får såväl engångsartade som årliga tilläggskostnader, vilkas storlek beror på företagets storlek. Ef-

tersom en övergång inte enligt IAS-förordningen är obligatorisk för andra företag än dem vars värdepapper är föremål för offentlig handel på fondbörsen eller annars, kan kostnaden emellertid inte anses väsentlig ut samhällssynpunkt. I Finland finns ca 150 offentligt noterade företag och därtill ca 150 emittenter av massskuldebrev. Med beaktande ytterligare av att den tillgängliga informationen från företagen blir bättre i och med IAS-rapporteringen, måste lagförslagets nettoverkningar för företagets intressenter anses vara positiva. Förslaget bottenar dessutom i principen om inget hinder, inget tvång, varvid endast de börsnoterade företagen är förpliktade till IAS-rapportering, men även andra bokföringsskyldiga får en genuin möjlighet att väga fördelarna med IAS-rapporteringen mot de kostnader detta medför från sin egen synpunkt. Sådana bokföringsskyldiga behöver alltså inte övergå till IAS-rapportering utom om de själva anser att nyttan av en sådan övergång är större än kostnaderna.

På årsbokslutsnivå är användningen av IAS-standarderna förknippad med skattefrågor som ännu inte är lösta på författningsnivå. Förslaget om ett obligatoriskt IAS-årsbokslut är ändå inte problematiskt, eftersom ett företag som fungerar utan koncernstruktur genom att anamma koncernstrukturen kan begränsa tillämpningen av IAS-standarderna till moderbolagets koncernbokslut. Därvid skall årsboksluten för de företag som ingår i koncernen, även den gällande moderbolaget, upprättas enligt bokföringslagstiftningen. Börsnoterade företag av detta slag kan i sitt eget beslutsfattande jämföra kostnaderna mellan att skapa en koncernstruktur och att ta i bruk IAS-standarderna, inklusive deras nytta. Med denna jämförelse som grund kan företaget välja den lösning som är mest ändamålsenlig för företaget självt. Numera finns det emellertid få börsnoterade företag som fungerar utan koncernstruktur.

Propositionen innehåller en utvidgning av de lättnader som gäller små bokföringsskyldiga att omfatta en större grupp företag. Enligt statistikcentralens preliminära beräkning skulle antalet s.k. stora bokföringsskyldiga sjunka från 3 620 till 3 248 i och med lagänd-

ringen. 372 nya företag skulle således omfattas av de lättnader som gäller små bokföringsskyldiga. Dessa bokföringsskyldiga kan utnyttja möjligheten att upprätta sin balansräkning enligt det förkortade schemat. Dessutom behöver ett koncernbokslut inte göras, såvida det inte behövs för att företaget är ett aktiebolag eller andelslag och önskar dela ut medel till ägarna eller andra.

Privathushåll och miljö. Ibrukttagandet av IAS-baserade bokslut och propositionens andra förslag har inga direkta verkningar för privathushållen eller miljön.

Den offentliga ekonomin. Propositionen har inga direkta verkningar på statsekonomin. Ibrukttagandet av IAS-standarderna gynnar också myndigheternas möjligheter att få genomskinlig och jämförbar information från företagen.

4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Anställda i företagen. En övergång till IAS-baserad bokslut medför för de aktuella företagen att ekonomipersonalen behöver utbildas och övergången kan eventuellt medföra ett ökat behov av experter på IAS-standarderna. På basis av de utlåtanden som inkommit under beredningen kan man sluta sig till att företagen, revisorerna och revisorsbyråerna har berett sig eller för närvarande bereder sig på ett omfattande ibrukttagande av IAS-standarderna. Övriga förslag i propositionen har inte verkningar ifråga om personalen i företagen.

Anställda hos myndigheterna. Förslaget har inte verkningar ifråga om organisation eller personal hos myndigheterna. En separat fråga är, att IAS-regleringsgruppen har föreslagit att övervakningen av IAS-bokslut skall ankomma på Finansinspektionen. Verkningarna av detta förslag har bedömts i arbetsgruppens slutrapport (Kauppa- ja teollisuusministeriön työryhmä ja toimikuntaraportteja 7/2003). Denna proposition innehåller likväl inte något förslag i saken.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Handels- och industriministeriet tillsatte 2.10.2002 en arbetsgrupp som gavs i uppgift att reda ut behoven att ändra bokföringslagen och den sektorlagstiftning som anknyter till den och att därvid särskilt beakta utvecklingen i fråga om Europeiska unionens redovisningsregelverk. Utredning önskades om behovet att tillåta eller kräva att de internationella redovisningsstandarderna (IAS-standarderna) tillämpas också på noterade företags årsbokslut och på onoterade företags koncernbokslut och/eller årsbokslut.

Dessutom skulle arbetsgruppen ta ställning till behovet att uppdatera handels- och industriministeriets beslut om upprättandet av koncernbokslut i enlighet med det regelverk som används allmänt på den internationella kapitalmarknaden, liksom till hur omfattande det nationella tillämpningsområdet för fair value -direktivet bör vara. Vidare skulle arbetsgruppen ta ställning till om de alternativa registreringsätten som grundar sig på IAS och som ingår i moderniseringsdirektivet skulle tillåtas också för sådana bokföringsskyldiga som inte upprättar IAS-bokslut. Ytterligare önskades ett ställningstagande till eventuella behov av att ändra bolagslagstiftningen och sammanjämka beskattningen och bokföringen i en IAS-miljö.

I detta sammanhang skulle arbetsgruppen reda ut övriga behov av ändring av bokföringslagstiftningen, vilka närmast var av teknisk art. Arbetsgruppen skulle under arbetets gång dessutom beakta utvecklingen av IAS-standarderna samt det då aktuella projektet om ändring av lagen om aktiebolag.

Till ordförande för arbetsgruppen utsågs professor Jarmo Leppiniemi från Helsingfors handelshögskola. Arbetsgruppens övriga medlemmar representerade handels- och industriministeriet, justitieministeriet, finansministeriet, Finansinspektionen, Försäkringsinspektionen, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Bankföreningen i Finland, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund samt CGR-föreningen. Arbetsgruppen hörde under arbetets gång intressegrupper och ex-

perter, såsom Centralhandelskammaren, GRM-revisorerna r.f. samt Bokföringsbyråernas Förbund.

Arbetsgruppens rapport överlämnades till handels- och industriministeriet den 18 juni 2003.

5.2. Remissutlåtanden

I juli 2003 ombads 23 instanser att yttra sig om arbetsgruppens rapport. Dessa företrädde företagen, myndigheterna, arbetsmarknadsorganisationerna, industrin och handeln, företagen, revisorssammanslutningar samt banker, försäkringsanstalter och andra finansieringsserviceföretag.

Utlåtanden inkom från justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Finansinspektionen, Försäkringsinspektionen, Skattestyrelsen, Centralkriminalpolisen, bokföringsnämnden, Helsingfors handelshögskola, Svenska handelshögskolan, Arvopaperivälittäjien yhdistys ry, HEX Abp, HTM-tilintarkastajat ry — GRM-revisorerna rf, Centralhandelskammaren, KHT-yhdistys — Föreningen CGR ry, Bokföringsbyråernas Förbund rf, Lähivakuutusryhmän Keskusliitto ry, Finlands Advokatförbund, Bankföreningen i Finland, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund samt Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund.

Remissinstanserna var eniga om att de börsnoterade företagen bör tillåtas att använda IAS-standarderna i årsbokslutarna. Så gott som utan undantag ansågs att även andra företag bör tillåtas att använda standarderna både för koncernbokslut och årsbokslut. De bokföringsskyldiga skulle likväl tillämpa det valda bokslutssystemet med hänsyn till kontinuitetsprincipen.

Å andra sidan ansåg vissa remissinstanser att användningen av IAS-standarderna skulle tillåtas för onoterade företag endast i den utsträckning som beskattaren godkänner det. Remissutlåtandena betonade, att bokföringsskyldiga inte skall tvingas till noteringsalternativ som står i strid med skattelagstiftningen. Remissinstanserna understödde allmänt kravet på godkänd revisor som förutsättning för användningen av standarderna.

Flera remissinstanser jämförde fördelar och nackdelar med ibruktagandet av IAS-

standarderna. Det ansågs klart att ett ibruktagande av standarderna förbättrar kvaliteten på boksluten och den internationella jämförbarheten. Med ibruktagandet av standarderna sammanhänger emellertid stora rörelsekostnader för företaget, den bokföringsbyrå det eventuellt använder och för revisorerna.

Bland annat på grund av dessa kostnader ansåg remissinstanserna att det inte var ändamålsenligt att göra ibruktagandet av IAS-standarderna obligatoriskt i större omfattning än för de noterade företagens koncernbokslut. Ett undantag till detta utgör en sådan situation där ett noterat företag inte upprättar koncernbokslut.

De förslag som arbetsgruppen framförde på basis av moderniseringsdirektivet ansågs allmänt lyckade. Inte en enda remissinstans förhöll sig negativt till övergångstiden. Utlåtandena innehöll också detaljerade kommentarer om de föreslagna tekniska ändringarna i bokföringslagstiftningen.

5.3. Vidare beredning

Lagförslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet i samarbete med finansministeriet.

6. Andra omständigheter som inverkar på propositionens innehåll

6.1. Samband med andra propositioner

Bestämmelser om ibruktagandet av IAS-standarderna i försäkringsanstalter bereds separat av social- och hälsovårdsministeriet.

Ordlandet av övervakningen av IAS-baserade bokslut redogjordes ovan i punkt 3.4. Propositionen har inget direkt samband med dessa arrangemang.

6.2. Samband med internationella förpliktelser och genomförandet i andra länder

6.2.1. Europeiska gemenskapen

Fair value-direktivet (artikel 4.1), som ligger bakom flera av förslagen i propositionen, förutsätter att medlemsstaterna sätter i kraft

bestämmelserna nationellt före den 1 januari 2004. Tidsfristen för moderniseringsdirektivet går ut ett år senare, den 1 januari 2005 (artikel 5).

IAS-förordningen är direkt i kraft i medlemsstaterna, utan särskilt nationellt genomförande. Noterade företag, vars värdepapper är i omlopp, skall sålunda tillämpa förordningen på sina koncernbokslut för räkenskapsperioder som börjar i januari 2005 och därefter. Tidsfristen får förlängas till den 1 januari 2007 för emittenter av masskuldebrev, om medlemsstaten så beslutar.

6.2.2. *Genomförandet i andra länder*

Europeiska gemenskapens kommission har i januari 2004 utarbetat en inofficiell utredning om den planerade implementeringen av IAS-förordningen i olika medlemsstater (eng. Planned Implementation of the IAS Regulation (1606/2002) in the EU and EEA — 21/01/04). Enligt utredningen kommer en klar majoritet av gemenskapens dåvarande medlemsstater att tillåta att noterade företag, med stöd av artikel 5.1 i IAS-förordningen, använder IAS-standarderna förutom i koncernboksluten, även i moderföretagets eget årsbokslut (Nederländerna, Storbritannien, Luxemburg, Sverige, Tyskland och Danmark samt sannolikt även Irland). Italien, Grekland och Portugal ser å andra sidan ut att alltid kräva detta förfarande, dvs. användningen av IAS-standarderna på årsboksluten skulle vara obligatorisk för noterade företag.

Alla medlemsstater anser enligt utredningen det vara åtminstone sannolikt att de kommer att utnyttja möjligheten i artikel 5b i IAS-förordningen. Därmed tillåts en allmänare användning av IAS-standarderna på koncernbokslut, dvs. inte bara på noterade företags utan också andra bokföringsskyldigas koncernbokslut. Däremot förhåller man sig något mer reserverat till IAS-årsbokslut.

Utöver Finland skulle detta tillåtas i Nederländerna, Storbritannien, Grekland, Italien, Portugal, Sverige, Tyskland och Danmark, antingen generellt eller med små reservationer.

Motsvarande utredning finns inte för fair value-direktivets vidkommande och inte för ibruktagandet av moderniseringsdirektivet. Det är emellertid troligt att medlemsstaternas förhållningssätt till tillämpningen av IAS-förordningen samtidigt gestaltar deras förhållningssätt till dessa direktiv. Det skulle vara konfliktfyllt om en medlemsstat i ett till sin art likadant ärende skulle komma till ett annat resultat än vid ikraftsättandet av IAS-förordningen.

Sammantaget kan sägas om utredningen, att den allmänt tillåtande inställningen till en frivillig tillämpning av IAS-förordningen, som föreslås i denna proposition, företräder linjedragningen hos majoriteten av medlemsstaterna.

6.3. **Frågor som faller utanför propositionen**

Utanför propositionen faller frågan om övervakningen av IAS-boksluten, vilket redogjorts för ovan i punkt 3.4.

Näringskattelagens bestämmelser om beräkning av beskattningsbar inkomst bottnar i det bokföringsmässiga bokslutet. Propositionen innehåller dock inte förslag om IAS-standardernas verkningar på företagsbeskattningen. Med användningen av IAS-standarderna på finska företags årsbokslut är beskattningsfrågor, som ännu inte är lösta, förknippade. Som framställdes i punkt 4.1 är förslaget om ett obligatoriskt IAS-årsbokslut dock inte problematiskt, eftersom ett företag som saknar koncernstruktur kan genom att skapa denna struktur begränsa tillämpningen av IAS-standarderna till moderföretagets koncernbokslut.

DETALJMOTIVERING

1. Bokföringslagen

1 kap. Allmänna bestämmelser

5 §. *Bestämmande inflytande.* I den gällande paragrafen bestäms under vilka omständigheter det finns en skyldighet att upprätta ett koncernbokslut. Paragrafen motsvarar artikel 1.1 och 2 i koncernredovisningsdirektivet. Finland har inte genomfört direktivets artikel 1.2, enligt vilket utöver i de fall som anges i artikel 1.1 en medlemsstat får kräva att ett företag som lyder under dess lagstiftning skall upprätta ett sammanställt koncernbokslut och en förvaltningsberättelse, om företaget (moderföretaget) har ett ägarintresse enligt redovisningsdirektivet i ett annat företag (dotterföretaget) och moderföretaget faktiskt utövar ett bestämmande inflytande över dotterföretaget, eller moderföretaget och dotterföretaget står under moderföretagets gemensamma ledning.

Kravet i artikel 1.2 på ägarintresse har inte längre ansetts ändamålsenligt att behålla i direktivet, eftersom man under senare år skapat finansierings- och säkerhetsarrangemang eller enheter för andra särskilda ändamål (eng. special purpose entities), vilka leds såsom dotterföretag. Dessa är likväl inte dotterföretag enligt den ursprungliga formuleringen av artikel 1 i koncernredovisningsdirektivet och omfattas sålunda inte av konsolideringskravet i artikeln. Av detta skäl har kravet på ägarintresse slopats med artikel 2.1 i moderniseringsdirektivet och artikel 1.2 i koncernredovisningsdirektivet motsvarar nu även IAS-kraven, som nämns i motiveringen till moderniseringsdirektivet (6 punkten i IAS-standard 27). Det är ändamålsenligt att även i Finlands lagstiftning beakta de i motiveringen nämnda enheterna för särskilda ändamål. Därför föreslås att ett bestämmelse, som bottnar i artikel 1.2 moderniseringsdirektivet, fogas till paragrafen som ett nytt 3 mom. Därvid blir de nuvarande 3 och 4 mom. 4 och 5 mom.

2 kap. Bokföring av affärshändelser samt bokföringsmaterial

4 §. *Bokföringsordning och bokföringstid.* Enligt gällande paragrafs 2 mom. skall kronologisk bokföring av kontantbetalning göras utan dröjsmål för varje dag. Övriga noteringar i bokföringen får göras månadsvis eller för en period om fyra veckor inom fyra månader från utgången av kalendermånaden eller perioden.

Bestämmelsen om övriga noteringar i bokföringen är problematisk för börsbolagen och andra bokföringsskyldiga som avses i 2 kap. 5 §, vilka skall offentliggöra sina delårsrapporter varje kvartal. Ett kvartal innehåller ungefär tre perioder om en månad var, dvs. sammanlagt tolv perioder per år. Om perioden är fyra veckor av tolv perioder om fyra veckor, blir perioden sammanlagt endast 48 veckor per år.

Med hänsyn till bolagens bokföring är det mer ändamålsenligt att ha en vecka som basperiod för beräkningen, istället för en månad. I en stor koncern är det lättare för organisationen om avbrottsdagen alltid är samma veckodag, t.ex. fredag. Av detta skäl föreslås att bestämmelsen ändras så, att andra betalningar än kontantbetalning skall noteras i bokföringen månadsvis eller för en motsvarande period inom fyra månader från utgången av kalendermånaden eller perioden. Med en motsvarande period avses fyra eller fem veckor. Samtidigt justeras bestämmelsens ordalydelse.

9 §. Nedan i *Förvaring av bokföringsmaterial utomlands* 3 kap. 1 § föreslås en justering av bokföringslagens begreppsapparat så, att verksamhetsberättelsen avskiljs från bokslutet till ett separat dokument. Detta bottnar i direktivregleringen. Ändringen kräver att hänvisningarna till bokslutet preciseras så, att de omfattar bokslutet jämte verksamhetsberättelsen. I enlighet med detta ändras 1 mom. så, att bokföringsböckerna, räkenskapsperiodens verifikationer och övrigt bokföringsmaterial får förvaras temporärt annanstans än i Finland för skötseln av för skötseln av bokfö-

ringen eller för upprättandet av bokslutet enligt 3 kap.

Bemyndigandet i det gällande stadgandet till handels- och industriministeriet att besluta närmare om förutsättningarna för förvaring utomlands preciseras till en hänvisning till handels- och industriministeriets förordning.

Gällande 3 mom. möjliggör, att verifikationer enligt 209 i § 1 mom. mervärdesskattelagen (1501/1993) förvaras elektroniskt i en annan medlemsstat inom Europeiska gemenskapen på de villkor som föreskrivs i 209 h § 2 mom. 1 punkten i nämnda lag. Enligt bestämmelsen kan fakturor förvaras i en annan medlemsstat om lagringen har skett elektroniskt så att en fullständig datorförbindelse i realtid till uppgifterna är säkerställd. I faktureringsdirektivet används ordalydelsen om line-förbindelse (on-line access).

Rådets direktiv 2001/115/EG om ändring av direktiv 77/388/EEG i syfte att förenkla, modernisera och harmonisera kraven på fakturering när det gäller mervärdesskatt har genom denna bestämmelse satts i kraft. Bestämmelsen gäller endast sådana verifikat som påverkar den mervärdesskatt som skall betalas eller avdras. Det föreslås att bestämmelsens tillämpningsområde vidgas att gälla också andra verifikat, så att de bokföringskyldiga kan tillämpa enhetliga system oberoende av grunden för verifikatet i fråga. Räkenskapsperiodens verifikationer och övrigt bokföringsmaterial skall således kunna lagras ständigt i en annan medlemsstat i Europeiska gemenskapen, om lagringen har skett elektroniskt så att en fullständig datorförbindelse i realtid till uppgifterna är säkerställd samt informationen kan fås i läsbar skriftlig form.

3 kap. **Bokslut och verksamhetsberättelse**

Kapitelrubriken föreslås ändrad med ett omnämnande av verksamhetsberättelse på grunder som framgår nedan i 1 §.

1 §. *Bokslutets och verksamhetsberättelsens innehåll.* Paragrafens rubrik föreslås ändrad så att verksamhetsberättelsen omnämns särskilt såsom i samband med 2 § framställs. 1 mom. föreslås preciserat i enlighet med redovisningsdirektivet. Enligt gällande lydelse omfattar bokslutet resultaträk-

ning, balansräkning och noter samt därutöver verksamhetsberättelsen. Artikel 2.1 i direktivet, som ligger till grund för momentet, syftar likväl till att verksamhetsberättelsen separeras till ett eget dokument som anknyter till, men inte ingår i bokslutet. Därför föreslås att verksamhetsberättelsen separeras från bokslutet. Det allmänna innehållet i verksamhetsberättelsen och skyldigheten att upprätta en sådan regleras i 4 mom. Därtill föreslås momentets uppbyggnad ändrad i enlighet med redovisningsdirektivet. Sålunda skall balansräkningen nämnas före resultaträkningen (artikel 2.1). Det finns skäl att konstatera, att den föreslagna ändringen inte förutsätter avvikelser från nuvarande praxis visavi den inbördes ordningen mellan handlingarna när bokslutet framläggs. Den bokföringskyldige prövar själv i vilken ordning balans- och resultaträkningen kommer.

Momentet skall kompletteras med att en finansieringsanalys fogas till bokslutet. Finansieringsanalysen beskriver anskaffningen och användningen av medel under räkenskapsperioden. Kravet är inte nytt för aktiebolag och andelslag. 11 kap. 9 § 7 mom. lagen om aktiebolag förutsätter att offentligt noterade aktiebolag har en finansieringsanalys. Också ett privat aktiebolag skall inkludera en finansieringsanalys i sin verksamhetsberättelse om bolaget har överskridit två gränsvärden i 3 kap. 9 § 2 mom. bokföringslagen under två på varandra följande räkenskapsperioder. Ett koncernbokslut skall också innehålla en finansieringsanalys om moderbolaget är ett publikt aktiebolag eller ett privat aktiebolag som är skyldigt att upprätta koncernbokslut (11 kap. 9 § 2 mom. lagen om aktiebolag). 6 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. lagen om andelslag, liksom 8 § 3 mom. 1 punkten innehåller motsvarande bestämmelser. Förslaget gör inte skyldigheten att upprätta en finansieringsanalys mer omfattande än den är nu, men syftar till att denna skyldighet tillämpas på andra företagsformer utöver aktiebolag och andelslag.

Förslaget om finansieringsanalys ansluter till revideringen av redovisningsdirektiven. Artikel 1.1 och 2.7 i moderniseringsdirektivet tillägger nya punkter till artikel 2.1 i redovisningsdirektivet och artikel 16.1 i koncernredovisningsdirektivet. Enligt dessa

punkter får medlemsstaterna tillåta eller fordra att boksluten, liksom koncernboksluten, skall innehålla även andra dokument än de som tidigare räknats upp i artiklarna. Moderniseringsdirektivets motivering nämner just en cash flow-analys som ett exempel på andra dokument.

Även för finansieringsanalysens del behövs jämförelsetal, såsom för resultat- och balansräkningarnas del. *Mom. 2* föreslås kompletterad i enlighet med detta.

Mom. 3 gäller skyldigheten att upprätta finansieringsanalyser. Skyldigheten skall som för närvarande omfatta publika aktiebolag och aktiebolag som överskrider gränsvärdena enligt 3 kap. 9 § 2 mom. samt andelslag. Vid 6 § 2 mom. föreslås bestämmelser för koncerners finansieringsanalyser.

Bestämmelserna om verksamhetsberättelsen skall flyttas, såsom motiverats ovan vid 1 mom., till *4 mom.* I 1 punkten föreslås att en verksamhetsberättelse skall biläggas bokslutet, om den bokföringsskyldiges värdepapper är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen (495/1989) eller motsvarande handel på en fondbörs som faller under lagstiftningen för i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I 2 punkten föreslås att detta också gäller en bokföringsskyldig som överskridit minst en av två gränsvärden enligt 9 § 2 mom. under både den avslutade räkenskapsperioden och den räkenskapsperiod som närmast föregår den.

Den föreslagna 1 punkten bottnar i den nya artikel 53 i redovisningsdirektivet och 2 punkten i artikel 46.3. Med moderniseringsdirektivets artikel 1.20 har redovisningsdirektivet fått en ny 53a artikel som förbjuder medlemsstaterna att bevilja sådana undantag som anges i artiklarna 11, 27, 46, 47 och 51 för bolag vilkas värdepapper är noterade på en reglerad marknad i en medlemsstat i enlighet med artikel 1.13 i rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet. Alla dessa undantag sammanhänger med företagets storlek. Moderniseringsdirektivet slopar sålunda undantagen för offentligt noterade bolag, oavsett storlek. Den föreslagna ordalydelsen i 1 punkten motsvarar också gällande 6 kap. 1 § 4 mom. som reglerar undanta-

gen till upprättandet av koncernbokslut.

Punkten 2 motsvarar gällande lag: enligt det nuvarande 4 mom. får den bokföringsskyldige utan hinder av 3 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten låta bli att avfatta en verksamhetsberättelse, om högst en av de i 3 kap. 9 § 2 mom. bestämda gränserna har överskridits både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden. Bestämmelsen bottnade i artikel 46.3 redovisningsdirektivet, enligt vilket medlemsstaterna kan undanta små bolag, som avses i artikel 11, från skyldigheten att upprätta verksamhetsberättelse om noterna innehåller uppgifter om förvärv av egna aktier som föreskrivs i artikel 22.2 i direktiv 77/91/EEG. Nämnda artikel 11 har genomförts i Finland med 3 kap. 9 § 2 mom. bokföringslagen.

Å andra sidan föreslås att andra satsen i 4 mom. utgår. Bestämmelsen lyder: Ett aktiebolag eller andelslag skall dock alltid i en not ange de uppgifter som förutsätts av verksamhetsberättelsen och som skall ges enligt lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag. När bestämmelsen utgår kan små företag inte längre på basis av bokföringslagen framlägga sådana uppgifter i noterna, som enligt lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag förutsätts att finnas i verksamhetsberättelsen. Förslaget klarlägger regleringens innehåll och struktur. Detsamma skall gälla verksamhetsberättelserna för bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag, affärsbanker och försäkringsbolag.

Enligt *5 och 6 mom.* förutsätts att verksamhetsberättelsen innehåller sådana uppgifter som motsvarar den nya artikeln 46 i redovisningsdirektivet. På samma sätt som nu skall eventuella närmare bestämmelser om verksamhetsberättelsen ges i 2 kap. 1 § bokföringsförordningen. Detta bemyndigande skall dock flyttas 8 kap. 6 § på samma sätt som andra bemyndiganden.

I *7 mom.* föreslås en bestämmelse som nu finns i 3 mom. första satsen. Redovisningsdirektivet ligger till grund för denna bestämmelse. Enligt artikel 2.1 andra satsen skall bokslutshandlingarna bilda en helhet. Enligt artikel 2.2 skall de upprättas på ett överskådligt sätt och enligt föreskrifterna i detta direktiv. Däremot skall 3 mom. andra satsen utgå

ur momentet, eftersom bemyndigandena att utfärda förordning föreslås samlade i 8 kap. 6 § i vilken bestämmelse de frågor som statsrådet kan utfärda förordning om preciseras i detalj.

2 §. *Riktiga och tillräckliga uppgifter.* Här föreslås en precisering, så att 1 mom. motsvarar den föregående 1 § vari verksamhetsberättelsen separerats från bokslutet. Motsvarande ändring skall också göras i 2 mom. och bemyndigandet i detta moment skall dessutom preciseras lagtekniskt.

3 §. *Allmänna bokslutsprinciper.* Inledningen till paragrafens 1 mom. justeras så, att den beaktar den föregående 1 § vari verksamhetsberättelsen separerats från bokslutet.

Momentets förteckning om allmänna redovisningsprinciper föreslås kompletterad med en ny 2 a punkt, i vilken bestäms att innehållet går före formen (eng. substance over form). Förslaget bottnar i revideringen av redovisningsdirektivet. Artikel 1.2 i moderniseringsdirektivet fogar en ny artikel 4.6 till redovisningsdirektivet enligt vilken medlemsstaterna får tillåta eller fordra att beloppen i poster i resultat- och balansräkningarna skall redovisas med beaktande av den rapporterade transaktionens eller överenskommelsens ekonomiska innebörd. Enligt motiveringen till moderniseringsdirektivet står detta i samklang med artikel 2.3 i redovisningsdirektivet om en riktig och rättvisande bild.

Paragrafens 2 mom. föreslås preciserad så, att den beaktar den föregående 1 § vari verksamhetsberättelsen separerats från bokslutet.

4 §. *Rättelse och komplettering av bokföring enligt kontantprincipen.* Förslaget bottnar i verksamhetsberättelsens separering från bokslutet enligt 1 §.

5 §. *Språk och valuta.* Bestämmelsen om valuta ändras till euro. Dessutom görs i 1 § en ändring som bottnar i verksamhetsberättelsens separering från bokslutet.

6 §. *Tid för upprättande av bokslut.* En precisering föreslås, så att det framgår att utöver bokslutet även den separata verksamhetsberättelsen skall upprättas inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång.

7 §. *Datering och underskrift.* Förenligt med ändringen av 1 § ändras paragrafen så, att verksamhetsberättelsen nämns vid sidan av bokslutet.

8 §. *Balansbok.* I paragrafens 1 mom. görs en lagteknisk justering, förenlig med ändringen av 1 §, så, att verksamhetsberättelsen nämns vid sidan av bokslutet.

9 §. *Registrering av bokslut.* I paragrafens 1 mom. görs en lagteknisk justering, förenlig med ändringen av 1 §, så, att verksamhetsberättelsen nämns vid sidan av bokslutet.

I 2 mom. görs en ändring som motsvarar artikel 11 i redovisningsdirektivet. Gränsvärdena för de s.k. små bokföringsskyldiga höjs. Enligt den nya artikel 11 höjs balansomslutningen från 3.125.000 euro till 3.650.000 euro och omsättningen från 6.250.000 till 7.300.000 euro. Det genomsnittliga antalet anställda under räkenskapsperioden bibehålls dock vid 50 personer.

3 mom. motsvarar den gällande bestämmelsen.

4 mom. justeras med verksamhetsberättelsens separering från bokslutet i 1 §.

5 mom. Bemyndigandet preciseras så att handels- och industriministeriet genom förordning kan tillåta att bokslutshandlingarna kan översändas elektroniskt till registermyndigheten. Momentets ordalydelse justeras också så, att förordningen ges enligt handels- och industriministeriets prövning. En förordning kommer i fråga endast om det är ändamålsenligt. Ingen sådan här förordning har ännu getts.

10 §. *Offentliggörande av bokslut och verksamhetsberättelse.* De lagtekniska justeringarna i paragrafens rubrik samt 1 och 2 mom. beror på separeringen av verksamhetsberättelsen från bokslutet i 1 §.

3 mom. ändras lagtekniskt så att den bokföringsskyldige får publicera även sin verksamhetsberättelse i sammandrag. Förslaget motsvarar gällande praxis, eftersom den bokföringsskyldige för närvarande kan publicera verksamhetsberättelsen i sammandrag som en del av bokslutet.

11 §. *Skyldighet att ge kopior.* De lagtekniska justeringarna i 1 och 2 mom. beror på separeringen av verksamhetsberättelsen från bokslutet i 1 §.

3 mom. bestämmer idag, att ett moderföretag på begäran skall ge en kopia av bokslutet för sitt i 6 kap. 17 § avsedda dotterföretag, om bokslutet inte ges in för registrering enligt 3 kap. Nedan föreslås att 6 kap. 17 §

upphävs, varvid även detta moment skall upphävas såsom onödigt. Samtidigt skall det nuvarande 4 mom. bli 3 mom.

12 §. *Uppgifter om revision.* Motiveringen till denna paragraf finns ovan vid 2 § och 10 § 3 mom.

13 §. *Specifikationer till balansräkningen och till noterna.* Verksamhetsberättelsen skall nämnas i 1 mom., så att separeringen av verksamhetsberättelsen från bokslutet i 1 § beaktas. Från paragrafen skall dessutom bemyndigandet att utfärda förordning utgå. Nedan föreslås att alla bemyndiganden samlas i 8 kap. 6 § 1 mom.

Det föreslagna 3 mom. motsvarar första satsen i det gällande momentet. Ur paragrafen föreslås andra satsen utgå. Om en stiftelses skyldighet att tillställa registermyndigheten specifikationerna till balansräkningen bestäms i lagen om stiftelser, som i förhållande till bokföringslagen är en speciallag. Den tillämpas utan särskild hänvisning med stöd av 8 kap. 5 §.

4 kap. **Definitioner i anslutning till bokslutsposter**

4 §. *Omsättnings- och finansieringstillgångar.* 1 mom. föreslås upphävt såsom onödigt. Den engelskspråkiga termen ”fixed assets”, som används i redovisningsdirektivet, har översatts med termen anläggningstillgångar i direktivets svenska version. När gällande bokföringslag stiftades antogs termen bestående aktiva. Å andra sidan används begreppet anläggningstillgångar parallellt med bestående aktiva. Detta leder till onödiga tolkningsproblem. Därför föreslås att begreppet anläggningstillgångar slopas ut lagens begreppsapparat. Motsvarande ändring skall göras i paragrafens rubrik.

5 kap. **Värderings- och periodiseringsbestämmelser**

2 a §. *Värdering av finansiella instrument och hur de upptas i balansräkningen.* Den föreslagna nya paragrafen innehåller en grundbestämmelse om att finansiella instrument värderas till sitt verkliga värde. Bestämmelsen är tillåtande till sin karaktär. I lagen förbjuds inte en sådan värdering för någon bok-

föringsskyldig, men å andra sidan förpliktas ingen till det heller. Förslaget har utformats som en generell bestämmelse. Närmare bestämmelser skall utfärdas genom handels- och industriministeriets förordning.

3 §. *Fordringar, skulder och andra åtaganden i utländsk valuta.* 2 mom. föreslås upphävt. Enligt gällande 1 mom. omräknas fordringar i utländsk valuta samt skulder och andra åtaganden i utländsk valuta till finsk valuta enligt kursen på bokslutsdagen. År fordringar eller skulder eller andra åtaganden i utländsk valuta bundna vid en bestämd kurs genom avtal eller på något annat sätt, får de omräknas till finsk valuta enligt denna kurs. 2 mom. innehåller ett undantag till detta: Om en fordran eller skuld förfaller till betalning efter en längre tid än ett år efter bokslutsdagen, får de kursskillnader som föranleds av detta tas upp som intäkter eller kostnader senast för den räkenskapsperiod under vilken fordran eller skulden betalas.

Redovisningsdirektiven innehåller inte bestämmelser om hur kursskillnader skall behandlas. Det innebär att 2 mom. i princip tillåts enligt direktiven. Å andra sidan förutsätter den internationella standarden IAS 21 i sin 11 a punkt, att monetära belopp i utländsk valuta visas i bokslutet enligt den kurs som var gällande vid bokslutsdagen. Eftersom gällande moment står i strid med detta är det ändamålsenligt att upphäva momentet.

5 §. *Periodisering av anskaffningsutgiften för bestående aktiva.* Termen anläggningstillgångar föreslås utbytt till bestående aktiva i rubriken, 1 och 3 mom. Motiveringen finns vid 4 kap. 4 § 1 mom.

5 a §. *Periodisering av anskaffningsutgiften för immateriell egendom.* Första satsen i 1 mom. föreslås vara en bestämmelse om att anskaffningsutgiften för koncessioner, patent, licenser, varumärken och motsvarande rättigheter och tillgångar som hör till den immateriella egendomen och har anskaffats mot vederlag aktiveras. Förslaget är förenligt med Kommissionens ståndpunkt i meddelandet om redovisningsdirektivet och concernredovisningsdirektivet (punkt 11).

Å andra sidan tillåter redovisningsdirektivet medlemsstaterna att avgöra hur aktiveringen av immateriell egendom, som företaget självt har skapat, skall aktiveras. En be-

stämmelse om detta skall tas in i andra satsen i 1 mom. Undantag är dock grundläggningsutgifter, forskningsutgifter och utvecklingsutgifter, vilka behandlas i 7 och 8 §. För klarhets skull hänvisas i andra satsen 1 mom. till dessa bestämmelser, liksom till 9 § om periodisering av goodwill. Enligt förslaget till 2 mom. skall en aktiverad anskaffningsutgift som avses i 1 mom. under sin verkningstid avskrivas enligt plan inom högst fem år, om inte en längre avskrivningstid, dock högst 20 år, av särskild anledning kan anses överensstämma med god bokföringssed. Bestämmelsen motsvarar det nuvarande 11 § om avskrivning av andra utgifter med lång verkningstid.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning ge närmare bestämmelser om aktivering av immateriell egendom. Ett förslag om det finns i 3 mom.

7 §. *Periodisering av grundläggningsutgifter.* Gällande paragraf bottenar i redovisningsdirektivet, vars artikel 34.1 tillåter aktivering av grundläggningsutgifter i medlemsstaternas lagstiftning. Moderniseringsdirektivet ändrar inte detta och sålunda kan förutsättningarna för att aktivera grundläggningsutgifter även i fortsättningen fastställas i Finlands lagstiftning. Å andra sidan förbjuds aktivering av grundläggningsutgifter — bl.a. kostnader för upprättandet av bolagsordning och anmälan till handelsregistret — i IAS-standard 38. Paragrafen föreslås ändras i enlighet med detta. Dessutom är det ändamålsenligt att justera 12 kap. 2 § lagen om aktiebolag. När en aktivering av grundläggningsutgifter förbjuds kan 1 punkten i sistnämnda paragraf upphävas såsom senare föreslås.

8 §. *Periodisering av forsknings- och utvecklingsutgifter.* Gällande paragraf bottenar i artikel 37.1 i redovisningsdirektivet och undantagsbestämmelsen i artikel 34.1 a. Dessa artiklar har inte ändrats i moderniseringsdirektivet.

Paragrafens 1 mom. föreslås motsvara IAS-standard 38. Forskningsutgifter skall alltid tas upp som kostnader. Förslaget skiljer sig från gällande rättsläge. Till skillnad från utvecklingsutgifter är det således inte längre möjligt att aktivera forskningsutgifter i balansräkningen, även om gällande paragraf nämner endast utvecklingsutgifter. På samma

sätt skall forskningsutgifter nämnas i paragrafens rubrik.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar i sakligt hänseende nuvarande 1 mom. om aktivering av utvecklingsutgifter. I IAS-standard 38 finns ingående bestämmelser om forsknings- och utvecklingsutgifter. Det är inte ändamålsenligt att inta motsvarande bestämmelser i lagen med hänsyn till standardernas utveckling i framtiden. Av denna anledning bibehålls bemyndigandet i 3 mom. till handels- och industriministeriet att ge närmare bestämmelser om aktivering av utvecklingsutgifter. I dessa bestämmelser skall också skillnaden mellan forsknings- och utvecklingsutgifter fastställas i enlighet med standarden. Momentet moderniseras också såtillvida att bestämmelserna ges genom en förordning av ministeriet istället för ett ministeriebeslut.

På grund av de föreslagna bestämmelserna behöver också 12 kap. 2 § lagen om aktiebolag revideras. När en aktivering av forskningsutgifter förbjuds och snäva gränser för en aktivering av utvecklingsutgifter skall ställas i ministeriets förordning på basis av IAS-standard 38, kan 1 a punkten i nyss nämnda paragraf upphävas såsom obehövt ig.

12 §. *Andra än planenliga avskrivningar.* På de grunder som framgår vid 4 kap. 4 § 1 mom. utgår termen anläggningsutgifter från 2 mom. Momentets ordalydelse preciserar dessutom för att säkerställa att där nämna bokföringsskyldiga är befriade från skyldigheten att göra en avskrivningsplan enligt lagens andra bestämmelser och ministerieförordningar.

14 §. *Framtida utgifter och förluster samt avsättningar.* Gällande 2 mom. gäller ett frivilligt avdrag av framtida utgifter eller förluster för förpliktelser. En sådan här s.k. reservering enligt prövning skiljer sig från obligatoriska reserveringar i det att den inte bottenar i lag eller den bokföringsskyldigas förpliktelse gentemot utomstående. IAS-standarderna accepterar inte reserveringar enligt prövning. Av denna anledning föreslås att momentet upphävs. Detta i sin tur medför justeringar av ordalydelsen i 3 och 4 mom.

Upphävandet klarlägger bokföringspraxis. I framtiden kan resultatregleringar förverkligas med en frivillig reservering enligt 15 §. Att

godkännandet av reserveringen också förutsätter att reserveringen godkänns av skattemyndigheten är inte ett oöverstigligt problem för företagen. Det finns alternativa sätt att göra frivilliga reserveringar enligt prövning. Den bokföringsskyldiga kan förutse kommande korrigeringsutgifter med förhandsfondering. Särskilt användbart är detta i bostads- och fastighetsbolag. Fonderingen sker också ofta på basis av bolagsordningen eller ett beslut av bolagsstämman. På detta sätt bildas fonder som hör till det fria kapitalet. De kan kallas t.ex. grundförbättringsfond eller reparationsfond.

Bokföringslagen hindrar inte att också stiftelser bildar fonder för kommande reparationskostnader. Stiftelserna följer det allmänna schemat för balansräkningen i 1 kap. 6 § bokföringsföreläggningen, där "Fonder enligt bolagsordningen eller stadgarna" och "Övriga fonder" nämns som det egna kapitalets poster. Medel som ackumulerats i sådana här fria fonder kan emellertid inte räknas som kapitalinvesteringar när det gäller stiftelser, och de har inte heller betydelse för beskattningen. Till en fri fond av typ reparationsfond kan stiftelsen föra över medel endast från räkenskapsperiodens överskott på grundval av ett beslut som fattats av ett vederbörligt förvaltningsorgan i stiftelsen. Överföringen till fonden sker utan att belasta resultatet och görs endast som en överföring inom balansräkningen.

17 §. *Uppskrivning*. Gällande paragraf bottnar i redovisningsdirektivet och dess artikel 33.1 c. Denna ger medlemsstaterna möjlighet att med undantag till artikel 32 reservera sig rätten att tillåta eller fordra uppskrivning av egendom som hör till bestående aktiva. Artikel 32 (som hänvisar till artiklarna 34—42), förutsätter annars att posterna tas upp i bokslutet som anskaffningsutgift eller produktionskostnader.

Ordalydelsen i 1 mom. skall preciseras. Finansiella instrument som avses ovan i 2 a § får tas upp i bokslutet till sitt verkliga värde och uppskrivningar kan inte ske. Om värdepappret har noterats till sitt verkliga värde, kan uppskrivning inte göras. Den bokföringsskyldiga har alltså att välja mellan att använda värdepapprets verkliga värde eller anskaffningsutgiften som utgångspunkt för

bokföringen. Om anskaffningsutgiften används, skall förutsättningarna för eventuella uppskrivningar prövas skilt för varje fall. Förslaget bottnar i de nya 42a—42d artiklarna i redovisningsdirektivet.

Förslaget förutsätter uttryckligen att konsekvensprincipen följs. Konsekvensprincipen kan anses kräva att nyttigheter som hör till samma balanspost skall behandlas lika i fråga om uppskrivning, om det inte finns godtagbara skäl för en annan behandling. Samtidigt kompletteras bestämmelsen med en skyldighet att iaktta särskild försiktighet. Detta innebär att uppskrivningen skall motiveras omsorgsfullt och detta skall dokumenteras. I praktiken skall uppskrivning således bottna i en värdering av en utomstående expert, såvida inte den bokföringsskyldiga kan visa på annat sätt att uppskrivningen är motiverad.

18 §. *Latenta skatteskulder och skattefordringar*. Gällande paragraf förutsätter att latent skatteskuld eller -fordran som beror på periodiseringskillnader tas upp som en särskild post i balansräkningen eller i noterna. Enligt IAS-standard 12 skall också latenta skatteskulder och -fordringar som beror på andra temporära skillnader än periodiseringskillnader tas upp i balansräkningen. Kontaktkommittén för redovisningsdirektiven i Europeiska unionen konstaterar dock i sin undersökning av överensstämmelsen mellan IAS 12 och gemenskapens redovisningsdirektiv (XV/7012/97) att de olika angreppssätten inte leder till stora skillnader i praktiken. Enligt kommittén finns ingen motstridighet om fastställandet av en latent skattefordran baserar sig på försiktighet, en latent skatteskuld på ett sannolikhetstest och latenta skattefordringar och -skulder redovisas i enlighet med de scheman som finns i redovisningsdirektivet. Finlands bokföringsnämnd har 11.1.1999 gett en allmän anvisning, Latenta skatteskulder och skattefordringar, där gällande paragraf har tolkats så, att latenta skatteskulder eller -fordringar som beror på övriga temporära skillnader också får tas upp. Den föreslagna ändringen av paragrafen syftar till att fastställa denna noteringsmetod också i lagen. Förslaget fyller de krav Kontaktkommittén för redovisningsdirektiven ställt och är också förenligt med redovisningsdirektiven. Paragrafens rubrik skall

formuleras allmännare så att hänvisningen till periodiseringsskillnader slopas.

19 §. *Överföringar mellan omsättningstillgångar och bestående aktiva.* Motiveringen till paragrafens rubrik och innehåll finns ovan vid 4 kap. 4 § 1 mom.

6 kap. **Koncernbokslut**

1 §. *Skyldighet att upprätta koncernbokslut.* Gränsvärdena för upprättandet av koncernbokslut i 3 mom. ändras. Som framgår i den allmänna motiveringen har Europaparlamentet och rådet godkänt direktiv 2003/38/EG den 13 maj 2003. I artikel 27 i sistnämnda direktiv har gränsvärdena för undantag till skyldigheten att upprätta koncernbokslut höjts. För balansomslutningens del är gränsen nu 25.000.000 euro och för omsättningens del 29.200.000 euro. Ändringen är inte tvingande. Medlemsstaterna kan bibehålla de tidigare lägre gränserna. Direktivet fastställer endast de övre gränserna, som tillåter medlemsstaterna att göra undantag till skyldigheten att upprätta koncernbokslut. Det vore således möjligt att höja gränserna i enlighet med artikel 27 på samma sätt som föreslagits i fråga om 3 kap. 9 § 2 mom. på basis av artikel 11.

För aktiebolagens vidkommande är likväl paragrafen på sätt och vis vilseledande, eftersom 12 kap. 2 § 3 mom. lagen om aktiebolag förutsätter att koncernbokslut alltid upprättas när vinst utdelas. Av denna anledning föreslås att de lägre gränserna i artikel 11 i redovisningsdirektivet följs. Till denna del hänvisas till 3 kap. 9 § 2 mom. där motsvarande ändring föreslås.

Paragrafens 5 mom. skall innehålla en precisering av skyldigheten att upprätta koncernbokslut enligt redovisningsdirektivet. Artikel 2.3 a och 4 c i moderniseringsdirektivet ändrar artikel 6.4 och 7.3 i koncernredovisningsdirektivet, där undantagsbestämmelsernas tillämpningsområde begränsas så, att ett bolag vars värdepapper är föremål för handel på en reglerad marknad inte omfattas av undantagen.

Gällande 5 mom. hänvisar till 3 mom. och begränsar därmed i enlighet med direktivet tillämpningsområdet för undantaget i artikel 6. Undantaget beror på koncernens ringa

storlek. Däremot gäller 5 mom. inte direkt undantaget i artikel 7, som gäller konsolidering av underkoncern, om vilket bestäms i 4 mom. I förarbetena till gällande lag (regeringens proposition 173/1997 rd) sägs att det inte är nödvändigt att begränsa tillämpningsområdet för undantagsbestämmelsen i artikel 7 eftersom 11 kap. 10 § 2 mom. lagen om aktiebolag förutsätter att ett publikt aktiebolag såsom moderbolag har en undantagslös skyldighet att upprätta ett koncernbokslut. För klarhets skull föreslås likväl nu att begränsningen omfattar 4 mom. utöver 3 mom.

2 §. *Koncernbokslutets innehåll och upplysningar om koncernen som skall ingå i moderbolagets verksamhetsberättelse.* Första satsen 1 mom. motsvarar gällande lag, dock med den precisering som föranleds av i vilken ordning verksamhetsberättelsen och bokslutet skall framställas (ovan, 3 kap. 1 § 1 mom.).

I andra satsen i 1 mom. föreslås en ny bestämmelse. Bestämmelsen förpliktar till att upprätta koncernbokslutet samma dag som moderbolagets bokslut. Den nuvarande andra satsen flyttas till 3 mom. och ändras som nedan framgår. Förslaget bottenar i 27.1 artikel koncernredovisningsdirektivet. Med hänsyn till koncernbokslutens användningssyfte är det viktigt att dotterbolagen förenas i samma räkenskapsperiod. Av denna anledning föreslås inte att undantaget i artikel 27.2 utnyttjas. Undantaget möjliggör för medlemsstaterna att en sammanställd redovisning görs för olika dagar. Den officiella räkenskapsperioden för dotterbolagen saknat betydelse ur koncernredovisningsdirektivets synpunkt.

2 mom. innehåller ett förslag till bestämmelse om finansieringsanalys i en koncern som består av aktiebolag och andelslag. Förslaget utvidgar inte i sak skyldigheten att upprätta en sådan. Såsom tidigare gör ett publikt aktiebolag finansieringsanalysen för sin koncern, liksom ett sådant privat aktiebolag och ett andelslag som enligt bokföringslagen skall upprätta koncernbokslut. Å andra sidan behöver inte privata aktiebolag och andelslag som är skyldiga att upprätta koncernbokslut endast på basis av lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag inte heller i fortsättningen göra finansieringsanalyser.

Enligt artikel 36.1 i koncernredovisningsdirektivet skall den sammanställda verksamhetsberättelsen minst innehålla en rättvisande översikt över dels utvecklingen av verksamheten och dels ställningen i de företag, betraktade som en helhet, som omfattas av den sammanställda redovisningen. Bestämmelsen har satts i kraft i Finland med andra satsen i gällande 1 mom., enligt vilken i moderföretagets verksamhetsberättelse skall lämnas de upplysningar om koncernen som avses i 3 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten. Artikel 2.11 i moderniseringsdirektivet utvidgar regleringen av sammanställda (koncern) verksamhetsberättelser. Med artikel 2.11 a ändras artikel 36.1, som motsvarar artikel 46.1, för vilkens del hänvisas till motiveringen vid 3 kap. 1 §. För att sätta i kraft de nya direktivbestämmelserna behövs sålunda endast att andra satsen i 1 mom. flyttas till ett 3 mom., i vilket hänvisas till 3 kap. 1 § 4 mom.

En ny artikel 36.3 har fogats till redovisningsdirektivet med moderniseringsdirektivets artikel 2.10 b. Om en sammanställd verksamhetsberättelse krävs utöver en verksamhetsberättelse, får de två rapporterna presenteras som ett enda dokument. Eftersom en sammanställd verksamhetsberättelse alltid ges som en del av moderföretagets verksamhetsberättelse i Finland föranleder direktivändringen inga justeringar i Finlands lag.

Det föreslagna 4 mom. motsvarar i sak tredje satsen i gällande 1 mom. Ordalydelsen har emellertid preciserats enligt ändringsförslagen för 3 kap. 1 §:s vidkommande.

5 §. *Dotterföretagets mellanbokslut.* Första satsen i gällande 1 mom., enligt vilket ett dotterföretag vars bokslut skall sammanställas med koncernbokslutet skall ha samma räkenskapsperiod som moderföretaget, föreslås bilda 1 mom. Bestämmelsen grundar sig på 7 § lagen om koncernbidrag vid beskattningen (825/1986). Motsvarande krav finns inte i redovisningsdirektiven. Som föreslås nedan i 8 kap. 2 § 2 mom. skall bokföringsnämnden på samma sätt som nu kunna bevilja undantag från detta.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar andra satsen i gällande 1 mom., med en språklig revidering. Bestämmelsen bottenar i artikel 27.3 i koncernredovisningsdirektivet: Om balansdagen för ett företag ligger mer än tre måna-

der före dagen för den sammanställda balansräkningen, skall detta företag tas in i den sammanställda redovisningen på grundval av ett delårsbokslut med samma balansdag som den sammanställda balansräkningen. Om det är möjligt att göra en sammanställd redovisning utan att göra ett mellanbokslut, med denna bestämmelse som grund, förutsätts på samma sätt som i artikel 27.3 att koncernbokslutet ger tilläggsinformation om händelser som har betydelse för värderingen av dotterbolagens finansiella ställning och resultat och som har hänt mellan dagarna för boksluten för dotterföretaget respektive moderföretaget.

15 §. *Sammanställning av samföretags bokslutsinformation.* Gällande 1 mom. bottenar i artikel 32.1 i koncernredovisningsdirektivet: Om ett företag som omfattas av en sammanställd redovisning tillsammans med ett eller flera företag som inte omfattas av denna redovisning leder ett annat företag, får en medlemsstat tillåta eller fordra att en så stor del av det sistnämnda företaget omfattas av den sammanställda redovisningen som motsvarar den andel av detta företags kapital som det förstnämnda företaget äger. Direktivet tillåter sammanställning också när samföretaget har fler än två ägare. Enligt motiveringen till paragrafen (regeringens proposition 173/1997 rd) är detta också syftet med detta moment. Ordalydelsen skulle ha vidgats jämfört med tidigare bestämmelser till att omfatta samföretag med fler än två ägare. Detta framgår dock inte tydligt i själva författningstexten, varför en precisering föreslås. Dessutom skall bestämmelsen justeras i enlighet med 3 kap. 1 §.

17 §. *Dotterföretag med olikartad verksamhet.* Paragrafen föreslås upphävd. Den grundade sig på artikel 14 i koncernredovisningsdirektivet, som förutsatte att ett företag lämnas utanför sammanställningen om dess verksamhet skilde sig från moderföretagets i sådan utsträckning att ett inkluderande av det i koncernbokslutet skulle förhindra en riktig och rättvisande bild av de sammanställda företagen som helhet. Bestämmelsen har upphävts genom artikel 2.6 i moderniseringsdirektivet för att koncernredovisningsdirektivet skall motsvara kraven i IAS-normerna. Oberoende av hur olikartad verksamheten är, är

det förenligt med vederbörlig bokföringsbehandling att inkludera företaget i det sammanställda bokslutet och ge tilläggsuppgifter om dess verkan.

Till paragrafen hänvisas i 3 kap. 11 § 3 mom. och i 4 kap. 2 § 1 mom. 7 punkten bokföringsförordningen. Även dessa bestämmelser föreslås upphäva.

18 §. *Finansieringsleasingavtal*. Paragrafen föreslås upphävd. Dess syfte har varit att möjliggöra att finansieringsleasingavtal behandlas enligt IAS-standard 17 (Hyresavtal) som köp och försäljning i stället för hyresavtal. Bestämmelsen har gällt enbart koncernbokslut och har inte varit tvingande. Paragrafens tillämpning har försvårats också av att den står i konflikt med gällande skattelagstiftning, som inte känner till detta slag av arrangemang. Dessa skatterättsliga synpunkter i synnerhet talar mot att bestämmelsen skulle göra tvingande eller att dess tillämpning skulle vidgas till årsbokslut.

En begränsning av alternativa bokföringsbehandlingar är ägnat att klarlägga lagstiftningen. Eftersom IAS-standarderna och därmed sagda behandling av finansieringsleasingavtal annars också skall tillåtas enligt denna framställning, kan det inte anses att det finns särskilda skäl att bibehålla paragrafen. Samtidigt skall också handels- och industriministeriets beslut om hur tillgång som har hyrts med ett finansieringsleasingavtal skall tas upp i koncernbokslutet (48/1998) upphävas.

7 kap. Yrkesutövares bokföring

3 §. *Räkenskapsperiod och tiden för upprättande av bokslut*. Såvida yrkesutövare inte har dubbel bokföring kan räkenskapsperioden inte enligt gällande 1 mom. avvika från ett kalenderår. När räkenskapsperioden avslutas har emellertid betydelse för beskattningen, eftersom 1 § 3 mom. lagen om beskattningsförfarande bestämmer att ett skatteår motsvarar ett kalenderår, såvida inte räkenskapsperioden i bokföringslagen inte är ett kalenderår, varvid skatteåret är det eller de kalenderår som utgår under kalenderåret.

När exempelvis en yrkesutövare har påbörjat sin verksamhet den 15 december 2003, utgår hans eller hennes första räkenskapspe-

riod enligt huvudregeln den 31 december 2003. Den inkomst yrkesutövaren fått 15.12—31.12 är skatteårets inkomst. Om yrkesutövaren har dubbel bokföring kan han eller hon förlänga den första räkenskapsperioden till 31.12.2004, varvid beskattningen 15.12.2003—31.12.2004 flyttas till följande år. Om yrkesutövaren inte har dubbel bokföring finns det ingen möjlighet att förlänga räkenskapsperioden. För jämlikhetens skull föreslås att paragrafen ändras så, att räkenskapsperioden kan vara längre eller kortare än ett kalenderår när verksamheten inleds, även om yrkesutövaren inte har dubbel bokföring.

4 §. *Upprättande av balans- och resultaträkning*. Paragrafen preciseras att motsvara förslagen till 3 kap. 1 § 1 mom. och 4 kap. 4 § 1 mom.

7 a kap. Bokslut och koncernbokslut som skall upprättas enligt internationella redovisningsstandarder.

1 §. *Internationella redovisningsstandarder*. Paragrafen definierar vad som avses med internationella redovisningsstandarder. Bestämmelsen motsvarar artikel 2 och 3 i IAS-förordningen, och härmed avses med internationella redovisningsstandarder de IAS- och IFRS-standarder med tillhörande officiella SIC- och IFRIC-tolkningar som Europeiska gemenskapens kommission antagit för tillämpning.

Bokföringsskyldiga har varken skyldighet eller rättighet att iaktta internationella redovisningsstandarder med tillhörande officiella tolkningar som Europeiska gemenskapens kommission inte (ännu) antagit för tillämpning. Om en standard som ännu inte antagits inte står i konflikt med en antagen standard, kan den användas som ledning för ett korrekt bokföringssätt (22 punkten i IAS-standard 1). Om det inte finns en IAS-standard och inte en SIC-tolkning kan, enligt nämnda punkt, företagsledningen efter prövning välja det sätt som producerar möjligast nyttig information för användarna av bokslutet. Ledningen skall beakta krav på och instruktioner för likartade frågor som behandlas i standarderna.

2 §. *Obligatorisk tillämpning av interna-*

tionella redovisningsstandarder. Enligt 1 mom. i denna paragraf samt ikraftträdelsebestämmelsens 2 punkt skall tillämpningsområdet för den obligatoriska användningen av internationella redovisningsstandarder omfatta koncernbokslut för företag, vars värdepapper är föremål för offentlig handel. Offentlig handel med värdepapper definieras i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen, som i sak motsvarar artikel 4 i IAS-förordningen. Enligt artikel 4 skall företag vars aktier eller värdepapper på balansdagen är noterade på en reglerad marknad i en medlemsstat i enlighet med de villkor som fastställs i artikel 1.13 i rådets direktiv 93/22/EEG om investeringstjänster på värdepappersområde upprätta sitt koncernbokslut med tillämpning av de internationella redovisningsstandarder som Europeiska gemenskapen har godkänt i ett förfarande som avses i artikel 6.2.

Dessutom kan medlemsstaterna godkänna eller fordra att i artikel 4 avsedda bolag vid sidan av sina koncernbokslut också upprättar sitt årsbokslut i enlighet med redovisningsstandarderna (artikel 5 a). En bestämmelse om detta skall intas i 2 mom. för att börsnoterade företag som inte är skyldiga att upprätta koncernbokslut enligt bokföringslagen, skall vara skyldiga att upprätta IAS-årsbokslut.

3 §. *Frivillig tillämpning av internationella redovisningsstandarder.* Enligt artikel 5 b i IAS-förordningen får medlemsstaterna också godkänna att andra än börsnoterade företag upprättar sina bokslut och koncernbokslut med tillämpning av de antagna IAS-standarderna. För att säkerställa den inbördes jämligheten mellan bokföringsskyldiga föreslås att artikeln genomförs i Finland. En förutsättning skall dock vara att den bokföringsskyldiga har en CGR-revisor eller -revisorssammanslutning. Även de börslistade företagen skall ha sådan revision. Enligt 12 § 1 mom. revisionslagen skall minst en av företagets revisorer vara en av Centralhandelskammaren godkänd revisor eller revisionsammanslutning, om företaget har satt i omlopp värdepapper som är föremål för offentlig handel.

4 §. *Tillämpning av bokföringslagen på bokslut och koncernbokslut som upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder.* Företag som gör sina bokslut och

koncernbokslut enligt IAS-standarderna skall i övrigt följa bestämmelserna i bokföringslagen. Rådet och kommissionen har gett ett gemensamt utlåtande om upprättandet av IAS-koncernbokslut och -bokslut samt verksamhetsberättelse, enligt vilket vissa artiklar i redovisningsdirektivet och koncernredovisningsdirektivet skall tillämpas, oberoende av IAS-standarderna. Enligt utlåtandet tillämpas artikel 58 c i redovisningsdirektivet och artikel 34.2—34.5, 34.9, 34.12, 34.13, 35.1, 36, 37 och 38 i koncernredovisningsdirektivet på IAS-koncernbokslut. Artikel 11, 12, 27, 43.1 (2, 9, 12, 13), 45.1, 46, 47.1 a, 48, 49, 51, 51 a, 53, 56.2, 57 och 58 tillämpas på IAS-bokslut, liksom artikel 9.2 i koncernredovisningsdirektivet. Dessa har genomförts i Finland med bokföringslagen och bokföringsförordningen. Därför föreslås ett omvänt framställningssätt i paragrafen, varvid de bestämmelser i bokföringslagen som viker för IAS-standarderna räknas upp.

5 §. *Kompletterande tilläggsuppgifter.* Genom förordning av statsrådet kan bestämmas, att i bokslut och koncernbokslut som upprättats enligt internationella redovisningsstandarder skall ges sådana tilläggsuppgifter, som inte behöver ges enligt standarderna. Ett bemyndigande som förutsätts för dessa föreslås i detta moment. Bestämmelsen gäller även uppgifter som skall ges i verksamhetsberättelsen. För att undvika terminologisk förväxling används för sådana uppgifter begreppet tilläggsuppgifter, som omfattar förutom notuppgifter även uppgifter som skall ges i verksamhetsberättelsen. Bestämmelsen innehåller ett bemyndigande att ge en förordning om sådana nationella tilläggsuppgifter som skall ges även av en bokföringsskyldig som upprättar IAS-bokslut. I bestämmelsen hänvisas inte till redovisningsdirektiven, emedan tilläggsuppgifterna kan hänföra sig även till nationella bestämmelser.

8 kap. Särskilda bestämmelser

2 §. *Bokföringsnämnd.* I 2 mom. i gällande paragraf ges bokföringsnämnden rätt att bevilja undantag från bestämmelserna i lagen. Bemyndigandet gäller det närmare innehållet i bokslutet (3 kap. 1 § 3 mom. andra satsen), tiden för upprättande (3 kap. 6 §), skyldighe-

ten att upprätta koncernbokslut (6 kap. 1 § 1 och 2 mom.), det närmare innehållet i koncernbokslut (6 kap. 2 § 2 mom.), aktivering av anskaffningsutgiften och avskrivning av materiell egendom som hör till bestående aktiva (6 kap. 5 § 1 mom.), tiden för upprättande av yrkesutövares bokslut (7 kap. 4 §) samt bestämmelser på lägre nivå som getts med stöd av dessa.

Det kan inte anses ändamålsenligt att ha en så här vid undantagsmöjlighet med hänsyn till en enhetlig bokföringspraxis. Därför föreslås att detta bemyndigande begränsas till att gälla 3 kap. 6 § om tiden för upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse samt 6 kap. 5 § 1 mom. om samma räkenskapsperiod för dotterbolag och moderbolag. Därtill kan undantag beviljas till 2 kap. 9 § 1 och 2 mom. om lagring av bokföringsmaterialet utomlands; dessa undantag kan beviljas på sätt som närmare bestäms genom förordning. De branschvisa undantagsmöjligheterna skall slopas. Ett tillstånd är således alltid i kraft för det specifika företaget i fråga. Förutsättningen för beviljande av undantag skall också framöver vara att det inte står i strid med författningar om bokslut och koncernbokslut som Europeiska gemenskaperna utfärdar.

Undantagslovet ger den bokföringsskyldige rätt att avvika från lagens föpliktiga stadgande. Nämndens utlåtande, som hänför sig till tolkning av ikraftvarande stadganden, har inte samma inverkan. Med hänsyn till denna skillnad föreslås att 5 mom. preciseras så att kravet som gäller nämndens rättsliga sakkunskap skulle inriktas uttryckligen på behandling av undantagslov.

4 §. *Bokföringsförseelse*. Gällande paragraf hänvisar inte i sitt 1 mom. till bestämmelsen i 2 kap. 9 § om förvaring av bokföringsmaterial utomlands. Inte heller 30 kap. 9 § strafflagen (39/1889) sanktionerar detta uttryckligen: långvarig lagstridig förvaring av bokföringsmaterial kan bestraffas som bokföringsbrott (döljande av bokföringsmaterialet) endast om det gör det svårare att få en riktig och tillräcklig bild av resultatet av den bokföringsskyldiges verksamhet eller av den bokföringsskyldiges ekonomiska ställning. Lagstridig förvaring av bokföringsmaterial utomlands kan emellertid jämföras med övriga i detta moment straffbelagda försummelser.

Momentet föreslås kompletterat med en ny 2 a punkt.

5 §. *Bestämmelser om bokföring i andra lagar*. Ovan i 3 kap. 1 § föreslås att 4 mom. upphävs. Detta 4 mom lyder: Ett aktiebolag eller andelslag skall dock alltid i en not ange de uppgifter som förutsätts av verksamhetsberättelsen och som skall ges enligt lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag. Rättsläget skall inte ändras eftersom motsvarande bestämmelse skall intas i lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag. Samtidigt skall andra satsen i denna paragraf enligt vilket 3 kap. 1 § 4 och 5 mom. tillämpas på verksamhetsberättelser för aktiebolag och andelslag utgå. De föreslagna ändringarna är lagtekniska och bokföringslagens förhållande till lagen om aktiebolag och lagen om andelslag blir klarare.

6 §. *Närmare bestämmelser*. 1 mom. skall justeras att motsvara grundlagens författningshierarki. Enligt 80 § 1 mom. grundlagen kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. I en förordning kan ges endast närmare bestämmelser om smärre detaljer i fråga om individens rättigheter och skyldigheter. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande skall vara exakt avgränsat.

I enlighet med detta skall momentet preciseras med en mer detaljerad reglering av de omständigheter som får fastställas genom förordning. Gällande bokföringsförordning behandlar i 1 kap. resultaträknings- och balansräkningsscheman, 2 kap. verksamhetsberättelse och noter, 3 kap. koncernresultaträkning och koncernbalansräkning, 4 kap. noter till koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen samt 5 kap. specifikationer till balansräkningen och specifikationer av noter. Bemyndigandet att utfärda förordning skall preciseras så, att det gäller exakt dessa frågor samt finansieringsanalysen i 3 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten bokföringslagen. Eftersom en del av förordningens bestämmelser är betydelsefulla, skall statsrådet bemyndigas att utfärda förordning om dem. Sådana frågor är framförallt 1 kap. 1 § 4 mom. och 2 § 4 mom., i vilka förkortad resultaträkning behandlas, samt 7 § som behandlar förkortad balansräkning.

Å andra sidan skall handels- och industriministeriet i 2 *mom.* bemyndigas att justera gränsvärdena i 3 kap. 9 § 2 *mom.* Det är en teknisk fråga som bottnar främst i redovisningsdirektiven, och det finns därför inte skäl att bemyndiga en myndighet på högre nivå än ministeriet. En ministerieförordning möjliggör ett flexibelt och ändamålsenligt förfarande i verkställigheten av ändringar i redovisningsdirektiven. Hänvisningen till 6 kap. 1 § 3 *mom.* i gällande 2 *mom.* kan utgå såsom onödig, eftersom lagrummet föreslås ändrat så att de nuvarande gränsvärdena ersätts med en hänvisning till 3 kap. 9 §.

Ikraftträdande

I och med 1 *punkten* upphävs i 2 *punkten* nämnda författningar: handels- och industriministeriets beslut om upprättandet av koncernbokslut i enlighet med det regelverk som används allmänt på den internationella kapitalmarknaden och handels- och industriministeriets beslut om hur tillgång som har hyrts med ett finansieringsleasingavtal skall tas upp i koncernbokslutet. Dessa författningar blir obehövliga i och med den nya regleringen i 7 a kap. samt det föreslagna upphävandet av 6 kap. 18 §.

Enligt 3 *punkten* får en bokföringsskyldig tillämpa denna lag på bokföringen för den räkenskapsperiod som pågår när lagen träder i kraft. Emellertid skall bokföringsskyldiga som upprättar koncernbokslut enligt IAS-normerna med stöd av 4 artikel IAS-förordningen, liksom bokföringsskyldiga som skall upprätta IAS-bokslut med stöd av 7 a kap. 2 § 2 *mom.*, ta standarderna i bruk från och med den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2005 eller därefter. Den speciella övergångsbestämmelsen i 7 artikel IAS-förordningen skall tillämpas i Finland (*punkt 4*) och sålunda skall bokföringsskyldiga, vilkas noterade masskuldebrev är i omlopp, iakttä IAS-standarderna först från och med den 1 januari 2007.

I 2 *punkten* föreslås således att handels- och industriministeriets beslut om upprättandet av koncernbokslut i enlighet med det regelverk som används allmänt på den internationella kapitalmarknaden upphävs när denna lag träder i kraft. Emellertid ger övergångs-

stadgandet i 5 *punkten* en bokföringsskyldig som när denna lag träder i kraft med stöd av detta beslut av handels- och industriministeriet är berättigad att upprätta ett koncernbokslut i enlighet med internationella normer, möjlighet att tillämpa det ännu under den räkenskapsperiod som utgår senast den 31 december 2004.

6 *punkten* ger möjlighet att avskrivna grundläggnings- och forskningsutgifter som aktiverats i balansräkningen innan denna lag träder i kraft i enlighet med de bestämmelser som är i kraft när denna lag träder i kraft. Detta gäller forsknings- och grundläggningsutgifter som med tillämpning av särskild försiktighet får aktiveras enligt gällande 5 kap. 7 och 8 §, men som enligt 5 kap. 7 § och 8 § 1 *mom.* i förslaget skall noteras som kostnad. Den oavskrivna delen av dessa utgifter behöver således inte omedelbart bokföras som kostnad, utan avskrivningen kan fortsättas i enlighet med nu gällande lag.

De föreslagna ändringarna i 5 kap. 17 § inverkar inte på tillämpningen av tidigare övergångsstadganden i fråga om uppskrivningar. En bokföringsskyldig får fortfarande låta bli att särskilt lägga fram uppskrivningar som gjorts före 1974. Dessutom kan de bestämmelser som var gällande i fråga om uppskrivningar före bokföringslagens ikraftträdande fortfarande tillämpas. En bestämmelse om detta föreslås intagen i *punkt 7*.

Bokföringslagen är en allmän lag och utanför dess tillämpningsområde faller i stort sett endast staten med sina ämbetsverk och anstalter. Specialbestämmelser om upprättandet, innehållet och offentliggörandet visavi bokslut finns i flera speciallagar. När verksamhetsberättelsen nu separeras från bokslutet i enlighet med det föreslagna 3 kap. 1 § finns det anledning att klarlägga rättsläget och trygga att regleringen är täckande. I 8 *punkten* finns sålunda en presumptionsregel om sambandet mellan bokslut och verksamhetsberättelse. Enligt 8 *punkten* skall bestämmelser annanstans i lag om bokslut som skall upprättas med stöd av bokföringslagen, i tillämpliga delar gälla även verksamhetsberättelser, om annat inte särskilt bestäms.

2. Kreditinstitutslagen

30 §. *Tillämpningsområdet för bestämmelserna om bokslut.* Till paragrafens 1 mom. föreslås att en bestämmelse tilläggs enligt vilket kapitlets hänvisningar till bokslut skall omfatta den helhet som avses i 3 kap. 1 § 5 mom. bokföringslagen, d.v.s. de handlingar som ingår i och bifogats till bokslutet. Förutom det egentliga bokslutet inbegrips verksamhetsberättelsen och ett eventuellt koncernbokslut. Av detta skäl skall hänvisningarna till koncernbokslut i 30, 31 och 40 § utgå. I sakligt hänseende ändras lagens innehåll inte till denna del.

Därtill skall momentet klarläggas genom att tillägga en hänvisning till bestämmelser som ges med stöd av bokföringslagen. Därtill skall nästista satsen slopas. Enligt den kan finansministeriet besluta till vilken del bokföringsförordningen skall tillämpas på kreditinstitut. Sålunda skall bokföringsförordningen och andra bestämmelser som ges med stöd av bokföringslagen tillämpas även på kreditinstitut om annat inte bestäms särskilt i denna eller annanstans i lag eller genom förordning av finansministeriet. Sistnämnda förordning skall vid behov fastställa vilka bestämmelser i förordningar som getts med stöd av bokföringslagen som inte skall tillämpas på kreditinstitut, i den mån som i bokföringsförordningen ges närmare bestämmelser om tillämpningen av bokföringslagen, som enligt denna paragraf skall tillämpas även på kreditinstitut.

Det föreslås att 2 mom. förtydligas med ett omnämnande för varje hänvisning vad hänvisningen handlar om.

Ändringarna i 3 kap. 1 § bokföringslagen leder till att innehållet i momentet ändras till den del där hänvisas till lagrummets 3 och 4 mom. även om detta moment inte föreslås ändrat. Enligt gällande lag omfattas kreditinstitut inte av nämnda lagrum om verksamhetsberättelsen. Förslaget till 3 kap. 1 § bokföringslagen avser att verksamhetsberättelsen regleras enkom i 4 mom. som sålunda inte heller framöver skall tillämpas på kreditinstitut. Momentets innehåll skall således inte ändras i sak. I det nya 3 mom. behandlas begränsningarna till skyldigheten att upprätta finansieringsanalys. Enligt paragrafens 1

mom. är finansieringsanalysen till skillnad från nuläget alltid en del av bokslutet.

Det följer av de föreslagna ändringarna i bokföringslagen att kreditinstitutens bokslut framöver skall innehålla också en finansieringsanalys (3 kap. 1 § 1 mom. bokföringslagen). Om skyldigheten att upprätta en finansieringsanalys finns nu bestämmelser i 11 kap. 9 § 7 mom. lagen om aktiebolag och 6 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. lagen om andelslag. Dessa bestämmelser tillämpas inte i detta nu på kreditinstitut. Det har inte ansetts att den tilläggsinformation om bankernas verksamhet som kan fås genom analysen varit tillräckligt betydelsefull i förhållande till det merarbete den skapar. Ju mer man emellertid övergår till en värdering av balansposterna enligt verkligt värde, ökar värdet av den information som kan fås genom finansieringsanalysen eftersom resultatbildningen i allt högre grad bestäms av poster som inte ger upphov till penningflöde. En ytterligare punkt som motiverar finansieringsanalysen är, att de kreditinstitut som tillämpar IAS-normerna i vilket fall som helst måste avfatta en finansieringsanalys och därmed förordas att finansieringsanalys krävs av alla av kravet på en rättvis behandling och jämförbarheten mellan bankernas bokslutsinformation. Bl.a. i Sveriges lagstiftning ingår detta krav.

Finansieringsanalys jämte jämförelseuppgifter skall dock vara obligatoriskt för banker först från och med den räkenskapsperiod som börjar 1.1.2007 eller därefter. Detta beror på möjliga tilläggskrav i fråga om bankernas beräkningssystem och på att finansieringsanalysens jämförelseuppgifter för föregående år förutsätter uppgifter för året innan.

Det är däremot inte ändamålsenligt att tillämpa paragrafens 3 mom. om begränsning av skyldigheten att göra en finansieringsanalys på kreditinstitut. I praktiken överskrider alla kreditinstitut de där nämnda gränsvärdena och det är inte heller ändamålsenligt att begränsa kreditinstitutens bokslutsinformation på grund av deras bolagsform. Detta är också konsekvent, eftersom motsvarande begränsningar inte heller gäller skyldigheten att upprätta verksamhetsberättelse. Därför föreslås att i paragrafen bibehålls hänvisningen till 3 kap. 1 § 3 mom. bokföringslagen varvid

begränsningarna visavi skyldigheten att göra en finansieringsanalys inte blir tillämpliga på kreditinstitut.

Med bestämmelserna nedan om värderingen av finansiella instrument till verkligt värde skall 36 § som gäller värdepapprens egenomslag upphävas. Balansindelningen i rörliga och bestående har därför inte längre betydelse vid upprättandet av bokslut för kreditinstitut. I balansschemat för kreditinstituten (i finansministeriets förordning om kreditinstitutens bokslut) indelas inte heller nu aktiva i rörliga och bestående i motsats till schemat i bokföringsförordningen. Av denna anledning föreslås att de bestämmelser i bokföringslagen som inte skall tillämpas ökas med 4 kap. 3 § som definierar rörliga och bestående aktiva.

Värderingen av finansiella instrument till sitt verkliga värde i kreditinstitut skall täckande regleras i 36 §. Motsvarande punkter i bokföringslagen (5 kap. 2 a §) skall alltså tillföras listan över icke-tillämpliga bestämmelser.

Bokföringslagens 5 kap. 3 § (Forordningar, skulder och andra åtaganden i utländsk valuta) 2 mom. som tillåter att kursskillnader tas upp i balansräkningen, föreslås upphävd. Därefter kan 5 kap. 3 § bokföringslagen tillämpas i sin helhet också på kreditinstitutens bokslut. Därför föreslås att hänvisningen slopas i listan över icke-tillämpliga lagrum. Samtidigt skall 37 § upphävas. Enligt 37 § får den i valuta angivna anskaffningsutgiften för materiella och immateriella nyttigheter och till bestående aktiva hänförliga aktier eller andelar, då den inte är effektivt säkrad mot förändringar i växelkursen, omräknas till finska mark enligt den kurs som Finlands Bank noterar på anskaffningsdagen. Därmed kommer bokföringslagen som sådan att gälla bokföringen av alla kursdifferenser och separata bestämmelser om det behövs inte här.

Till listan över icke-tillämpliga lagrum i bokföringslagen föreslås 5 kap. 4 § fogad. Lagrummet gäller redovisning av inkomst som intäkt enligt tillverkningsgrad. Lagrummet kan inte bli tillämpligt på kreditinstitut med hänsyn till att affärsverksamheten inte är tillåten.

Bokföringslagen reglerar periodisering av anskaffningsutgiften för omsättningstillgång-

ar i 5 kap. 6 §. Enligt nu gällande lag är endast 1 mom. utesluten från tillämpning på kreditinstitut. Eftersom kreditinstitut inte på basis av sin verksamhet alls kan ha omsättningstillgångar som avses i paragrafen skall hänvisningen ändras att omfatta hela paragrafen.

Det föreslås som ovan konstateras att bokföringslagen skall förplikta alla bokföringskyldiga, utom uttryckligen undantagna sådana, att inkludera en finansieringsanalys i sitt bokslut. Motsvarande bestämmelser i lagen om aktiebolag (11 kap. 9 § 7 mom.) och lagen om andelslag (6 kap. 7 §) föreslås upphävd. Av denna anledning skall hänvisningen till lagen om aktiebolag och lagen om andelslag utgå ur listan över icke-tillämpliga bestämmelser som nämns i detta moment.

Hänvisningarna till 11 kap. 2 § lagen om aktiebolag och 6 kap. 1 § 3 mom. lagen om andelslag, som handlar om tiden för givande av bokslutet till revisorerna, föreslås utgå från listan över icke-tillämpliga bestämmelser. Frågan regleras redan i 33 § 4 mom., som föreslås upphävd, varefter frågan regleras enbart i lagstiftningen om formen för sammanslutningen. Ett motsvarande stadgande skall därför tilläggas i spårbankslagen (1502/2001) och lagen om hypoteksföreningar (936/1978).

Dessutom föreslås att hänvisningen till 1 kap. 6 a § lagen om aktiebolag utgå ur listan över icke-tillämpliga bestämmelser. Paragrafen handlar om hur egna aktier tas upp i balansräkningen. En motsvarande bestämmelse finns i finansministeriets förordning om bokslut för kreditinstitut i dess 4 § 3 mom., som kan upphävas.

Också hänvisningarna till 6 kap. 5 och 6 § lagen om andelslag föreslås utgå ur listan över icke-tillämpliga bestämmelser. Bestämmelserna gäller specificering av eget kapital och lämpar sig som sådana även för kreditinstitut som har formen av andelslag.

På grund av föreslagna ändringar i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag föreslås att även hänvisningarna till 11 kap. 9 § 1 mom. lagen om aktiebolag och 6 kap. 7 § 1 mom. lagen om andelslag utgå ur momentet. Lagrummen handlar om undantag för små bokföringsskyldiga som inte behöver tillämpas på kreditinstitut.

I 3 mom. föreslås på samma sätt som för 2 mom. att sakinnehållet i hänvisningarnas målbestämmelser nämns för en bättre läsbarhet.

Från momentet föreslås hänvisningen till 6 kap. 1 § 4 mom. bokföringslagen utgå, varvid lagrummet blir tillämpligt också på kreditinstitut. Lagrummet reglerar situationer där moderföretaget till en underkoncern kan låta bli att göra ett koncernbokslut. Det finns skäl att tillämpa endast bokföringslagens bestämmelser på dessa situationer, eftersom medlemsstaterna har valfrihet i fråga om artikel 7 i bankernas redovisningsdirektiv som ger bankerna rätt att inte upprätta koncernbokslut och frågan regleras nu i 39 § kreditinstitutslagen, som är något svårbegriplig. I fråga om 39 § föreslås dessutom nedan att man avstår från undantagsmöjligheten i 4 mom.

Listan över icke-tillämpliga lagrum föreslås kompletterad med 6 kap. 2 § 3 mom. bokföringslagen om verksamhetsberättelse för koncerner, och 2 mom. om finansieringsanalys för koncerner. Dessa handlingar regleras för kreditinstitutens del nedan i 39 § (enligt förslaget) eftersom det är ändamålsenligt att utsträcka skyldigheten att upprätta dem till alla kreditinstitut, med avvikelse från bokföringslagen. För verksamhetsberättelsens del behövs speciellt att upplysningar om soliditeten intas i verksamhetsberättelsen, varför innehållet skall regleras så. Däremot skall 6 kap. 2 § 1 och 4 mom. bokföringslagen tillämpas på kreditinstitut (allmänna krav på innehåll, struktur och överskådlighet visavi koncernbokslut).

Enligt nuvarande 3 mom. tillämpas inte 6 kap. 3 § 1 mom. bokföringslagen om sammanställning av dotterbolags bokslut på kreditinstitut. Bestämmelsen bottenar i artikel 13 i koncernredovisningsdirektivet vars tillämpning på banker inte är utesluten enligt artikel 43.2 d i bankernas redovisningsdirektiv. Det enda tilläggskrav som ställs är att aktierna eller andelarna finns hos moderföretaget endast i syfte att överlåta dem vidare och om dotterföretaget är ett kreditinstitut som saneras, skall dess bokslut läggas till koncernbokslutet och i noterna skall upplysningar ges om arten av och villkoren för hjälpinsatserna. Direktiven ger således inte anledning att inte

tillämpa 6 kap. 3 § 1 mom. bokföringslagen. Därför föreslås att hänvisningen till detta lagrum utgår ur listan över icke-tillämpliga lagrum. På motsvarande sätt föreslås att hänvisningen till 6 kap. 12 § 2 mom. bokföringslagen utgår. Lagrummet innehåller motsvarande principer om sammanställningen av intresseföretag.

I den nya IAS-standard 27 (koncernbokslut och behandlingen i bokföringen av investeringar som gjorts i dotterföretag) har man avfört skyldigheten att inte sammanställa dotterföretaget, när dotterföretaget verkar under strikta och långvariga begränsningar som väsentligt försvagar dess möjligheter att överföra medel till moderföretaget. Ändringen motiveras med att begränsningar av detta slag är ett tecken på att moderföretaget inte har sådant bestämmande inflytande i dotterföretaget som ett koncernbokslut förutsätter. Även om bestämmanderätt skulle finnas i dotterföretaget, lämnas det utanför sammanställningen enligt IAS 27, om inflytandet är avsett att vara tillfälligt för att dotterföretaget har skaffats och ägts med uppfattningen att det kommer att överlåtas inom 12 månader från anskaffningen och företagsledningen aktivt söker en köpare. I huvudsak motsvarar 6 kap. 3 § 1 mom. bokföringslagen förutsättningarna i IAS 27 om när ett dotterföretag lämnas utanför det sammanställda koncernbokslutet. Också därför saknas skäl att lämna lagrummet utanför tillämpningen på kreditinstitut.

Däremot föreslås 6 kap. 9 § bokföringslagen om poolningsmetodens användning inför i listan över icke-tillämpliga lagrum. Enligt artikel 20 i koncernredovisningsdirektivet har medlemsstaterna kunnat kräva eller tillåta att det bokförda värdet av aktier eller andelar, som innehas i ett företag som omfattas av den sammanställda redovisningen, endast elimineras genom avräkning mot motsvarande andel av företagets kapital (poolningsmetoden). Metoden tilläts i Finland på basis av 6 kap. 9 § som ställer motsvarande villkor som koncernredovisningsdirektivet. Enligt bankernas redovisningsdirektiv har artikel 20 i koncernredovisningsdirektivet kunnat tillämpas också på banker.

IAS-normerna tillåter två alternativa metoder för sammanställning av koncernbokslut,

anskaffningsutgiftsmetoden och poolningsmetoden. Detta har försvårat jämförbarheten mellan boksluten. SIC-tolkningen 9 av IAS-standard 22 ställer så snäva kriterier för poolningsmetoden att dess tillämpning i praktiken görs omöjlig. Den amerikanska standarden SFAS 141, som trädde i kraft 1.7.2001, tillåter endast anskaffningsutgiftsmetoden. IASB publicerade 5.12.2002 ett utkast till en ny standard för företagskombinationer (ED 3 Business Combinations) som följer principer som är enhetliga med de amerikanska. Den nya standarden skall ersätta IAS 22 och därmed avstår man från användningen av poolningsmetoden. Det enda tillåtna alternativet skulle således bli anskaffningsutgiftsmetoden. Det är sannolikt att förslaget förverkligas och det finns därför skäl att utesluta en poolningsmetoden här.

Enligt förslaget fogas ett nytt *6 mom.* till paragrafen. På ett kreditinstitut som upprättar sitt bokslut eller koncernbokslut i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § bokföringslagen, tillämpas inte 31—39 § i denna lag. Bestämmelsen motsvarar förslaget till 7 a kap. 3 § bokföringslagen.

I sagda 7 a kap. 4 § nämns de bestämmelser i bokföringslagen som tillämpas även på internationella bokslut och koncernbokslut. Motsvarande bestämmelser i denna lag är 32 § om räkenskapsperiod och 33 § om tiden för upprättande av bokslut samt 34 § om verksamhetsberättelsen. I momentet skall därför föreskrivas att dessa lagrum tillämpas också på de kreditinstitut som följer IAS-normerna. 31 § 3 mom. om Finansinspektionens rätt att ge anvisningar och utlåtanden gäller också alla kreditinstitut, liksom 41 § om publicering av bokslut och 40 § om delårsrapport och årsrapport. I momentet föreskrivs vidare att finansministeriet kan utfärda förordning om givandet av sådana noter som de internationella redovisningsstandarderna inte kräver. Genom förordning kan dock vid behov bestämmas om tilläggsuppgifter som kompletterar standarderna i fråga om sådana omständigheter som inte föreskrivs i standarderna. Däremot får förordningen inte stå i konflikt med kraven på noter i standarderna.

31 § *Närmare bestämmelser, föreskrifter, anvisningar, utlåtanden och dispens.* Ordaly-

delsen i *1 mom.* (finansministeriet beslutar) ändras att motsvara 8 kap. 6 § bokföringslagen (ges genom finansministeriets förordning). Bestämmelsen föreslås tydliggjord så, att den inte direkt hänvisar till bokföringslagen och -förordningen eller lagen om aktiebolag eftersom tolkningen av bestämmelsen har visat sig problematisk till denna del. I förordningen skall emellertid eftersträvas att den är konsekvent med övrig motsvarande lagstiftning. Bemyndigandet till ministeriet skall dessutom kompletteras med möjligheten att ge närmare bestämmelser om finansieringsanalyser och upptagandet av finansiella instrument i bokslutet. Detta kunde gälla speciellt tidpunkten för upptagandet och värderingen av de finansiella instrumenten.

I *2 mom.* används idag en ovillkorlig ordalydelse ”Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om hur bokslut och koncernbokslut för kreditinstitut skall upprättas” som ändras till att Finansinspektionen kan meddela sådana föreskrifter. Ordalydelsen klarlägger läget eftersom Finansinspektionen inte kan ha rätt att ge föreskrifter i fråga om kreditinstitutens IAS-bokslut. Momentet skall också hänvisa till bestämmelser om verksamhetsberättelser eftersom verksamhetsberättelserna inte ingår i bokslutet enligt det föreslagna 3 kap. 1 § bokföringslagen. IAS-standarderna gäller inte verksamhetsberättelser och därmed kan närmare bestämmelser om dem ges också för de kreditinstituts vidkommande som följer IAS-normerna.

I paragrafen hänvisas å andra sidan inte separat till koncernbokslut, eftersom det är en del av moderföretagets bokslut enligt bokföringslagen.

Paragrafens *3 mom.* skall ändras så att det överensstämmer med ändringarna i 1 och 2 mom.

Med avvikelse från i 8 kap. 2 § bokföringslagens bestämmelser om bokföringsnämndens befogenheter har Finansinspektionens befogenheter att bevilja undantag till skyldigheten att följa bokslutsbestämmelserna inte begränsats till särskilt nämnda lagrum. För att Finansinspektionens och bokföringsnämndens befogenheter i detta avseende skall motsvara varandra är i *4 mom.* avsedd rätt att bevilja undantag begränsad till motsvarande frågor som i nämnda lagrum i bok-

föringslagen. Möjligheten gäller sålunda tillstånd att avvika från tiden för upprättande av bokslut samt räkenskapsperioden för ett inhemskt dotterföretag som ingår i ett sammanställt koncernbokslut. Dessutom skall möjligheten gälla förvaring av bokföringsmaterial utomlands. För tydlighetens skull skall lagrummet kompletteras så att det motsvarar 8 kap. 2 § bokföringslagen så, att det inte får stå i strid med Europeiska gemenskapernas författningar om kreditinstitut. Bestämmelsen täcker sålunda kravet på en riktig och rättvisande bild, varvid detta inte behöver skilt stipuleras i momentet.

Avfört är kravet på ett obligatoriskt utlåtande från bokföringsnämnden. Finansinspektionen kan dock begära ett sådant utlåtande, när det anser det behövt.

33 §. *Tid för upprättande.* I paragrafen skall med avvikelse från den nuvarande lydelsen regleras endast tiden för upprättande som nu ingår i 1 mom. *Rubriken* för paragrafen skall ändras att motsvara innehållet. Hänvisningen till Finansinspektionens möjlighet att bevilja undantag slopas eftersom detta finns redan i 31 § 4 mom.

Det nuvarande 2 mom. skall upphävas som onödigt. Bokslutets innehåll regleras i 3 kap. 1 § 1 mom. bokföringslagen. Verksamhetsberättelsens innehåll skall regleras i 34 §.

Även det nuvarande 3 mom. skall upphävas som onödigt. Bestämmelser om undertecknandet av bokslutet finns i 3 kap. 7 § bokföringslagen.

Det nuvarande 4 mom. skall upphävas, eftersom motsvarande bestämmelser om att tillställa revisorerna bokslutet finns i 11 kap. 2 § lagen om aktiebolag och 6 kap. 1 § 3 mom. lagen om andelslag. En motsvarande bestämmelse skall införas i sparbankslagen och lagen om hypoteksföreningar. Därvid regleras frågan enhetligt för alla företagsformer i den lagstiftning som gäller formen i fråga.

34 §. *Verksamhetsberättelse.* Det nuvarande innehållet i denna paragraf handlar om notering enligt avtalstidpunkt gällande värdepapper. Detta föreslås upphävt. Bestämmelsen bottnar inte i något direktiv, inte heller finns något motsvarande i bokföringslagen. Paragrafen motiverades när den stiftades med allmän praxis i värdepappershandeln, som Finansinspektionen också godkänt, att an-

skaffning och överlåtelse av värdepapper och derivatkontrakt tas upp när köpet görs (avtalsgrund). 2 kap. 3 § bokföringslagen definierar prestations- och kontantprinciperna. Grunden för bokföringen av finansiella instrument är emellertid mest ändamålsenligt att reglera på förordningsnivå varvid regleringen lättare kan anpassas till väntade förändringar i de internationella redovisningsstandarderna. Finansministeriet skall kunna utfärda bestämmelser om detta enligt ovan nämnda 31 §.

I stället föreslås att paragrafen reglerar kreditinstituten verksamhetsberättelser, vilket skall framgå av *rubriken* för paragrafen. Bestämmelsen skall ersätta 3 kap. 1 § 4 mom. bokföringslagen. Till bokslutet skall, enligt förslaget, bifogas en verksamhetsberättelse som ger uppgifter om viktiga omständigheter som gäller utvecklingen av den bokföringskyldiges verksamhet. I verksamhetsberättelsen för en bokföringskyldig, på vilken tillämpas kravet på soliditet i denna lag, skall ingå en soliditetsanalys i vilken ges upplysningar om den kapitalbas som den bokföringskyldiges verksamhet förutsätter. Med soliditet avses det förhållande som 76 § tar upp. Med stöd av den föreslagna 31 § skall Finansinspektionen kunna ge närmare bestämmelser om hur upplysningarna om soliditeten skall ges i verksamhetsberättelsen. Skyldigheten att upprätta verksamhetsberättelse gäller enligt 30 § alla kreditinstitut, precis som nu, men i avvikelse från bokföringslagen.

I övrigt skall verksamhetsberättelsen göras i enlighet med bokföringslagen och lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag, beroende på kreditinstitutets form.

35 §. *Bokföring av värdepapper.* Paragrafen föreslås upphävd eftersom den inte överensstämmer med värderingsprinciperna för egendom i den föreslagna 36 § och inte heller med finansministeriets nu gällande förordning i vilken balansräkningsschemat för kreditinstitut inte bottnar i denna uppdelning av egendomslag.

36 §. *Värdering av finansiella instrument.* Paragrafens tillämpningsområde skall begränsas till värderingen av finansiella instrument. *Rubriken* justeras att motsvara innehållet i paragrafen. Innehållet motsvarar 5

kap 2 a § bokföringslagen, som enligt 30 § 2 mom. ovan inte skall tillämpas på kreditinstitut. Specialstadgandet i den nu gällande paragrafen om uppskrivning av fast egendom föreslås upphävt. Förfarandet i nämnda stadgande är inte möjligt för kreditinstitut som tillämpar IAS-standarderna och det finns inte skäl att försätta kreditinstituten i olika ställning i detta avseende.

Enligt 1 mom. skall finansiella instrument tas upp i bokslutet till sitt verkliga värde per bokslutsdagen om annat inte framgår av 2—5 mom. Värdering till verkligt värde är inte till skillnad från bokföringslagen valbart för kreditinstituten, utan dessa skall alltid värdera finansiella instrument till gängse värde.

Finansiella instrument är fordringar, derivatinstrument och aktier, andelar och andra finansiella instrument som tas upp i aktiva i balansräkningen (finansieringstillgångar) och som den bokföringsskyldige äger. De skall tas upp i bokslutet till sitt verkliga värde per bokslutsdagen om annat inte framgår av 2—5 mom. Därtill värderas sådana skulder, som ingår i en handelsportfölj eller som är derivatinstrument på samma sätt. Definitionen av finansiella instrument skall förstås som IAS-standard 39 (Finansiella instrument: bokföring och värdering) så, att de som exempel angivna vanligaste finansiella instrumenten inte exkluderar även andra finansiella instrument som ingår i tillämpningsområdet för standarden. På samma sätt skall skulder definieras som i standarden. Skuld som ingår i en handelsportfölj och som avses i momentet är skuld som uppstår vid s.k. kort försäljning av värdepapper. Endast det att handel med värdepapper finansieras med skuldupptagning medför inte att skulden anses finnas i handels syfte. Momentet motsvarar artikel 42a.1 och 42a.3 i redovisningsdirektivet.

Med paragrafens 2 mom. sätts artikel 42a.4 i redovisningsdirektivet i kraft. Det gäller undantag för finansiella instrument som inte värderas enligt verkligt värde. Sådana finansiella instrument värderas till sin anskaffningsutgift, eller till ett lägre belopp p.g.a. konstaterad värdeminskning som dras av från anskaffningsutgiften.

Enligt den föreslagna 1 punkten värderas med avvikelse från 1 mom. inte krediter och jämförbara finansieringsavtal såsom leasing-,

factoring- och avbetalningsavtal eller t.ex. återköps- och försäljningsavtal till verkligt värde.

Enligt momentets 2 punkt är också fordringsbevis som man avser och förmår hålla till förfallodagen undantagna från värdering enligt verkligt värde. Med fordringsbevis avses masskuldebrev, investerings-, företags- och kommunbevis och andra sådana fordringar i form av värdepapper.

Enligt punkt 3 skall inte heller aktier och andelar i dotterföretag och intresseföretag, samt finansieringstillgångar som den bokföringsskyldige satt i omlopp, värderas till verkligt värde. När moderföretaget i koncernbokslutet eliminerar dotterbolagsaktier och de byts ut mot annan egendom i dotterföretaget har en värdering till verkligt värde av dessa inte ekonomisk betydelse för koncernens resultat. Däremot är ägande i dotterföretag eller intresseföretag som skaffats och ägs i försäljningssyfte (t.ex. i syfte att sälja dem under följande räkenskapsperiod), enligt direktivets klassificering anskaffade i handels syfte och skall därmed värderas till verkligt värde. Detsamma gäller i fall där dotterföretaget verkar t.ex. i ett annat land så, att moderföretaget inte har tillgång till egendomen. Ägandet skall i dessa fall värderas på samma sätt som om aktierna var till försäljning.

Kreditinstitutets egna aktier och andelar faller också utanför värderingen till verkligt värde enligt 3 punkten. Till IAS 32 (om finansiella instrument och de uppgifter som skall ges i bokslutet samt framställningssättet) hör en SIC-tolkning 16 enligt vilken egna aktier tas upp i balansräkningen som avdrag från det ena kapitalet. Samma princip finns i utkastet till den nya IAS 32 som en del av själva standarden (punkt 29A). Enligt 11 kap. 6 a § lagen om aktiebolag har egna aktier kunnat tas upp i balansräkningen om de varit föremål för offentlig handel enligt 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen. Eftersom just dessa bokföringsskyldiga skall upprätta IAS-koncernbokslut enligt förslaget till 7 a kap. 2 § bokföringslagen, tas i praktiken inte längre egna aktier upp i balansräkningen.

I momentets 4 punkt avses finansiella instrument som enligt internationellt allmänt godkända bokföringsprinciper inte värderas till verkligt värde. Sådana är bland annat av-

tal i samband med fusioner enligt vilka till företagsköpet hörande poster betalas i framtiden och villkoret är någon framtida händelse såsom indrivning av fordringar eller utveckling av försäljningen.

I paragrafens 3 *mom.* regleras andra skulder än de som nämns i 1 *mom.* och hur de tas upp i bokslutet. I detta nu skall de tas upp till sitt nominella värde i bokslutet eller om de är bundna till index eller annan jämförelsegrund enligt ett högre värde än det nominella värdet i enlighet med den ändrade jämförelsegrunden. Motsvarande bestämmelse finns i 5 kap. 2 § 1 *mom.* 3 punkten bokföringslagen. I och med utvecklingen av de finansiella instrumenten har med dem i allt högre grad kombinerats olika typer av derivatinstrument, s.k. kopplade derivat, på grundval av vilka de penningflöden som avtalet annars förutsätter ändras på basis av någon faktor såsom priset på ett värdepapper eller en nytthet, eller ett pris- eller kursindex. Målet i den internationella bokföringspraxisen har för dessa varit att ett avtalsvillkor i samband med detta slag av skuld inte skall lämnas utan att värderas till verkligt värde när det är fråga om element som uppenbart kan tolkas som derivat. Därför har i den internationella praxisen utvecklats olika typer av kännetecken för när bundenheten till index eller annan jämförelsegrund skall behandlas som ett derivatkontrakt som skall värderas till verkligt värde. Av detta skäl föreslås att ur momentet avförs hänvisningen till en förändrad jämförelsegrund.

Med 4 *mom.* sätts artikel 42a.5 i redovisningsdirektivet i kraft. Derivatkontrakt som uppfyller kravet på en säkrad post enligt förutsättningarna för systemet för säkringsredovisning, kan med avvikelse från 2 och 3 *mom.* tas upp i bokslutet till det värde de har enligt säkringsredovisningen.

Enligt gällande bestämmelse skall effektivt säkrade värdeförändringar i derivatkontrakt inte upptas i resultaträkningen som räkenskapsperiodens intäkter eller kostnader. Ett derivatkontrakt som är säkring mot värdeförändring i ett finansiellt instrument som skall värderas enligt anskaffningsutgiften, värderas enligt principerna för värdering av föremålet för säkringen och dess värdeförändringar bokförs inte så, att de påverkar resultatet även om värdeförändringarna annars måste

följas upp för att kunna värdera hur effektiv säkringen är.

Internationella bokslutsprinciper är inte ännu stabila i fråga om systemet för säkringsredovisning bl.a. avseende på vilka villkor s.k. makrosäkring är möjlig och hur dess effektivitet kan konstateras. Det föreslås därför att derivatinstrument, som är säkringsinstrument i enlighet med förutsättningarna för systemet för säkringsredovisning, med avvikelse från 1 *mom.* skall kunna värderas enligt anskaffningsutgiften, och således följa den värdering som gäller för föremålet för säkringen.

Närmare bestämmelser om systemet för säkringsredovisning kan med stöd av 31 § utfärdas genom förordning av finansministeriet eller genom Finansinspektionens föreskrifter, vilka skall motsvara internationellt sett allmänt godkända principer för säkringsredovisningen, såsom IAS 39.

I 5 *mom.* föreskrivs i enlighet med 1 *mom.* om bokföring av värdeförändringar som äenskapsperiodens intäkt eller kostnad. Differensen mellan det verkliga värdet och anskaffningsvärdet skall bokföras med hänsyn till resultatet när differensen inte enligt 36 a § nedan skall tas upp i fonden för verkligt värde som ökning eller minskning.

6 *mom.* motsvarar gällande 2 *mom.* som föreskriver om fordran eller skuld som skall värderas på annat sätt än till verkligt värde.

36 a §. *Fonden för verkligt värde.* Med denna paragraf genomförs artikel 42c i redovisningsdirektivet. Enligt 1 *mom.* tas ändringar i det verkliga värdet upp i fonden för verkligt värde i det egna kapitalet

1) om det är fråga om bokföring av ett finansiellt instrument som använts vid systemet för säkringsredovisning, varmed möjliggörs att hela värdeförändringen eller en del av den inte tas upp i resultaträkningen,

2) denna värdeförändring beror på nettoinvesteringar som kreditinstitutet gjort i utländska sammanslutningar och kursändringar i däri ingående poster i utländska belopp, eller

3) det är fråga om sådana finansiella instrument som skall värderas enligt verkligt värde och som inte hålls i handelssyfte, med undantag för finansieringsderivat.

Enligt 2 *mom.* skall en latent skatteskuld —

eller fordran som ingår i det ändrade verkliga värdet tas upp i balansräkningen med iakttagande av särskild försiktighet.

Enligt 3 mom. skall fonden för verkligt värde korrigeras när det finansiella instrumentet förfaller eller överlåts. Med att instrumentet förfaller till betalning eller överlåts jämförs att det förfaller av något annat skäl.

37 §. *Värdering av fastighetsegendom som inte är i eget bruk.* Det föreslås att de nuvarande bestämmelserna om bokföring av poster i utländsk valuta i bokslutet upphävs eftersom ändringarna i bokföringslagen och ovan föreslagna 36 a § leder till att det inte finns anledning att separat bestämma om poster i utländsk valuta. Bokföringen av kursdifferenser följer 5 kap. 3 § bokföringslagen enligt vilket poster i utländsk valuta omvandlas till finsk valuta enligt kursen på bokslutsdagen, såvida de inte genom avtal eller på annat sätt har bundits till en speciell kurs. Kursdifferenser tas upp som räkenskapsperiodens kostnad eller intäkt såsom nu. Ett undantag bildas av artikel 42c i redovisningsdirektivet, dvs. ett utländskt dotterföretags kursändringar. Dessa skall enligt förslaget till 36 a § 1 mom. 2 punkten tas upp i fonden för verkligt värde.

Paragrafen skall ändras att gälla fast egendom som inte är i eget bruk och dess värdering. Detta skall framgå av rubriken för paragrafen. Till skillnad från läget nu tillåter paragrafen att en investeringsfastighet värderas till gängse värde.

Enligt 1 mom. kan fastighetsegendom som inte är i eget bruk och som tagits upp bland materiella nyttigheter i balansräkningen, tas upp i bokslutet enligt sitt verkliga värde per bokslutsdagen. Momentet bottnar i artikel 1.12 i moderniseringsdirektivet, varmed till redovisningsdirektivet fogats en artikel 42e. Medlemsstaterna kan med stöd av detta i avvikelser till artikel 32 tillåta eller fordra att alla företag eller vissa kategorier av företag värderar vissa egendomsposter, som inte är finansiella instrument, till verkligt värde.

Enligt IAS 40 (som handlar om investeringsfastigheter) kan den som upprättar bokslutet välja mellan två modeller för värdering av investeringsfastigheter. Den ena modellen är att värderingen sker till verkligt värde, den

andra att den sker till anskaffningsutgiften. Emellertid skall samma modell tillämpas på alla investeringsfastigheter.

IAS 40 definierar en investeringsfastighet såsom en fastighet (ett jordområde och/eller en byggnad eller en del av en byggnad) som företaget (ägaren eller hyrestagaren i ett finansieringsleasingavtal) besitter snarare för att få hyresintäkter eller för värdestegringen eller av båda skälen än att använda den för produktion av varor eller tjänster eller för administrativa ändamål eller för att sälja den som en del av den sedvanliga affärsverksamheten.

En fastighet som är i eget bruk är enligt standarden en fastighet som företaget (ägaren eller hyrestagaren i ett finansieringsleasingavtal) nyttjar för produktion av varor eller tjänster eller för administrativa ändamål. Det är möjligt att värdera fastigheten till verkligt värde om den är i annat bruk än eget bruk.

Enligt 2 mom. skall ett kreditinstitut som tillämpar 1 mom. värdera all den egendom som avses i detta moment såsom framgår av momentet. Enligt de allmänna bokslutsprinciperna i 3 kap. 3 § bokföringslagen skall en vald värderingsmodell kontinuerligt användas på den egendom som avses i momentet. En avvikelse från värdering till verkligt värde kan göras endast när det verkliga värdet inte kan fastställas tillförlitligt.

Enligt förslaget till 3 mom. skall som räkenskapsperiodens intäkt eller kostnad bokföras differensen mellan det verkliga värdet vid tidpunkten för bokslutet och bokslutsvärdet i föregående bokslut eller om egendomen har anskaffats under räkenskapsperioden, differensen till anskaffningsutgiften.

Enligt 4 mom. kan uppskrivning enligt 5 kap. 17 § bokföringslagen göras endast för sådan i 1 mom. avsedd egendom som har värderats enligt anskaffningsutgiften i enlighet med 5 kap. 5 § bokföringslagen. Uppskrivning kan således inte göras när egendomen värderas till verkligt värde enligt 1 mom.

38 §. *Bundet och fritt eget kapital.* Katalogen i 1 mom. över de olika posterna bundet eget kapital föreslås kompletterad med en omvärderingsfond som nämns i IAS-standard 16. Omvärderingsfonder är till sin art att jämföra med uppskrivningsfonder.

2—5 mom. gäller hur kapitallån tas upp i bokslutet. Dessa föreslås upphävida. Även om kapitallån innehåller element som kan tolkas som kännetecken för eget kapital är de emellertid till sin art skulder enligt IAS-standard 32 (om finansiella instrument och vilka upplysningar som skall ges i bokslutet samt hur de ska ges). De är skuld eftersom emittenten genom avtal är bunden till att överlåta innehavaren finansieringstillgångar. Kreditinstitut som tillämpar IAS-normerna kan alltså inte lägga fram kapitallånen som eget kapital. För en rättvis behandling av kreditinstituten och för att gynna jämförbarheten mellan boksluten är det motiverat att lämna behandlingen av kapitallån att regleras av den allmänna bokföringslagstiftningen. I 73 § bestäms fortfarande om inräkandet av kapitallån till kreditinstitutets egna tillgångar vid beräkningen av dess soliditet.

39 §. *Koncernbokslut*. Det föreslås att 1 mom. upphävs att motsvara det föreslagna slopanDET av 6 kap. 17 § bokföringslagen.

I 2 mom. avförs hänvisningen till 6 kap. 18 § bokföringslagen som upphävs. Ändringen är lagteknisk och avsikten är inte att påverka tillämpningsområdet för 2 mom. En nyttighet som hyrts med finansieringsleasingavtal skall även framöver behandlas som köpt eller såld nyttighet i kreditinstitutets koncernbokslut, om avtalet fyller förutsättningarna för finansieringsavtal i IAS-standard 17 (Hyresavtal).

Ett nytt 3 mom. föreslås infogat varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom. Det nuvarande 4 mom. föreslås upphävt. I 3 mom. regleras en koncerns skyldighet att upprätta finansieringsanalys och verksamhetsberättelse avvikande från bokföringslagen så, att ett koncernbokslut alltid skall innehålla en finansieringsanalys och verksamhetsberättelse. Dessutom skall verksamhetsberättelsen för moderbolaget ge upplysningar om den konsoliderade soliditeten och dess utveckling under räkenskapsperioden. På ett kreditinstituts koncernbokslut tillämpas 6 kap. 2 § 1 mom. bokföringslagen som sådant. Sålunda upprättas koncernbokslutet som en sammanställning av koncernföretagens balans- och resultaträkningar samt noter för samma dag som moderföretagets bokslut. Vidare tillämpas 4 mom. om i koncernbokslutet ingående och

till det bifogade handlingars överskådlighet samt regeln om att koncernbokslutet skall bilda en helhet.

De nuvarande 3 och 4 mom. skall ersättas med ett nytt moment, som bildar 4 mom. efter att ovan nämnda 3 mom. infogats. Lagen föreslås ändrad så att den nuvarande möjligheten att avvika från skyldigheten att upprätta koncernbokslut eller sammanställa dotterföretagen endast kan ske med tillstånd av Finansinspektionen upphävs. Ett tillståndsförfarande kan inte tillämpas på kreditinstitut som följer IAS-normerna och en rättvis behandling av kreditinstituten motiverar därför att man avstår från tillståndsförfarandet för alla kreditinstituts del.

Däremot föreslås bibehållandet av principen att ett dotter- eller andelsföretag i koncernen vars balansomslutning är mindre än en procent av moderföretagets senast fastställda balansomslutning och mindre än 10 miljoner euro, får lämnas utanför det sammanställda koncernbokslutet. Om dotter- eller andelsföretagets balansomslutning sammanräknad med balansomslutningen för koncernens andra dotter- och/eller andelsföretag är minst fem procent av balansomslutningen för koncernen, skall dock intas i det sammanställda koncernbokslutet. Till skillnad från nuläget skall gränsvärdena uttryckas direkt i momentet i stället för som en hänvisning till 5 § 4 mom. Gränserna bibehålls emellertid som de är i 5 § 4 mom. om de lägsta gränserna för konsoliderad övervakning. Bestämmelsen skall inte till skillnad från nuläget separat hänvisa till en riktig och rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning och verksamhetens resultat eftersom denna princip skall beaktas vid tillämpningen av lagens samtliga paragrafer. Momentet reglerar inte heller bostads- och fastighetsbolagen, utan på dessa tillämpas enbart bokföringslagen samt i detta moment angivna gränsvärden.

Eftersom 4 mom. avstår från ett separat tillståndsförfarande skall det nuvarande 4 mom. som gäller undantag till förfarandet också upphävas.

40 §. *Offentliggörande av bokslutet och verksamhetsberättelsen*. Ordalydelsen i 1 mom. föreslås ändrad så att den överensstämmer med 11 kap. 14 § lagen om aktiebolag och 6 kap. 9 § lagen om andelslag vilka

inte direkt tillämpas på kreditinstitut. Hänvisningen till koncernbokslut skall avföras eftersom det enligt bokföringslagen är en del av moderföretagets bokslut.

Paragrafens 3 mom. skall upphävas i överensstämmelse med ändringen av 3 kap. 11 § 3 mom. bokföringslagen.

Hänvisningen till lagen om andelsbanker i 6 mom. har ändrats att motsvara gällande lag.

73 §. *Primär kapitalbas.* Hänvisningen i 1 mom. 4 punkten till 38 § 2 mom. kreditinstitutslagen avförs eftersom lagrummet i fråga föreslås upphävt. Under vilka förutsättningar kapitallån kan inräknas i den primära kapitalbasen bestäms även i fortsättningen i paragrafens 2 och 3 mom. Lagens innehåll i sak ändras sålunda inte.

1 mom. 6 punkten föreslås klarlagd så, att fonder som hör till det egna fria kapitalet och räknas till den supplementära kapitalbasen i 74 §, inte räknas till den primära kapitalbasen. I praktiken gäller bestämmelsen fonden för verkligt värde i 36 a §, som alltså skall inräknas i den supplementära kapitalbasen.

Hänvisningen till en allmän förlustreservering i 1 mom. 7 punkten ändras att motsvara terminologin i bokföringslagen. Lagens innehåll i sak ändras inte.

Kravet i 2 mom. att den primära kapitalbasen inte får innehålla poster vars kapital inte har betalats till kreditinstitutet föreslås utvidgad att omfatta även reservfonden och överkursfonden.

Ett nytt 4 mom. skall fogas till paragrafen. Posterna som ingår i den primära kapitalbasen skall finnas omedelbart och obegränsat tillgängliga för kreditinstitutet för täckning av risker eller förluster genast när de uppstått. Bestämmelsen motsvarar artikel 3.4 i direktiv 2000/12/EG. Kravet gäller i praktiken reservfonden, överkursfonden, frivilliga reserveringar samt ackumulerade vinstmedel.

74 §. *Supplementär kapitalbas.* Till 1 mom. 1 punkten läggs omvärderingsfonden, som till sin art motsvarar uppskrivningsfonden. I IAS-standard 16 finns ett tillåtet alternativ till förfarande som gör det möjligt att värdera en nyttighet enligt en omvärdering, som är det verkliga värdet omvärderingsdagen minskad med avskrivningar av värdeminskning förluster därefter. Det tillägg som sålunda bildats bokförs enligt stycke 37 i IAS 16 till det

egna kapitalet med benämningen omvärderingsfond.

Momentet föreslås kompletterat med en ny 1 a punkt som avser att det positiva värdet i ovan i 36 a § 1 mom. avsedd fond för verkligt värde räknas till eget kapital. Fonden för verkligt värde är till sin art att jämställa närmast med uppskrivningsfonden som också hör till den supplementära kapitalbasen. I fonden för verkligt värde bokförs värdeförändringar i balansposterna som har en längre verkningstid än andra tillgångar som skall värderas till verkligt värde och som därför inte omedelbart kan realiseras för att täcka förluster såsom andra tillgångar som värderas till verkligt värde. I momentet avsedda med fonden för verkligt värde jämförbara poster i det egna kapitalet är poster som enligt IAS-standarderna motsvarar fonden för verkligt värde.

Med stöd av den föreslagna 1 a punkten skall enligt 36 a § 1 mom. 1 punkten i fonden bokförda poster inte alls beaktas i det egna kapitalet. På basis av lagrummet i fråga bokförs i fonden för verkligt värde det belopp som tagits upp i balansräkningen för derivatkontrakt som skaffats för att skydda framtida kassaflöden. Eftersom dessa derivatkontrakt syftar till att täcka förluster i framtida kassaflöden är det inte ändamålsenligt att deras positiva värde inkluderas i kreditinstitutets kapitalbas och deras negativa värde skall inte heller behöva dras av från den.

Enligt 2 mom. skall från kreditinstitutets supplementära kapitalbas avdras ett belopp för fond för verkligt värde som avses i 36 a § och därtill jämförbara posters belopp om det är negativt.

Enligt 36 a § 1 mom. 2 punkten skall en värdeförändring tas upp i fonden för verkligt värde om den beror på nettoinvesteringar som kreditinstitutet gör i en utländsk sammanslutning och därmed förknippade kursdifferenser. Eftersom bokföringsnämndens allmänna anvisning om upprättandet av koncernbokslut (den 21 februari 2000) föreskriver att dessa poster skall tas upp som koncernens eget kapital innebär de föreslagna ändringarna inte någon ändring visavi deras inkluderande i kapitalbasen. Det har fram till nu inte funnits någon reglering av behandlingen av dessa poster som egna tillgångar i

kreditinstitut, varför de har räknats till den primära kapitalbasen. De skiljer sig emellertid inte från andra poster i fonden för verkligt värde bl.a. gällande möjligheten att omvandla dem till penningar och det har inte ansetts ändamålsenligt att behandla dem splittrade på primär och supplementär kapitalbas. Av förslaget följer således att posterna alltid tas upp i den supplementära kapitalbasen.

Paragrafen föreslås kompletterad med ett 3 mom. Innan de poster som avses i 1 mom. 1 och 1 a punkten läggs till den supplementära kapitalbasen skall i dem ingående latent skatt, beräknad enligt samfundsskatteprocenten för kreditinstitutet, dras av. Med detta tillägg och i och med 2 mom. som ovan föreslagits blir 2 och 3 mom. nu 4 och 5 mom.

74 a §. *Övrig kapitalbas.* Det alternativ som finns i paragrafens 1 mom. gällande 1 punkt hänför nettointäkterna av handelslagret till eget kapital till den del de inte inräknas till den primära kapitalbasen enligt 73 §. Denna punkt skall upphävas såsom onödig. Handelslagrets nettoavkastning ingår alltid i den primära kapitalbasen.

75 §. *Avdragsposter.* 1 mom. skall justeras med anledning av förslaget till 37 §. Från kreditinstitutets primära egna medel avdras också poster som har uppstått vid värdering av fastighetsegendom i annat än eget bruk enligt verkligt värde och som överstiger av denna uppskrivning orsakat tilläggskrav på eget kapital. Momentet skall också kompletteras med en bestämmelse om situationer där kreditinstitut i andelslagsform har sagt upp andelskapitalet. Kreditinstitutet skall dra av medlemsavgifter och tilläggsavgifter, som det är skyldigt att återbära när medlemskapet upphör, från den primära kapitalbasen.

3. Lagen om aktiebolag

11 kap. Bokslut och koncernbokslut

6 a §. I den allmänna motiveringen framgick att egna aktier som företagen skaffar på basis av IAS-standarderna skall dras av från det egna kapitalet. Andra satsen i denna paragraf medför att egna aktier och aktier i moderbolaget kan tas upp i balansräkningen om de är föremål för offentlig handel enligt 1 kap. 3 § värdepappersmarkandslagen och ett

belopp som motsvarar anskaffningsutgiften tas upp i balansräkningen som en outdelbar post i det fria egna kapitalet. För att undvika konflikter mellan IAS-standarderna och lagen om aktiebolag föreslås att andra satsen avförs.

9 §. Ovan vid 3 kap. 1 § bokföringslagen föreslås att lättnader som gäller små bokföringsskyldiga skall tas upp i lagstiftningen om formen för sammanslutningen och speciallagstiftningen. Regleringen visavi aktiebolag skall således tas upp i lagen om aktiebolag. Det föreslås därför att 1 mom. i denna paragraf skall omfatta gällande 3 kap. 1 § 3 och 4 mom. bokföringslagen och andra satsen i 8 kap. 5 § (som föreslås upphävd). Det gäller skyldigheten för publika aktiebolag att upprätta verksamhetsberättelse och skyldigheten för små privata aktiebolag, som inte gör en verksamhetsberättelse, att i noterna ge de upplysningar om verksamheten som lagn om aktiebolag förutsätter. Ett motsvarande stadgande för andelslagens del föreslås i 6 kap. 7 § lagen om andelslag.

I 3 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten och 3 mom. bokföringslagen föreslås en bestämmelse om finansieringsanalys som utöver aktiebolagen gäller alla bokföringsskyldiga. 7 mom. i denna paragraf kan alltså upphävas såsom onödigt.

9 a §. I 7 a kap. 4 § 2 mom. bokföringslagen bestäms om vilka bestämmelser i bokföringslagen som skall tillämpas också på bokföringsskyldiga som upprättas IAS-bokslut och -koncernbokslut. Bestämmelsen grundar sig på ett gemensamt utlåtande av rådet och kommissionen, som bilagts moderniseringsdirektivet. Artikel 46 som nämns i utlåtandet har delvis genomförts i Finland med denna paragraf. I paragrafen behövs nu en hänvisning i enlighet med 7a kap. 4 § 2 mom. bokföringslagen. Denna bildar ett nytt 4 mom.

12 kap. Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar

2 §. Enligt 1 mom. i gällande paragraf skall s.k. outdelbara medel avdras från det fria egna kapitalet. 1—2 punkten i momentet om outdelbara medel kan upphävas såsom onödiga eftersom grundläggnings- och forskningsutgifter inte får aktiveras enligt 5 kap.

7 § och 8 § 1 mom. bokföringslagen, liksom aktiveringen av utvecklingsutgifter beläggs med exakta begränsningar i 5 kap. 8 § 2 mom. bokföringslagen samt bestämmelser som ges med stöd av den. I 11 kap. 6 a § lagen om aktieföretag förbjuds att egna och moderbolagets aktier tas upp i balansräkningen. Den enda outdelbara posten som kvarstår i momentet är alltså belopp som skall avsättas till reservfonden i 3 punkten. På motsvarande grunder föreslås nedan att 8 kap. 3 § 2 mom. lagen om andelslag ändras.

4. Lagen om andelslag

6 kap. Bokslut och koncernbokslut

2 §. *Indelningen av andelslagets eget kapital.* Som ny 5 a punkt i 1 mom. föreslås en bestämmelse som baserar sig på 5 kap 2 a § bokföringslagen, med vilken förtydligas att fonden för verkligt värde skall upptas som del av eget kapital även i andelslag. Denna fond är utdelbar, eftersom förändringarna i verkligt värde kan upptas alternativt i resultaträkningen varvid de påverkar resultatet som hänför sig till fritt eget kapital. För att sättet på vilket värdeförändringen antecknas, dvs. antingen i balansräkningen i fonden för verkligt värde eller i resultaträkningen, inte skall leda till en olikartad behandling av utdelning av tillgångar är fonden för verkligt värde på motsvarande sätt som resultatet utdelbar. Motsvarande förfarande tillämpas även i aktieföretag, även om en explicit bestämmelse för detta inte föreslås i lagen om aktieföretag.

7 §. *Verksamhetsberättelse.* Ett nytt 1 mom. föreslås infogat i denna paragraf varvid gällande 1 mom. blir 2 mom., dock med undantag för 2 punkten om finansieringsanalys. I det föreslagna 1 mom. preciseras förhållandet mellan bokföringslagen och lagen om andelslag visavi verksamhetsberättelsen på samma sätt som i 11 kap. 9 § 1 mom. lagen om aktieföretag (ovan).

I 3 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten och 3 mom. bokföringslagen föreslås bestämmelser om finansieringsanalys. Motsvarande bestämmelser i 2 mom. i denna paragraf kan alltså upphävas såsom onödiga.

8 kap. Medelsanvändningen, reserfond, överkursfond och uppskrivningsfond

3 §. *Utdelningsbart överskott.* Motivering- en till förslaget till 1 mom. finns ovan vid 6 kap. 2 § och till 2 mom. vid 12 kap. 2 § lagen om aktieföretag.

5. Sparbankslagen

130 a §. En ny paragraf om sparbankernas bokslut föreslås införd i lagen. I dess 1 mom. skall för klarhets skull konstateras att bokslutet och verksamhetsberättelsen för en sparbank upprättas i enlighet med bokföringslagen och kreditinstitutslagen samt bestämmelser som utfärdats med stöd av dem och Finansinspektionens föreskrifter.

I 2 mom. föreslås i stället för 33 § 3 mom. kreditinstitutslagen, som föreslås upphävd, att styrelsen och verkställande direktören skall datera och underteckna bokslutet och verksamhetsberättelsen. Såvida en styrelsemedlem eller den verkställande direktören har framfört en avvikande åsikt om bokslutet eller verksamhetsberättelsen, skall på hans eller hennes begäran ett utlåtande om det ingå däri.

I 3 mom. föreslås i stället för 33 § 4 mom. kreditinstitutslagen, som föreslås upphävd, att bokslutet och verksamhetsberättelsen skall tillställas revisorerna senast en månad före det principalmöte där resultat- och balansräkningen skall läggas fram för fastställelse.

De föreslagna ändringarna inverkar inte på sakinnehållet i lagen.

6. Lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform

3 §. 5 mom. skall kompletteras med anledning av den föreslagna 16 §. Centralinstitutets skyldighet att ge medlemskreditinstituten anvisningar gäller även 16 § 2 mom. om enhetliga bokslutsprinciper. Syftet med regleringen är att säkerställa speciellt att också medlemskreditinstitutens bokföring är ordnad så, att centralinstitutet kan upprätta ett konsoliderade bokslutet för sammanslutningen med

iakttagande av IAS-standarderna eller motsvarande principer som ledningen för centralinstitutet fastställer.

16 §. 2 mom. skall ändras för att säkerställa att sammanslutningens bokslutsinformation är tillräckligt jämförbar med övriga stora bankgruppers bokslutsinformation. I momentet avsedd sammanslutning skall upprättas med iakttagande av de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § bokföringslagen. För närvarande tillämpas 16 § 2 mom. lagen om andelsbanker och i tillämpliga delar vad som bestäms om ett kreditinstituts koncernbokslut. Till den del det inte gått att följa allmänna koncernbokföringsbestämmelser vid kombinationen av boksluten, har Finansinspektionen gett bestämmelsen 306.2 (Dnr 44/420/98) om upprättandet av ett kombinerat bokslut. Utgångspunkten är att när sammanslutningens bokslut upprättas följs principerna för enskilda bokföringsskyldiga. På basis av Finansinspektionens anvisningar har internt ägande eliminerats i en sammanslutning andelsbanker, så att grundkapitalet för sammanslutningen bildas av andelsbankernas medlemmars aktiekapitalinvesteringar samt ACA:s till minoritetsägare riktade aktiekapital. Med andra ord elimineras ett internt ägande i gruppen så att aktier, medlems- eller företagsandelar som ett dotterbolag äger avdras med att eliminera anskaffningsutgiften i moderföretagets balansräkning mot det egna kapitalet vid anskaffningstidpunkten av aktierna eller andelarna i förhållande till sammanslutningens ägarandel med tillämpning av anskaffningsutgiftsmetoden. Medlemsandelbankernas A- till K-aktier i Andelsbankernas Centralbank Ab (ACA eller OKO) får emellertid elimineras enligt sitt nominella värde mot Andelsbankernas Centralbank Ab:s aktiekapital efter det att aktiernas bokföringsvärde i balansräkningen för andelsbankerna har tagits upp till sitt nominella värde, med korrigerings av räkenskapsårets resultat och av poster i det egna kapitalet. För att upprätta bokslutet enligt de internationella redovisningsstandarderna skall centralinstitutets styrelse godkänna principer för upprättandet av bokslutet som lämpar sig för sammanslutningens struktur. Därvid skall principerna i 10—12 stycket i IAS 8 följas. Cen-

tralinstitutets styrelse har att pröva hur väl de nuvarande reglerna (Finansinspektionens bestämmelser) och praxis motsvarar kraven i standarderna när särskilda frågor i samband med bokslut inte har reglerats i någon standard. I praktiken kan detta medföra att de nuvarande principerna motsvarar de allmänna utgångspunkterna för IAS-standarderna, med hänsyn tagen till IAS 8, enligt vilken ledningen svarar för utvecklingen av de principer enligt vilka bokslut skall upprättas till den del bestämmelser inte getts. Med undantag för elimineringen av det egna kapitalet har sammanslutningens styrelse inte anledning att särskilt fastställa principerna för upprättande av bokslut. Till övriga delar skall sammanslutningen nämligen tillämpa kraven i de internationella redovisningsstandarderna till alla delar. För att säkerställa att standarderna och motsvarande principer tillämpas enhetligt skall centralinstitutet ge medlemsinstitutet anvisningar i den mån det behövs för att 3 § 4 mom. skall kunna tillämpas enhetligt. Centralinstitutet har inte befogenhet att ge rättsligt bindande bestämmelser till andra företag direkt med stöd av lag, detta på basis av allmänna bolagsrättsliga principer. Emellertid kan bolagsordningarna eller stadgarna för medlemskreditinstituten innehålla bestämmelser om att sådana anvisningar skall iaktas.

Paragrafen skall också få ett nytt 5 mom. varmed medlemskreditinstituten skall ge centralinstitutet de upplysningar från sitt senast upprättade bokslut som behövs för en konsolidering av bokslutsuppgifterna oberoende av sekretessbestämmelser. Bestämmelsen motsvarar bokföringslagens bestämmelser om intresseföretag. Dessutom har centralinstitutet och dess revisor rätt att för granskningen av det konsoliderade bokslutet få kopior av handlingar i fråga om medlemskreditinstitutets revision utan hinder av vad som bestäms om sekretesskyldighet för kreditinstitutet och dess revisor annanstans i lag.

Enligt övergångsstadgandet tillämpas det ändrade 2 mom. första gången den räkenskapsperiod som inleds den 1 januari 2007 eller därefter. Fram till dess tillämpas momentet i sin nuvarande form.

7. Lagen om hypoteksföreningar

20 a §. Lagen får en ny paragraf som motsvarar 130 a § sparbankslagen. Lagens innehåll ändras inte i sak.

8. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 31 december 2004.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av bokföringslag**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i bokföringslagen av den 30 december 1997 (1336/1997) 4 kap. 4 § 1 mom., 5 kap. 3 § 2 mom. och 14 § 2 mom. samt 6 kap. 17 och 18 §,

ändras 2 kap. 4 § 2 mom., 9 § 1 och 3 mom., rubriken för 3 kap., 1 och 2 §, i 3 § 1 mom. det inledande stycket och 3 § 2 mom. det inledande stycket, 4—7 §, 8 § 1 mom., 9—12 § och 13 § 1 och 3 mom., rubriken för 4 kap. 4 §, 5 kap. 5, 7 och 8 §, 12 § 2 mom., 14 § 3 och 4 mom., 17 § 1 mom., 18 och 19 §, 6 kap. 1 § 3 och 5 mom., 2 §, 5 § och 15 § 1 mom., 7 kap. 3 § 1 mom. och 4 §, 8 kap. 2 § 2 och 5 mom. samt 5 och 6 §,

av dem 2 kap. 4 § 2 mom., 3 kap. 6 §, 5 kap. 14 § 4 mom., 6 kap. 1 § 3 och 5 mom., 7 kap. 3 § 1 mom. samt 8 kap. 2 § 2 mom. sådana de lyder i lag 629/2001, 2 kap. 9 § 3 mom. sådant det lyder i lag 326/2003, 3 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1495/2001, 3 kap. 7 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 300/1998 samt 5 kap. 9 § och 6 kap. 5 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 629/2001 och 8 kap. 5 § sådan den lyder i nämnda lag 1495/2001, samt

fogas till 1 kap. 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 629/2001, ett nytt 3 mom., varvid de nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., till 3 kap. 3 § 1 mom. en ny 2 a-punkt, till 5 kap. en ny 2 a § och en ny 5 a §, till lagen ett nytt 7 a kap. samt till 8 kap. 4 §, sådan den lyder i lag 62/2003, en ny 1 a-punkt som följer:

1 kap

Allmänna bestämmelser

5 §

Bestämmande inflytande

Utöver det som föreskrivs i 1 och 2 mom. anses den bokföringsskyldige ha bestämmande inflytande i målföretaget, om den bokföringsskyldige och målföretaget står under gemensam ledning eller den bokföringsskyldige på annat sätt faktiskt utövar bestämmande inflytande i målföretaget.

Vid beräkandet av det sammanlagda röstetalet i ett målföretag beaktas inte de röster som hänför sig till aktier eller andelar som innehas av målföretaget eller av ett dotterfö-

retag som avses i 6 §. Röstetalen för en person som handlar i eget namn men för någon annans räkning anses tillhöra den för vars räkning personen handlar.

Till en bokföringsskyldigs röstetal och rätt enligt 1 mom. räknas inte de röster eller den rätt som hör samman med

1) de aktier eller andelar i målföretaget som den bokföringsskyldige besitter för någon annan persons räkning än sig själv eller för en annan sammanslutnings räkning i vilken den bokföringsskyldige har bestämmande inflytande än målföretaget,

2) de aktier eller andelar i målföretaget som den bokföringsskyldige fått som säkerhet, om den bokföringsskyldige måste utöva därmed förenade rättigheter i enlighet med säkerhetsställarens anvisningar, eller

3) aktier eller andelar i målföretaget vilka den bokföringsskyldige besitter med stöd av

långivning som hör till sedvanlig affärsverksamhet, om den bokföringsskyldige måste använda den rösträtt som är förenad med aktierna eller andelarna i enlighet med säkerhetsställarens intressen.

2 kap

Bokföring av affärshändelser samt bokföringsmaterial

4 §

Bokföringsordning och bokföringstid

Kontantbetalning skall utan dröjsmål noteras kronologiskt i bokföringen för varje dag. Övriga noteringar i bokföringen får göras månadsvis eller för en motsvarande period inom fyra månader från utgången av kalendermånaden eller perioden.

9 §

Förvaring av bokföringsmaterial utomlands

Bokföringsböckerna, räkenskapsperiodens verifikationer och det övriga bokföringsmaterialet får för skötseln av bokföringen eller för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen enligt 3 kap. förvaras tillfälligt någon annanstans än i Finland. Handels- och industriministeriet utfärdar genom förordning närmare bestämmelser om förutsättningarna för förvaring utomlands.

Räkenskapsperiodens verifikationer och det övriga bokföringsmaterialet får utan hinder av 1 mom. ständigt förvaras elektroniskt i en annan medlemsstat inom Europeiska gemenskapen på villkor att en full-ständig datorförbindelse i realtid till uppgifterna säkerställs och att uppgifterna kan fås i läsbar skriftlig form.

3 kap

Bokslut och verksamhetsberättelse

1 §

Bokslutets och verksamhetsberättelsens innehåll

För varje räkenskapsperiod skall upprättas ett bokslut som består av

1) en *balansräkning*, som ger en bild av den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen,

2) en *resultaträkning*, som beskriver hur resultatet har uppkommit,

3) en *finansieringsanalys*, som beskriver anskaffningen och användningen av medel under räkenskapsperioden, samt

4) uppgifter som skall lämnas i bilagor till balansräkningen, resultaträkningen och finansieringsanalys (*noter*).

För varje post i balansräkningen, resultaträkningen och finansieringsanalysen skall motsvarande uppgifter för den närmast föregående räkenskapsperioden anges (*jämförelsetal*). Om specificeringen av balansräkningen, resultaträkningen eller finansieringsanalysen har ändrats, skall jämförelsetalet om möjligt korrigeras. På samma sätt skall förfaras, om jämförelsetalet av något annat skäl inte är användbart.

Den bokföringsskyldige skall inkludera en i 1 mom. 3 punkten avsedd finansieringsanalys i sitt bokslut om:

1) den bokföringsskyldige är ett publikt aktiebolag eller

2) den bokföringsskyldige är ett privat aktiebolag eller ett andelslag och minst två av de gränser som avses i 9 § 2 mom. har överskridits både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden.

Till bokslutet skall bifogas en *verksamhetsberättelse* som ger uppgifter om viktiga omständigheter som gäller utvecklingen av den bokföringsskyldiges verksamhet om:

1) den bokföringsskyldige satt i omlopp värdepapper som är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen (495/1989) eller motsvarande handel vid en fondbörs som lyder under lagstiftningen i en

stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller

2) den bokföringsskyldige har överskridit minst två av de i 9 § 2 mom. bestämda gränserna både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden.

Verksamhetsberättelsen skall, med beaktande av omfattningen och strukturen av verksamheten hos den bokföringsskyldige, innehålla balanserad och heltäckande uppskattning av den bokföringsskyldiges mest betydande risker och osäkerhetsfaktorer samt andra omständigheter som påverkar utvecklingen av bokföringsskyldiges affärsverksamhet samt dess ekonomiska ställning och resultat. Uppskattningen skall innehålla de mest centrala nyckeltalen för att förstå affärsverksamheten samt den ekonomiska ställningen och resultatet hos den bokföringsskyldige. I detta syfte skall även nyckeltalen och övriga uppgifter om personalen och omgivningsfaktorer samt andra möjliga betydande omständigheter i den bokföringsskyldiges affärsverksamhet. Vid behov skall i uppskattningen även ingå kompletterande uppgifter och tilläggsupplysningar om belopp som meddelats i bokslutet.

Utöver det som nämns i 5 mom. skall verksamhetsberättelsen innehålla uppgifter om väsentliga händelser under räkenskapsperioden och efter dess utgång och en uppskattning om den sannolika kommande utvecklingen samt en utredning av omfattningen av forsknings- och utvecklingsverksamheten. En bokföringsskyldig som enligt 4 mom. inte är skyldig att foga verksamhetsberättelsen i sitt bokslut, kan upprätta sin verksamhetsberättelse så att den innehåller enbart de uppgifter som avses i detta moment.

Handlingar som ingår i bokslutet och som bifogats till bokslutet skall vara överskådliga och bilda en helhet.

2 §

Riktiga och tillräckliga uppgifter

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall ge en riktig och tillräcklig bild av resultatet av den bokföringsskyldiges verksamhet och

om dennes ekonomiska ställning (rättvisande bild). De tilläggsupplysningar som behövs för detta skall lämnas i noterna.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning bestämma när och hur den bokföringsskyldige, för att en rättvisande bild skall kunna ges, får avvika från denna lags bestämmelser om upprättande av bokslutet och verksamhetsberättelsen.

3 §

Allmänna bokslutsprinciper

När bokslutet, verksamhetsberättelsen och den ingående balansen upprättas skall följande principer följas:

2 a) uppmärksamhet skall fästas vid affärsransaktionernas faktiska innehåll och inte enbart vid deras juridiska form (*innehållsbe-
toning*),

Den försiktighet som avses i 1 mom. 3 punkten förutsätter särskilt att i bokslutet och verksamhetsberättelsen tas upp

4 §

Rättelse och komplettering av bokföring enligt kontantprincipen

Bokföring enligt kontantprincipen, med undantag för noteringar som gäller affärs- händelser av ringa betydelse eller idkande av lantbruk, skall rättas och kompletteras enligt prestationsprincipen innan bokslutet och verksamhetsberättelsen upprättas.

5 §

Språk och valuta

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall avfattas på finska eller svenska i euro. Om den bokföringsskyldige lägger fram uppgifter om bokslutet och verksamhetsberättelsen också i utländsk valuta, skall den kurs som har använts vid omräkningen av uppgifterna anges.

6 §

Tid för upprättande av bokslut

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall upprättas inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång.

7 §

Datering och underskrift

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall dateras och skrivas under av den bokföringsskyldige. Om den bokföringsskyldige är en sammanslutning eller en stiftelse, skall bokslutet och verksamhetsberättelsen skrivas under av styrelsen eller de ansvariga bolagsmännen samt av verkställande direktören eller en person i motsvarande ställning.

Om den som undertecknat bokslutet eller verksamhetsberättelsen har framfört avvikande mening om bokslutet eller verksamhetsberättelsen, skall på hans yrkande ett yttrande om detta ingå i bokslutet eller verksamhetsberättelsen.

8 §

Balansbok

Bokslutet och verksamhetsberättelsen samt en förteckning över bokföringsböckerna och verifikationsslagen samt information om på vilket sätt de förvaras skall föras in i en balansbok, som skall vara bunden eller bindas in omedelbart efter bokslutet och vars sidor eller uppslag skall numreras.

9 §

Registrering av bokslut och verksamhetsberättelse

En kopia av bokslutet och verksamhetsberättelsen skall alltid ges in för registrering till patent- och registerstyrelsen, om den bokföringsskyldige är

- 1) ett aktiebolag,

- 2) ett öppet bolag eller ett kommanditbolag som har ett aktiebolag som ansvarig bolagsman,

- 3) ett öppet bolag eller ett kommanditbolag som har ett bolag som avses i 2 punkten som ansvarig bolagsman,

- 4) ett andelslag,

- 5) ett ömsesidigt försäkringsbolag, eller

- 6) en försäkringsförening.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas även på andra bokföringsskyldiga som driver rörelse, om minst två av följande gränser har överskridits både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden:

- 1) omsättningen eller motsvarande avkastning 7 300 000 euro,

- 2) balansomslutningen 3 650 000 euro,

- 3) det genomsnittliga antalet anställda 50 personer.

Om den bokföringsskyldige skall upprätta ett koncernbokslut, bestäms över- eller underskridandet av de gränser som avses i 2 mom. utifrån koncernbokslutet.

Den bokföringsskyldige skall ge in bokslutet och verksamhetsberättelsen för registrering inom sex månader efter räkenskapsperiodens utgång. Om tidsfristerna för aktiebolag och andelslag bestäms särskilt.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning ge närmare bestämmelser om de förfaringsätt som skall iakttas när handlingar lämnas till patent- och registerstyrelsen i elektronisk form.

10 §

Offentliggörande av bokslut och verksamhetsberättelse

Om förfarandet vid offentliggörande av bokslut och verksamhetsberättelse som givits in för registrering bestäms särskilt.

Förutom att ge in sitt bokslut för registrering kan den bokföringsskyldige själv publicera sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse som avses i 1 §.

Den bokföringsskyldige får även publicera sitt bokslut eller sin verksamhetsberättelse i sammandrag, förutsatt att av sammandraget framgår att det inte innehåller alla de uppgif-

ter som skall lämnas i ett bokslut eller en verksamhetsberättelse enligt 1 §.

11 §

Skyldighet att ge kopior

Av bokslutet och verksamhetsberättelsen skall på begäran ges en kopia, om den bokföringsskyldige är

- 1) en bostadsrättsförening,
- 2) ett bostadsandelslag,
- 3) ett bostadsaktiebolag, eller
- 4) ett aktiebolag som avses i 2 § lagen om bostadsaktiebolag (809/1991).

En bokföringsskyldig som avses i 9 § 1 och 2 mom. skall på begäran ge en kopia av sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse, om

- 1) två veckor har förflutit från det att bokslutet och verksamhetsberättelsen fastställdes eller från motsvarande förfarande, och
- 2) begäran har framställts innan bokslutet och verksamhetsberättelsen har givits in för registrering.

Kopian skall ges inom två veckor från begäran. Den bokföringsskyldige har rätt att ta ut avgift för kopian hos andra än myndigheter. Avgiften får vara högst lika stor som den som registermyndigheten uppbär för en motsvarande kopia.

12 §

Uppgifter om revision

Om den bokföringsskyldiges bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse och förvaltning granskas enligt revisionslagen (936/1994), skall den bokföringsskyldige foga en kopia av revisionsberättelsen till sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse som ges in för registrering samt till det bokslut och verksamhetsberättelse som den bokföringsskyldige publicerar.

Utan hinder av 1 mom. behöver en kopia av revisionsberättelsen inte fogas till ett sådant sammandrag av bokslutet eller verksamhetsberättelsen som avses i 10 § 3 mom. I detta fall skall i sammandraget anges om revisionsberättelsen innehåller sådana negativa utlåtanden, anmärkningar eller tilläggs-

uppgifter som avses i 19 § revisionslagen.

13 §

Specifikationer till balansräkningen och till noterna

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall bekräftas med specifikationer till balansräkningen samt till noterna.

Specifikationer till balansräkningen och till noterna skall inte ges in för registrering.

4 kap

Definitioner i anslutning till bokslutsposter

4 §

Omsättnings- och finansieringstillgånger

5 kap

Värderings- och periodiseringsbestämmelser

2 a §

Värdering av finansiella instrument och hur de upptas i bokslutet

Med avvikelse från 2 § kan finansiella instrument värderas till sitt verkliga värde. Ändringar i det verkliga värdet upptas såsom intäkter eller kostnader resultaträkningen eller i fonden för verkligt värde som ingår i det egna kapitalet i balansräkningen. Närmare bestämmelser om förutsättningar för värdering enligt verkligt värde, fastställande av det verkliga värdet, hur ändringar i det verkliga värdet upptas i resultaträkningen och balansräkningen samt noter till finansiella instrument och uppgifter som skall ges i verksamhetsberättelsen utfärdas genom förordning av handels- och industriministeriet.

5 §

Periodisering av anskaffningsutgiften för bestående aktiva

Materiella tillgångar som hör till bestående aktiva skall aktiveras och tas upp under sin verkningstid som kostnad genom avskrivningar enligt plan.

I en aktiverad anskaffningsutgift inräknade utgifter som föranletts av anskaffning och tillverkning skall kunna klarläggas med hjälp av kostnadsberäkning eller kostnads kalkyler.

Materiella tillgångar av samma slag bland bestående aktiva, vars anskaffningsutgift är av underordnad betydelse, får i balansräkningen tas upp till samma belopp från en räkenskapsperiod till en annan, om de av den bokföringsskyldige omsätts så att deras kvantitet och sammanlagda värde inte varierar väsentligt.

5 a §

Periodisering av anskaffningsutgiften för immateriell egendom

Anskaffningsutgiften för koncessioner, patent, licenser, varumärken och motsvarande rättigheter och tillgångar som hör till den immateriella egendomen skall aktiveras. Anskaffningsutgiften för övrig immateriell egendom kan aktiveras med iakttagande av särskild försiktighet, om annat inte framgår av 7—9 §.

En i 1 mom. avsedd aktiverad anskaffningsutgift skall avskrivas under sin verkningstid enligt plan inom fem år, om inte en längre avskrivningstid, dock högst 20 år, av särskilda skäl kan anses överensstämma med god bokföringssed.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning utfärda närmare bestämmelser om aktivering av immateriell egendom.

7 §

Periodisering av grundläggningsutgifter

Utgifterna för bildande av företaget (*grundläggningsutgifter*) tas upp som kostnad under

räkenskapsperioden.

8 §

Periodisering av forsknings- och utvecklingsutgifter

Forskningsutgifter tas upp som kostnad under räkenskapsperioden.

Utvecklingsutgifter får aktiveras med iakttagande av särskild försiktighet. De aktiverade utvecklingsutgifterna skall avskrivas enligt plan inom fem år, om inte en längre avskrivningstid, högst 20 år, av särskild anledning kan anses överensstämma med god bokföringssed.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning utfärda närmare bestämmelser om aktivering av utvecklingsutgifter.

12 §

Andra än planenliga avskrivningar

Utan hinder av 5 § 1 mom., 5 a § 2 mom., 8 § 2 mom. och 9—11 §, får yrkesutövare, sådana bokföringsskyldiga vars verksamhet baserar sig på besittning av fastigheter, föreningar och andra motsvarande samfund samt stiftelser skriva av anskaffningsutgiften för bestående aktiva och andra utgifter med lång verkningstid under deras verkningstid utan någon på förhand uppgjord plan.

14 §

Framtida utgifter och förluster samt avsättningar

Om det exakta beloppet av en utgift eller förlust som avses i 1 mom. eller datum för dess realisering inte är känt, skall det tas upp bland balansräkningens avsättningar.

Förluster och utgifter som avses i 1 mom. tas upp i resultaträkningen och balansräkningen till sitt sannolika belopp. Utgifter och förluster som avses i 3 mom. tas upp i resultaträkningen och balansräkningen

högst till sitt sannolika belopp.

17 §

Uppskrivning

Om det sannolika överlåtelsepriset för ett jord- eller vattenområde eller ett annat värdepapper än ett i 2 a § avsett finansiellt instrument, som hör till bestående aktiva på bokslutsdagen, är varaktigt väsentligt högre än den ursprungliga anskaffningsutgiften, får i balansräkningen utöver den ännu oavskrivna delen av anskaffningsutgiften med iakttagande av konsekvens och särskild försiktighet tas upp en uppskrivning motsvarande högst skillnaden mellan det sannolika överlåtelsepriset och den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften. Uppskrivningsbeloppet skall tas upp i en uppskrivningsfond som ingår i det egna kapitalet. Om uppskrivningen visar sig vara obefogad skall den återföras.

18 §

Latenta skatteskulder och skattefordringar

Latenta skatteskulder och skattefordringar som beror på periodiseringsskillnader mellan intäkter och motsvarande skattepliktiga inkomster, liksom mellan kostnader och motsvarande, i beskattningen avdragbara utgifter samt på tillfälliga skillnader mellan bokföringsvärden och skattemässiga värden, får med iakttagande av särskild försiktighet tas upp som en särskild post i resultaträkningen och balansräkningen.

19 §

Överföringar mellan omsättningstillgångar och bestående aktiva

En tillgång överförs från omsättningstillgångarna till bestående aktiva till sin anskaffningsutgift eller till ett lägre, sannolikt överlåtelsepris. Från bestående aktiva över-

förs en tillgång till omsättningstillgångarna till ett belopp som motsvarar den ännu oavskrivna delen av anskaffningsutgiften.

6 kap

Koncernbokslut

1 §

Skyldighet att upprätta koncernbokslut

Koncernbokslut behöver inte upprättas, om under såväl den räkenskapsperiod som har gått ut som under den omedelbart föregående räkenskapsperioden högst en av de i 3 kap. 9 § 2 mom. fastställda gränserna har överskridits, räknade sammanlagt för både moderföretaget och dess dotterföretag.

Det som föreskrivs i 3 och 4 mom. tillämpas inte, om aktierna eller andelarna i koncernföretaget är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen eller motsvarande handel vid en fondbörs som lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

2 §

Koncernbokslutets innehåll och upplysningar om koncernen som skall ingå i moderbolagets verksamhetsberättelse

Koncernbokslutet skall upprättas som en sammanställning av koncernföretagens resultaträkningar och balansräkningar samt noterna till dessa. Koncernbokslutet skall upprättas samma dag som moderföretagets bokslut.

Ett publikt aktiebolag samt ett privat aktiebolag och ett andelslag, som är skyldigt att upprätta koncernbokslut enligt denna lag, skall i koncernbokslutet inkludera en finansieringsanalys för koncernen, i vilken anskaffningen och användningen av koncernens medel under räkenskapsperioden utreds.

I verksamhetsberättelsen för moderföretaget ges i 3 kap. 1 § 4 mom. avsedda upplysningar även för koncernens del.

Handlingar som ingår i och bifogas till koncernbokslutet skall vara överskådliga och bilda en helhet.

5 §

Dotterföretagets räkenskapsperiod och skyldighet att upprätta mellanbokslut

Ett finländskt dotterföretag vars bokslut skall sammanställas med koncernbokslutet skall ha samma räkenskapsperiod som moderföretaget.

Om räkenskapsperioden för ett dotterföretag som skall omfattas av koncernbokslutet utgår högst tre månader före eller efter utgången av moderföretagets räkenskapsperiod, kan sammanställningen med koncernbokslutet ske utan att ett mellanbokslut upprättas. I koncernbokslutet skall då ges tilläggsuppgifter om omständigheter som är viktiga vid värderingen av dotterföretagets finansiella ställning och resultat och som har inträffat under tiden mellan dotterföretagets och moderföretagets bokslutsdagar.

I andra fall än de som avses i 2 mom. skall sammanställningen ske utifrån ett för dotterföretaget upprättat mellanbokslut per den dag moderföretagets räkenskapsperiod utgår. När mellanbokslutet upprättas skall 1 och 3—5 kap. iaktas i tillämpliga delar.

15 §

Sammanställning av samföretags bokslutsinformation

Om ett koncernföretag vars bokslut sammanställs med koncernbokslutet tillsammans med en annan eller flera ägare vars bokslut inte sammanställs med samma koncernbokslut ansvarar för intresseföretagets ledning, får detta intresseföretags (*samföretag*) balans- och resultaträkningsposter samt noterna sammanställas med koncernbokslutet enligt koncernföretagets ägarandel.

7 kap

Yrkesutövares bokföring

3 §

Räkenskapsperiod och tiden för upprättande av bokslut

Yrkesutövares räkenskapsperiod är ett kalenderår. När verksamheten inleds eller avslutas kan räkenskapsperioden vara kortare eller längre än detta, dock högst 18 månader. Om yrkesutövaren har dubbel bokföring, bestäms räkenskapsperioden enligt 1 kap. 4 §.

4 §

Upprättande av balansräkning och resultaträkning

Yrkesutövare behöver inte upprätta balansräkning, men skall till sitt bokslut foga specificerade förteckningar som upptar för yrkesutövningen anskaffade omsättningstillgångar och bestående aktiva som finns vid räkenskapsperiodens utgång, oavskrivna övriga utgifter med lång verkningstid och fordringar och skulder som uppkommit genom yrkesutövning samt reserveringar.

I yrkesutövares bokslut skall i resultaträkningen som intäkter tas upp inkomster som erhållits under räkenskapsperioden samt uttag för eget bruk av varor och tjänster. Från intäkterna skall med tillräcklig specificering dras av betalda utgifter, räntor, avskrivningar och skatter. Vid periodisering av anskaffningsutgifterna för omsättningstillgångar och bestående aktiva samt av övriga utgifter med lång verkningstid skall dock beaktas bestämmelserna i 5 kap. För framtida utgifter eller förluster får reservering göras.

7 a kap

Bokslut och koncernbokslut som skall upprättas enligt internationella redovisningsstandarder

1 §

Internationella redovisningsstandarder

Med internationella redovisningsstandarder avses i denna lag, samt i bestämmelser som ges med stöd av denna lag, standarder som antagits för tillämpning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder med tillhörande tolkningar.

2 §

Obligatorisk tillämpning av internationella redovisningsstandarder

En bokföringsskyldig, som har satt i omlopp värdepapper som är föremål för offentlig handel enligt värdepappermarknadslagen eller motsvarande handel vid en fondbörs som lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, skall upprätta sitt koncernbokslut enligt internationella redovisningsstandarder.

Om den i 1 mom. avsedda bokföringsskyldige inte är skyldig att upprätta koncernbokslut enligt denna lag, skall den bokföringsskyldige upprätta sitt bokslut med iakttagande av internationella redovisningsstandarder.

3 §

Frivillig tillämpning av internationella redovisningsstandarder

En i 2 § 1 mom. avsedd bokföringsskyldig får upprätta sitt bokslut med iakttagande av internationella redovisningsstandarder.

Andra än i 2 § avsedda bokföringsskyldiga kan upprätta sina bokslut eller koncernbokslut med iakttagande av internationella redovisningsstandarder, om deras bokföring, bokslut och förvaltning revideras i enlighet

med revisionslagen och av Centralhandelskammaren godkänd revisor eller revisionsammanslutning har tillsatts eller valts att utföra revisionen.

4 §

Tillämpning av bokföringslagen på bokslut och koncernbokslut som upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder

På bokslut och koncernbokslut som upprättats i enlighet med 2 och 3 §, tillämpas inte 1 kap. 4, 7 och 8 §, 3 kap. 1 § 1—3 ja 5 mom. samt 2—4 §, 4 och 5 kap., samt 6 kap. 2 § 1, 2 och 4 mom. samt 3—16 § i denna lag.

5 §

Kompletterande tilläggsuppgifter

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas, att i bokslut och koncernbokslut som upprättats enligt internationella redovisningsstandarder skall ges sådana tilläggsuppgifter, som inte behöver ges enligt standarderna.

8 kap

Särskilda bestämmelser

2 §

Bokföringsnämnd

Bokföringsnämnden kan av särskilda skäl för viss tid i enskilda fall bevilja undantag från bestämmelserna i 3 kap. 6 § och 6 kap. 5 § 1 mom. En förutsättning för att undantag skall kunna beviljas är att det inte strider mot Europeiska gemenskapernas bestämmelser om bokslut och koncernbokslut. Bokföringsnämnden kan därtill bevilja undantag från 2 kap. 9 § 1 mom., såsom närmare bestäms genom förordning av handels- och industriministeriet.

Bokföringsnämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden samt minst hälften av de övriga ledamöterna är närva-

rande. Av de närvarande skall minst en inneha juris kandidatexamen när nämnden behandlar ansökningar för undantag som avses i 2 mom.

4 §

Bokföringsföreseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1 a) i strid med 2 kap. 9 § förvarar bokföringsmaterial utomlands,

skall, om gärningen inte utgör bokföringsbrott, grovt bokföringsbrott eller bokföringsbrott av oaktsamhet enligt 30 kap. 9, 9 a eller 10 § strafflagen (39/1889) och om strängare straff för gärningen inte heller föreskrivs på något annat ställe i lag, för *bokföringsföreseelse* dömas till böter.

5 §

Bestämmelser om bokföring i andra lagar

Utan hinder av denna lag gäller i fråga om bokföringsskyldighet och bokföring samt om offentliggörande av bokslut och verksamhetsberättelse vad som särskilt bestäms om detta någon annanstans i lag eller vad den behöriga myndigheten har bestämt eller föreskrivit med stöd av annan lag.

6 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om resultaträknings- och balansräkningsscheman, verksamhetsberättelse, finansieringsanalys och noter som gäller bokslut, och motsvarande scheman, handlingar och noter som gäller koncernbokslut, samt specifikationer till balansräkningen och specifikationer av noter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning justera de gränser som avses i 3 kap. 9 § 2 mom. så att de överensstämmer

med förändringar i penningvärdet eller för att uppfylla internationella avtal som är förpliktande för Finland.

Ikraftträdande

1. Denna lag träder i kraft den 2004.

2. Med denna lag upphävs handels- och industriministeriets beslut av den oktober 1998 om upprättandet av koncernbokslut i enlighet med det regelverk som används allmänt på den internationella kapitalmarknaden (766/1998) och handels- och industriministeriets beslut av den 26 januari 1998 om hur tillgång som har hyrts med ett finansieringsleasingavtal skall tas upp i koncernbokslutet (48/1998).

3. En bokföringsskyldig får tillämpa denna lag på bokföringen för den räkenskapsperiod som pågår när lagen träder i kraft.

4. 7 a kap. 2 § om obligatorisk tillämpning av internationella redovisningsstandarder tillämpas dock på bokföringsskyldiga först från och med den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2005 eller därefter. På bokföringsskyldiga, av vilkas värdepapper som är i omlopp endast skuldebrev är föremål för offentlig handel, tillämpas nämnda paragraf först från och med den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2007 eller därefter.

5. En bokföringsskyldig som när denna lag träder i kraft, med stöd av det beslut av handels- och industriministeriet som upphävs, är berättigad att upprätta ett koncernbokslut i enlighet med internationella normer, får upprätta sitt koncernbokslut enligt nämnda beslut ännu under den räkenskapsperiod som utgår senast den 31 december 2004.

6. Grundläggnings- och forskningsutgifter som aktiverats i balansräkningen innan denna lag träder i kraft, får avskrivas i enlighet med de bestämmelser som är i kraft när denna lag träder i kraft.

7. På uppskrivningar som gjorts innan denna lag träder i kraft, får de bestämmelser som är i kraft när denna lag träder i kraft tillämpas.

8. Bestämmelser annanstans i lag om bokslut som skall upprättas med stöd av bokföringslagen, gäller i tillämpliga delar även verksamhetsberättelser, om annat inte särskilt bestäms.

2.

Lag**om ändring av kreditinstitutslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i kreditinstitutslagen av den 30 december 1993 (1607/1993) 35 §, 39 § 1 mom. samt 74 a § 1 punkten, sådana de lyder i lag 1340/1997,

ändras 30 § 1—3 mom., 31, 33, 34, 36–38 §, 39 § 2—4 mom., rubriken för 40 § samt 40 § 1, 3 och 6 mom., 73 § 1 mom. 4, 6 och 7 punkten samt 2 mom., 74 § 1 mom. 1 punkten och 75 § 1 mom.,

av dem 30 § 1—3 mom. och 39 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1500/2001, 31, 33, 34, 36 och 37 §, 39 § 2 och 4 mom., 40 § 1, 3 och 6 mom., 73 § 1 mom. 6 och 7 punkten samt 2 mom. och 74 § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i nämnda lag 1340/1997, 38 § sådan den lyder i nämnda lagar 1340/1997 och 1500/2001 och i lag 524/1998 samt 73 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 75/2003,

fogas till 30 §, sådan den lyder i nämnda lag 1340/1997 och 1500/2001, ett nytt 6 mom., till lagen en ny 36 a §, till 73 §, sådan den lyder i nämnda lagar 1340/1997 och 75/2003 ett nytt 4 mom., till 74 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag 1340/1997, en ny 1 a-punkt och till 74 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, nya 2 och 3 mom., varvid nuvarande 2 och 3 mom. blir 4 och 5 mom., som följer:

30 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om bokslut

Ett kreditinstituts bokslut skall upprättas och offentliggöras enligt detta kapitel samt enligt finansministeriets med stöd därav givna förordningar och finansinspektionens med stöd därav meddelade föreskrifter. På kreditinstitut tillämpas dessutom bokföringslagen och med stöd av den givna bestämmelser till den del något annat inte föreskrivs nedan i denna lag eller i finansministeriets med stöd av den givna förordningar eller annanstans i lag. På affärsbanker och övriga kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas dessutom bokslutsbestämmelserna i lagen om aktiebolag och på andelsbanker samt övriga kreditinstitut i andelslagsform bokslutsbestämmelserna i lagen om andelslag, till den del något annat inte föreskrivs nedan. På kreditinstitut tillämpas inte 11 kap. 13 § lagen om aktiebolag eller 6 kap. 1 § 2 mom. lagen om andelslag. Vad i detta kapitel bestäms om bokslut tillämpas på den helhet som omfattar de hand-

lingar som ingår i och bifogats till bokslutet, om annat inte bestäms särskilt.

Vid upprättande av bokslut för kreditinstitut tillämpas inte 1 kap. 4 § 1 mom. om räkenskapsperiod, 3 kap. 1 § 3 mom. om begränsning av skyldigheten att upprätta finansieringsanalys, och 4 mom. om verksamhetsberättelsen, 2 § 2 mom. om undantagstillstånd gällande upprättande av bokslut och 6 § om tiden för upprättande av bokslut, 4 kap. 1 § om definitionen på omsättning, 3 § om definitionen på bestående och rörliga aktiva, och 4 § om definitionen på omsättnings- och finansieringstillgångar, samt 5 kap. 2 § om hur fordringar, finansieringstillgångar och skulder tas upp i balansräkningen, 2 a § om värdering av finansiella instrument och hur de tas upp i bokslutet, 4 § om redovisning av inkomst som intäkt enligt tillverkningsgrad och 6 § om periodisering av anskaffningsutgiften för omsättningstillgångar. Därvid tillämpas inte heller 1, 6, 7 och 8 § samt 9 § 1 mom. i 11 kap. om bokslut och koncernbokslut i lagen om aktiebolag eller 1 § 1 mom., 2 och 3 § samt 7 § 1 mom. i 6 kap. om bokslut och koncernbokslut i lagen om an-

delslag.

Vid upprättande av koncernbokslut för kreditinstitut tillämpas inte 6 kap. 1 § 3 mom. om skyldighet för små bokföringsskyldiga att upprätta koncernbokslut, 2 § 2 och 3 mom. om finansieringsanalys och verksamhetsberättelse för koncerner, 7 § 6 mom. om hur små koncerner skall dela upp avskrivningsdifferensen och frivilliga reserver samt 9 § om tillämpning av poolningsmetoden, 11 kap. 10 § 1 mom. och 11 § lagen om aktiebolag samt 6 kap. 8 § 1 och 3 mom. lagen om andelslag. Vid upprättande av koncernbokslut tillämpas 6 kap. 4 § 2 och 3 mom. bokföringslagen i den omfattning som de där angivna beräkningsprinciperna och lagrummen med stöd av 2 mom. skall tillämpas på kreditinstitut.

På ett kreditinstitut som upprättar sitt bokslut eller koncernbokslut i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § bokföringslagen, tillämpas inte 31—39 § i denna lag, med undantag för vad som bestäms i 31 § 3 mom. om anvisningar och utlåtanden, i 32 § och räkenskapsperiod, i 33 § om tiden för upprättande av bokslut och i 34 § om verksamhetsberättelsen. Genom förordning av finansministeriet kan dock bestämmas om givandet av sådana noter som de internationella redovisningsstandarderna inte kräver.

31 §

Närmare bestämmelser, föreskrifter, anvisningar, utlåtanden och dispens

Genom finansministeriets förordning ges närmare bestämmelser om hur finansiella instrument och fastighetstillgångar i annat än eget bruk samt ändringar i deras värden skall upptas i bokslutet, balans- och resultaträkningsscheman, finansieringsanalys, upplysningar om balans- och resultaträkningen samt finansieringsanalysen i noterna och verksamhetsberättelsen, koncernboksluts- och koncernresultaträkningsscheman, och koncernens finansieringsanalys, upplysningar om koncernbalans- och koncernresultaträkningen samt koncernens finansieringsanalys i noter-

na och verksamhetsberättelsen samt specifikationer till balansräkningen och noterna.

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om hur bokslut och koncernbokslut för kreditinstitut skall upprättas. Finansinspektionen kan genom sina föreskrifter begränsa rätten att som räken-skapsperiodens intäkter bokföra ränte- och hyresinkomster som grundar sig på sådana fordringar eller finansieringsleasingavtal, vilkas till betalning förfallna räntor, amorteringar eller hyror vid bokslutstidpunkten har varit obetalda i minst 90 dagar eller som till följd av gäldenärens konstaterade insolvens sannolikt inte kommer att betalas. Finansinspektionen skall innan den meddelar dessa föreskrifter inhämta utlåtanden från finansministeriet och bokföringsnämnden.

Finansinspektionen kan ge anvisningar och utlåtanden om hur de i detta kapitel, i lagen om aktiebolag, i lagen om andelslag och i bokföringslagen ingående bokslutsbestämmelserna samt om hur förordningar som givits med stöd av dem skall tillämpas på kreditinstitut. Ifall en anvisning eller ett utlåtande är av betydelse för den allmänna tillämpningen av bokföringslagen eller förordningen, lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag skall finansinspektionen, innan den ger anvisningen eller utlåtandet inhämta bokföringsnämndens utlåtande.

Finansinspektionen kan på ansökan av ett kreditinstitut av särskilda skäl för viss tid bevilja tillstånd att avvika från tiden för upprättande av bokslut, förvaring av bokföringsmaterial utomlands, samt räkenskapsperioden för ett inhemskt dotterföretag som ingår i ett sammanställt koncernbokslut. En förutsättning för att bevilja ett sådant undantag är, att det inte står i strid med Europeiska gemenskapernas författningar om kreditinstitut.

33 §

Tid för upprättande

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall upprättas inom två månader från räkenskapsperiodens utgång.

34 §

Verksamhetsberättelse

Till bokslutet skall bifogas en verksamhetsberättelse som ger uppgifter om viktiga omständigheter som gäller utvecklingen av den bokföringsskyldiges verksamhet. I verksamhetsberättelsen för en bokföringsskyldig, på vilken tillämpas kravet på soliditet i denna lag, skall ingå en soliditetsanalys i vilken ges upplysningar om den kapitalbas som den bokföringsskyldiges verksamhet förutsätter.

36 §

Värdering av finansiella instrument

Fordringar, derivatinstrument och aktier, andelar och andra finansiella instrument som tas upp i aktiva i balansräkningen (*finansieringstillgångar*) och som den bokföringsskyldige äger, tas upp i bokslutet till sitt verkliga värde per bokslutsdagen om annat inte framgår av 2—5 mom. Därtill värderas sådana skulder, som ingår i en handelsportfölj eller som är derivatinstrument, till sitt verkliga värde per bokslutsdagen, om annat inte framgår av 4 mom.

Följande poster som hör till finansieringstillgångarna tas med avvikelse från 1 mom. upp i bokslutet till anskaffningsutgiften, eller om värdet på posten per bokslutsdagen konstateras vara lägre än anskaffningsutgiften till följd av värdenedgång, till en med värde-minskningsförlusten minskad anskaffningsutgift:

1) krediter som den bokföringsskyldige själv har beviljat och med dem jämförbara finansieringsavtal som inte hålls i handels-syfte,

2) fordringsbevis som hålls tills förfallodagen,

3) aktier och andelar i dotterföretag och intresseföretag, samt finansieringstillgångar som den bokföringsskyldige satt i omlopp,

4) övriga finansieringstillgångar som Finansinspektionen bestämmer och som inte skall värderas till sitt verkliga värde enligt de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § bokföringslagen.

Andra skulder än de som nämns i 1 mom. tas upp till sitt nominella värde i bokslutet.

Finansiella instrument som uppfyller kraven för en säkrad post enligt förutsättningarna för säkringsredovisning, kan med avvikelse från 2 och 3 mom. tas upp i bokslutet till det värde de har enligt säkringsredovisningen. Derivatinstrument som är säkringsinstrument i enlighet med förutsättningarna för systemet för säkringsredovisning kan med avvikelse från 1 mom. värderas enligt anskaffningsutgiften, när det finansiella instrument som är föremål för säkringen värderas enligt anskaffningsutgiften i enlighet med 2 eller 3 mom.

Om annat inte följer av 36 a § bokförs som räkenskapsperiodens intäkt eller kostnad differensen mellan det verkliga värdet vid tidpunkten för bokslutet och bokslutsvärdet i föregående bokslut för de finansiella instrument som avses i 1 mom., eller om ett finansiellt instrument som skall värderas till sitt verkliga värde har anskaffats under räkenskapsperioden, differensen till anskaffningsutgiften.

Om en fordran eller skuld har betalats eller mottagits till ett högre eller lägre kapitalbelopp än dess nominella belopp, skall fordran eller skulden vid tillämpningen av 3 och 4 mom. inte upptas till det nominella beloppet utan i stället till det kapitalbelopp som betalades eller mottogs när fordran eller skulden uppkom. Den mellan en sådan fordrans nominella belopp och anskaffningsutgift uppkomna differensen, vilken bokförts som räkenskapsperiodens intäkt eller kostnad, skall periodiseras och upptas som en ökning eller minskning av anskaffningsutgiften för fordran. På motsvarande sätt skall den differens mellan en skulds nominella belopp och det vid skuldens uppkomst mottagna kapitalbeloppet, vilken bokförts som räkenskapsperiodens kostnad eller kostnadsminskning, i bokslutet upptas som en ökning eller en minskning av skuldens bokföringsvärde.

36 a §

Fonden för verkligt värde

Ändringar i det verkliga värdet tas upp i fonden för verkligt värde i det egna kapitalet om

1) det är fråga om bokföring av ett finansiellt instrument som använts vid säkringsredovisning, varmed möjliggörs att hela värdeförändringen eller en del av den inte tas upp i resultaträkningen,

2) denna värdeförändring beror på nettoinvesteringar som kreditinstitutet gjort i utländska sammanslutningar och kursändringar i däri ingående poster i utländska belopp, eller

3) det är fråga om sådana finansiella instrument som skall värderas enligt verkligt värde och som inte hålls i handelssyfte, med undantag för finansiella derivat.

En latent skatteskuld eller -fordran som ingår i det ändrade verkliga värdet tas upp i balansräkningen med iakttagande av särskild försiktighet.

Fonden för verkligt värde skall korrigeras när det finansiella instrumentet förfaller eller överlåts.

37 §

Värdering av fastighetsegendom som inte är i eget bruk

Fastighetsegendom som inte är i eget bruk och som tagits upp bland materiella nyttigheter i balansräkningen kan tas upp i bokslutet enligt sitt verkliga värde per bokslutsdagen.

Ett kreditinstitut som tillämpar 1 mom. skall värdera all den egendom som avses i detta moment såsom framgår av momentet.

Som räkenskapsperiodens intäkt eller kostnad bokförs differensen mellan det verkliga värdet vid tidpunkten för bokslutet och bokslutsvärdet i föregående bokslut för i 1 mom. avsedd egendom, eller om denna egendom har anskaffats under räkenskapsperioden, differensen till anskaffningsutgiften.

Uppskrivning enligt 5 kap. 17 § bokföringslagen får göras endast för sådan i 1 mom. avsedd egendom som har värderats enligt anskaffningsutgiften i enlighet med 5 kap. 5 § bokföringslagen.

38 §

Bundet och fritt eget kapital

Det bundna egna kapitalet består av aktie-, andels- eller grundkapitalet, tilläggskapitalet, tilläggsandelskapitalet, placeringsandelskapitalet, grundfonden, reservfonden, överkursfonden, uppskrivningsfonden och omvärderingsfonden. Övriga fonder hänförs till det fria egna kapitalet.

39 §

Koncernbokslut

En nyttighet som enligt ett finansieringsleasingavtal har överförs till hyrestagaren skall i koncernbokslutet upptas som om den vore såld ifall koncernföretaget är hyresgivare och som om den vore köpt ifall koncernföretaget är hyrestagare.

Koncernens finansieringsanalys skall ingå i koncernbokslutet och i den skall en utredning ges för anskaffningen och användningen av medel under räkenskapsperioden. Dessutom skall verksamhetsberättelsen för moderboken presentera verksamhetsberättelse- och soliditetupplysningar för koncernen.

Ett dotter- eller andelsföretag i koncernen vars balansomslutning är mindre än en procent av moderföretagets senast fastställda balansomslutning och mindre än 10 miljoner euro, får lämnas utanför det sammanställda koncernbokslutet. Om dotter- eller andelsföretagets balansomslutning sammanräknad med balansomslutningen för koncernens andra dotter- och andelsföretag är minst fem procent av balansomslutningen för koncernen, skall den dock intas i det sammanställda koncernbokslutet.

40 §

Offentliggörande av bokslutet och verksamhetsberättelsen

Kreditinstitut och holdingsammanslutningar skall anmäla bokslutet och verksamhetsberättelsen för registrering inom två månader efter att det fastställts. Till anmälan skall fogas en kopia av revisionsberättelsen, en sty-

relsemedlems eller verkställande direktörens skriftliga intyg om datum för fastställandet av bokslutet samt om bolagsstämmans eller andelsbankens stämmas, fullmäktiges, principalmötets eller hypoteksföreningens stämmas beslut om kreditinstitutets vinst eller förlust.

 Moderföretaget skall på begäran ge kopior av ett i 39 § 1 mom. angivet dotterföretags bokslut och verksamhetsberättelse, ifall dessa inte anmäls för registrering.

 Skyldigheten att hålla sammanslutningens sammanställda bokslut till påseende för ett medlemskreditinstitut i en sammanslutnings centralinstitut som avses i 3 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001) bestäms i nämnda lag.

73 §

Primär kapitalbas

Till ett kreditinstitutets kapitalbas räknas den primära kapitalbasen, som består av

 4) kapitallån vilkas villkor har godkänts av Finansinspektionen,

 6) fonder under fritt eget kapital och oanvända vinstmedel, med undantag för posterna som räknas till supplementära kapitalbasen i enlighet med 74 §,

7) frivillig avsättning

 Till de poster som avses i 1 mom. 1—5 punkten får inte räknas poster vilkas kapital inte har inbetalts till kreditinstitutet och inte heller poster som medför kumulativ rätt till dividend, ränta eller annan gottgörelse. Innan de poster som avses i 1 mom. inräknas i den primära kapitalbasen skall avdrag göras för den skatt som eventuellt hänförs till dem enligt kreditinstitutets skattesats.

 Ovan i 1 mom. 6—9 punkten avsedda poster skall finnas omedelbart och obegränsat tillgängliga för kreditinstitutet för täckning av risker eller förluster genast när de uppstått.

74 §

Supplementär kapitalbas

Till ett kreditinstitutets kapitalbas räknas den supplementära kapitalbasen, som består av

1) uppskrivningsfonden och omvärderingsfonden,

1 a) fonden för verkligt värde och beloppet av med den jämförbara poster i det egna kapitalet med undantag för poster som avses i 36 a § 1 mom. 1 punkten,

 Om beloppet i fonden för verkligt värde eller beloppet av med den jämförbara poster i det egna kapitalet som avses i 1 mom. 1 a punkten är negativt, beaktas det som avdrag i beloppet av den supplementära kapitalbasen.

Innan de poster som avses i 1 mom. 1 och 1 a punkten läggs till den supplementära kapitalbasen skall i dem ingående latent skatt, beräknad enligt samfundsskatteprocenten för kreditinstitutet, dras av från dem.

 Skuldförbindelser som avses i 1 mom. 3 punkten får räknas till den supplementära kapitalbasen om de uppfyller de ovan i 2 mom. 4—6 punkten angivna förutsättningarna och de får återbetalas tidigast fem år efter att de emitterats, om inte Finansinspektionen beviljar tillstånd till förtida återbetalning. Sådana skuldförbindelser får emellertid under de fem sista åren före förfallodagen beaktas högst till det belopp som erhålls genom att från det föregående år beaktade beloppet dras av en femtedel av förbindelsens ursprungliga belopp.

 Av de poster som avses i 1 mom. får till kapitalbasen räknas högst ett belopp som motsvarar summan av de poster som avses i 73 §. Av de poster som avses i 1 mom. 3 punkten får emellertid till kapitalbasen räknas högst hälften av det belopp som motsvarar summan av de poster som avses i 73 §.

75 §

Avdragsposter

 Från kreditinstitutets primära egna medel

Vad som bestäms i 1—3 mom. tillämpas också på i 7 a kap. 2 och 3 § bokföringslagen avsett bokslut och koncernbokslut.

12 kap

Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar

2 §

Vinstutdelning får inte överstiga det sammanlagda beloppet av vinst enligt fastställd balansräkning för den senaste räkenskapsperioden och bolagets övriga fria egna kapital,

med avdrag för den förlust som balansräkningen utvisar och det belopp som enligt bolagsordningen skall avsättas till reservfonden eller annars lämnas outdelade.

Denna lag träder i kraft den 2004.

Aktiverade grundläggnings- och forskningsutgifter som avskrivs under sin verkningstid enligt de bestämmelser i bokföringslagen som är i kraft när denna lag träder i kraft, skall vid tillämpningen av 12 kap. 2 § 1 mom. beaktas som outdelbara medel

4.

Lag

om ändring av lagen om andelslag

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 28 december 2001 om andelslag (1488/2001) 6 kap. 7 § och 8 kap. 3 § samt *fogas* till 6 kap. 2 § 1 mom. en ny 5 a-punkt som följer:

6 kap

Bokslut och koncernbokslut

2 §

Indelningen av andelslagets eget kapital

Andelslagets eget kapital indelas i

5 a) fonden för verkligt värde

7 §

Verksamhetsberättelse

Ett andelslag kan låta bli att upprätta en

verksamhetsberättelse om högst en av de gränser som nämns i 3 kap. 9 § 2 mom. bokföringslagen har överskridits under såväl räkenskapsperioden som den omedelbart föregående räkenskapsperioden. Andelslaget skall dock alltid presentera de upplysningar som skall meddelas i verksamhetsberättelsen enligt denna lag såsom noter.

Utöver det som bestäms i bokföringslagen skall verksamhetsberättelsen innehålla

- 1) ett förslag till åtgärder beträffande överskott eller förlust,
- 2) uppgift om utländska filialer,
- 3) om andelslaget har blivit moderandelslag, uppgift om detta,
- 4) uppgift om det sammanlagda antalet medlemmar och andelar vid ingången och utgången av räkenskapsperioden, om det i

stadgarna bestäms om medlemmarnas tillskottsplikt,

5) en redogörelse, om andelslaget vid fusion har varit övertagande andelslag eller andelslaget har delats.

8 kap

Medelsanvändningen, reservfond, överkursfond och uppskrivningsfond

3 §

Utdelningsbart överskott

Utdelningen av överskott får inte överstiga det sammanlagda beloppet av överskottet enligt fastställd balansräkning för den senaste räkenskapsperioden, i 6 kap. 2 § 1 mom. 5 a punkten avsedd fond för verkligt värde och

andra i 6 kap. 2 § 3 mom. avsedda mot överskott svarande poster, från vilket belopp dragits av de poster som nämns i 2 mom.

Vid uträkningen av utdelningsbart överskott skall från det sammanlagda belopp som avses i 1 mom. dras av

1) i balansräkningen angiven förlust som inte har dragits av från överskottet,

2) det belopp som enligt stadgarna skall avsättas till reservfonden, användas för andra ändamål eller annars lämnas outdelat.

Denna lag träder i kraft den 2004.

Aktiverade grundläggnings- och forskningsutgifter som avskrivs under sin verkningstid enligt de bestämmelser i bokföringslagen som är i kraft när denna lag träder i kraft, skall vid tillämpningen av 8 kap. 3 § 1 och 2 mom. beaktas som sänkning av det utdelningsbara överskottet.

5.

Lag

om ändring av sparbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut fogas till sparbankslagen av den 28 december 2001 (1502/2001) en ny 130 a § som följer:

11 kap.

Särskilda bestämmelser

130 a §

Bokslutet och verksamhetsberättelsen för en sparbank upprättas i enlighet med bokföringslagen och kreditinstitutslagen samt bestämmelser som utfärdats med stöd av dem och Finansinspektionens föreskrifter.

Styrelsen och verkställande direktören skall datera och underteckna bokslutet och verk-

samhetsberättelsen. Såvida en styrelsemedlem eller den verkställande direktören har framfört en avvikande åsikt om bokslutet eller verksamhetsberättelsen, skall på hans begäran ett utlåtande om det ingå däri.

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall tillställas revisorerna senast en månad före det principalmöte där resultat- och balansräkningen skall läggas fram för fastställelse.

Denna lag träder i kraft den 2004.

6.

Lag**om ändring av 3 och 16 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 december 2001 om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001) 3 § 5 mom. och 16 § 2 mom. samt
fogas till 16 § ett nytt 5 mom. som följer:

3 §

Centralinstitutet är skyldigt att ge medlemskreditinstitutet anvisningar för deras verksamhet i syfte att trygga likviditeten, kapitaltäckningen och riskkontrollen samt skyldigt att utöva tillsyn över deras verksamhet samt instruktioner för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper vid upprättandet av det konsoliderade bokslutet för sammanslutningen.

16 §

Centralinstitutet skall upprätta ett konsoliderat bokslut för sammanslutningen. Det konsoliderade bokslutet upprättas som en kombination av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet och dess medlemskreditinstitut med iakttagande av de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § bokföringslagen, om annat inte bestäms nedan i detta moment. Det konsoliderade bokslutet omfattar även sammanslutningar, i vilkas ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslag. Till den del som internationella redovisnings-

standarder inte kan tillämpas på grund av att sammanslutningens struktur avviker från en koncern, skall centralinstitutets styrelse anta motsvarande redovisningsprinciper som är lämpade för sammanslutningens struktur.

Ett medlemskreditinstitut skall ge centralinstitutet de upplysningar som behövs för en konsolidering av bokslutsuppgifterna. Centralinstitutet och dess revisor har dessutom rätt att för granskningen av det konsoliderade bokslutet få kopior av handlingar i fråga om medlemskreditinstitutets revision utan hinder av vad som bestäms om sekretesskyldighet för kreditinstitutet och dess revisor annanstans i lag. Vad som bestäms i detta moment om medlemskreditinstitut tillämpas på motsvarande sätt på andra i 2 mom. avsedda sammanslutningar.

Denna lag träder i kraft den 2004.

Denna lag skall tillämpas senast på sammanslutningens konsoliderade bokslutet för den räkenskapsperiod som inleds den 1 januari 2007 eller därefter. På sammanslutningens konsoliderade bokslut för räkenskapsperioder före det tillämpas de bestämmelser som är i kraft när denna lag träder i kraft.

7.

Lag**om ändring av lagen om hypoteksföreningar**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 8 december 1978 om hypoteksföreningar (936/1978) en ny 20 a § som
 följer:

3 kap.

Hypoteksförenings förvaltning

20 a §

Bokslutet och verksamhetsberättelsen för en hypoteksförening upprättas i enlighet med bokföringslagen och kreditinstitutslagen samt bestämmelser som utfärdats med stöd av dem och Finansinspektionens föreskrifter.

Styrelsen och verkställande direktören skall datera och underteckna bokslutet och verk-

samhetsberättelsen. Såvida en styrelsemedlem eller den verkställande direktören har framfört en avvikande åsikt om bokslutet eller verksamhetsberättelsen, skall på hans begäran ett utlåtande om det ingå däri.

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall tillställas revisorerna senast en månad före det principalmöte där resultat- och balansräkningen skall läggas fram för fastställelse.

Denna lag träder i kraft den 2004.

Helsingfors den 16 juni 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Handels- och industriminister *Mauri Pekkarinen*

1.

Lag**om ändring av bokföringslag**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i bokföringslagen av den 30 december 1997 (1336/1997) 4 kap. 4 § 1 mom., 5 kap. 3 § 2 mom. och 14 § 2 mom. samt 6 kap. 17 och 18 §,

ändras 2 kap. 4 § 2 mom., 9 § 1 och 3 mom., rubriken för 3 kap., 1 och 2 §, i 3 § 1 mom. det inledande stycket och 3 § 2 mom. det inledande stycket, 4—7 §, 8 § 1 mom., 9—12 § och 13 § 1 och 3 mom., rubriken för 4 kap. 4 §, 5 kap. 5, 7 och 8 §, 12 § 2 mom., 14 § 3 och 4 mom., 17 § 1 mom., 18 och 19 §, 6 kap. 1 § 3 och 5 mom., 2 §, 5 § och 15 § 1 mom., 7 kap. 3 § 1 mom. och 4 §, 8 kap. 2 § 2 och 5 mom. samt 5 och 6 §,

av dem 2 kap. 4 § 2 mom., 3 kap. 6 §, 5 kap. 14 § 4 mom., 6 kap. 1 § 3 och 5 mom., 7 kap. 3 § 1 mom. samt 8 kap. 2 § 2 mom. sådana de lyder i lag 629/2001, 2 kap. 9 § 3 mom. sådant det lyder i lag 326/2003, 3 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1495/2001, 3 kap. 7 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 300/1998 samt 5 kap. 9 § och 6 kap. 5 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 629/2001 och 8 kap. 5 § sådan den lyder i nämnda lag 1495/2001, samt

fogas till 1 kap. 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 629/2001, ett nytt 3 mom., varvid de nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., till 3 kap. 3 § 1 mom. en ny 2 a-punkt, till 5 kap. en ny 2 a § och en ny 5 a §, till lagen ett nytt 7 a kap. samt till 8 kap. 4 §, sådan den lyder i lag 62/2003, en ny 1 a-punkt som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Allmänna bestämmelser

5 §

*Bestämmande inflytande**Föreslagen lydelse*

1 kap

Allmänna bestämmelser

5 §

Bestämmande inflytande

Vid beräkandet av det sammanlagda röstetalet i ett målföretag beaktas inte de röster som hänför sig till aktier eller andelar som innehas av målföretaget eller av ett dotterföretag som avses i 6 §. Röstetalen för en person som handlar i eget namn men för någon annans räkning anses tillhöra den för vars räkning personen handlar.

Till en bokföringsskyldigs röstetal och rätt enligt 1 mom. räknas inte de röster eller den rätt som hör samman med

1) de aktier eller andelar i målföretaget

Utöver det som föreskrivs i 1 och 2 mom. anses den bokföringsskyldige ha bestämmande inflytande i målföretaget, om den bokföringsskyldige och målföretaget står under gemensam ledning eller den bokföringsskyldige på annat sätt faktiskt utövar bestämmande inflytande i målföretaget.

Vid beräkandet av det sammanlagda röstetalet i ett målföretag beaktas inte de röster som hänför sig till aktier eller andelar som innehas av målföretaget eller av ett dotter-

som den bokföringsskyldige besitter för någon annan persons räkning än sig själv eller för en annan sammanslutnings räkning i vilken den bokföringsskyldige har bestämmande inflytande än målföretaget,

2) de aktier eller andelar i målföretaget som den bokföringsskyldige fått som säkerhet, om den bokföringsskyldige måste utöva därmed förenade rättigheter i enlighet med säkerhetsställarens anvisningar, eller

3) aktier eller andelar i målföretaget vilka den bokföringsskyldige besitter med stöd av långivning som hör till sedvanlig affärsverksamhet, om den bokföringsskyldige måste använda den rösträtt som är förenad med aktierna eller andelarna i enlighet med säkerhetsställarens intressen.

företag som avses i 6 §. Röstetalen för en person som handlar i eget namn men för någon annans räkning anses tillhöra den för vars räkning personen handlar.

Till en bokföringsskyldigs röstetal och rätt enligt 1 mom. räknas inte de röster eller den rätt som hör samman med

1) de aktier eller andelar i målföretaget som den bokföringsskyldige besitter för någon annan persons räkning än sig själv eller för en annan sammanslutnings räkning i vilken den bokföringsskyldige har bestämmande inflytande än målföretaget,

2) de aktier eller andelar i målföretaget som den bokföringsskyldige fått som säkerhet, om den bokföringsskyldige måste utöva därmed förenade rättigheter i enlighet med säkerhetsställarens anvisningar, eller

3) aktier eller andelar i målföretaget vilka den bokföringsskyldige besitter med stöd av långivning som hör till sedvanlig affärsverksamhet, om den bokföringsskyldige måste använda den rösträtt som är förenad med aktierna eller andelarna i enlighet med säkerhetsställarens intressen.

2 kap

Bokföring av affärshändelser samt bokföringsmaterial

4 §

Bokföringsordning och bokföringstid

Kronologisk bokföring av kontantbetalning skall göras utan dröjsmål för varje dag.

2 kap

Bokföring av affärshändelser samt bokföringsmaterial

4 §

Bokföringsordning och bokföringstid

Kontantbetalning skall utan dröjsmål göras kronologiskt i bokföringen för varje

Gällande lydelse

Övriga noteringar i bokföringen får göras månadsvis eller för en period om fyra veckor inom fyra månader från utgången av kalendermånaden eller perioden.

9 §

Förvaring av bokföringsmaterial utomlands

Bokföringsböckerna, räkenskapsperiodens verifikationer och det övriga bokföringsmaterialet får för skötseln av bokföringen eller för upprättandet av bokslutet enligt 3 kap. förvaras tillfälligt någon annanstans än i Finland. Handels- och industriministeriet beslutar närmare om förutsättningarna för förvaring utomlands.

Utän hinder av 1 och 2 mom. får verifikationer enligt 209 i § 1 mom. mervärdesskatte lagen (1501/1993) förvaras elektroniskt i en annan medlemsstat inom Europeiska gemenskapen på de villkor som föreskrivs i 209 h § 2 mom. 1 punkten i nämnda lag.

3 kap

Bokslut

1 §

Bokslutets innehåll

För varje räkenskapsperiod skall upprättas ett bokslut som består av

- 1) *resultaträkning*, som beskriver hur resultatet har uppkommit,
- 2) *balansräkning*, som ger en bild av den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen,
- 3) uppgifter som skall lämnas i bilagor till resultaträkningen och balansräkningen (*noter*), samt
- 4) *verksamhetsberättelse*, som ger uppgifter om viktiga omständigheter som gäller

Föreslagen lydelse

dag. Övriga noteringar i bokföringen får göras månadsvis eller för en *motsvarande* period inom fyra månader från utgången av kalendermånaden eller perioden.

9 §

Förvaring av bokföringsmaterial utomlands

Bokföringsböckerna, räkenskapsperiodens verifikationer och det övriga bokföringsmaterialet får för skötseln av bokföringen eller för upprättandet av bokslutet *och verksamhetsberättelsen* enligt 3 kap. förvaras tillfälligt någon annanstans än i Finland. Handels- och industriministeriet *utfärdar genom förordning närmare bestämmelser* om förutsättningarna för förvaring utomlands .

Räkenskapsperiodens verifikationer och det övriga bokföringsmaterialet får utan hinder av 1 mom. ständigt förvaras elektroniskt i en annan medlemsstat inom Europeiska gemenskapen på villkor att en fullständig datorförbindelse i realtid till uppgifterna säkerställs och att uppgifterna kan fås i läsbar skriftlig form.

3 kap

Bokslut och verksamhetsberättelse

1 §

Bokslutets och verksamhetsberättelsens innehåll

För varje räkenskapsperiod skall upprättas ett bokslut som består av

- 1) en *balansräkning*, som ger en bild av den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen,
- 2) en *resultaträkning*, som beskriver hur resultatet har uppkommit,
- 3) en *finansieringsanalys*, som beskriver anskaffningen och användningen av medel under räkenskapsperioden, samt
- 4) uppgifter som skall lämnas i bilagor till balansräkningen, resultaträkningen och fi-

utvecklingen av den bokföringsskyldiges verksamhet.

För varje post i resultaträkningen och balansräkningen skall motsvarande uppgifter för den närmast föregående räkenskapsperioden anges (*jämförelsetal*). Om specificeringen av resultaträkningen eller balansräkningen har ändrats, skall jämförelsetalet om möjligt korrigeras. På samma sätt skall förfaras, om jämförelsetalet av något annat skäl inte är användbart.

Bokslutshandlingarna skall vara överskådliga och bokslutet skall bilda en helhet. Genom förordning bestäms om de scheman som skall användas för resultaträkningen och balansräkningen samt om noterna och verksamhetsberättelsens närmare innehåll.

Utän hinder av 1 mom. 4 punkten får den bokföringsskyldige låta bli att avfatta en verksamhetsberättelse, om högst en av de i 9 § 2 mom. bestämda gränserna har överskridits både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden. Ett aktiebolag eller andelslag skall dock alltid i en not ange de uppgifter som förutsätts av verksamhetsberättelsen och som skall ges enligt lagen om aktiebolag (734/1978) eller lagen om andelslag (1488/2001).

Det som föreskrivs i 4 mom. tillämpas inte på publika aktiebolag eller på sådana aktiebolag eller andelslag i fråga om vilka innehållet i verksamhetsberättelsen bestäms annanstans än i bokföringslagen, lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag.

nansieringsanalys (*noter*).

För varje post i balansräkningen, resultaträkningen och finansieringsanalysen skall motsvarande uppgifter för den närmast föregående räkenskapsperioden anges (*jämförelsetal*). Om specificeringen av balansräkningen, resultaträkningen eller finansieringsanalysen har ändrats, skall jämförelsetalet om möjligt korrigeras. På samma sätt skall förfaras, om jämförelsetalet av något annat skäl inte är användbart.

Den bokföringsskyldige skall inkludera en i 1 mom. 3 punkten avsedd finansieringsanalys i sitt bokslut om:

1) den bokföringsskyldige är ett publikt aktiebolag eller

2) den bokföringsskyldige är ett privat aktiebolag eller ett andelslag och minst två av de gränser som avses i 9 § 2 mom. har överskridits både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden.

Till bokslutet skall bifogas en **verksamhetsberättelse** som ger uppgifter om viktiga omständigheter som gäller utvecklingen av den bokföringsskyldiges verksamhet om:

1) den bokföringsskyldige satt i omlopp värdepapper som är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen (495/1989) eller motsvarande handel vid en fondbörs som lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller

2) den bokföringsskyldige har överskridit minst två av de i 9 § 2 mom. bestämda gränserna både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden.

Verksamhetsberättelsen skall, med beaktande av omfattningen och strukturen av verksamheten hos den bokföringsskyldige, innehålla balanserad och heltäckande uppskattning av den bokföringsskyldiges mest betydande risker och osäkerhetsfaktorer samt andra omständigheter som påverkar utvecklingen av bokföringsskyldiges affärsverksamhet samt dess ekonomiska ställning och resultat. Uppskattningen skall innehålla de mest centrala nyckeltalen för att förstå affärsverksamheten samt den ekonomiska ställningen och resultatet hos den bokfö-

ringsskyldige. I detta syfte skall även nyckeltalen och övriga uppgifter om personalen och omgivningsfaktorer samt andra möjliga betydande omständigheter i den bokföringsskyldiges affärsverksamhet. Vid behov skall i uppskattningen även ingå kompletterande uppgifter och tilläggsupplysningar om belopp som meddelats i bokslutet.

Utöver det som nämns i 5 mom. skall verksamhetsberättelsen innehålla uppgifter om väsentliga händelser under räkenskapsperioden och efter dess utgång och en uppskattning om den sannolika kommande utvecklingen samt en utredning av omfattningen av forsknings- och utvecklingsverksamheten. En bokföringsskyldig som enligt 4 mom. inte är skyldig att foga verksamhetsberättelsen i sitt bokslut, kan upprätta sin verksamhetsberättelse så att den innehåller enbart de uppgifter som avses i detta moment.

Handlingar som ingår i bokslutet och som bifogats till bokslutet skall vara överskådliga och bilda en helhet.

2 §

Riktiga och tillräckliga uppgifter

Bokslutet skall ge en riktig och tillräcklig bild av resultatet av den bokföringsskyldiges verksamhet och om dennes ekonomiska ställning (*rättvisande bild*). De tilläggsupplysningar som behövs för detta skall lämnas i noterna.

Handels- och industriministeriet beslutar om när och hur den bokföringsskyldige, för att en rättvisande bild skall kunna ges, får avvika från denna lags bestämmelser om upprättande av bokslutet.

3 §

Allmänna bokslutsprinciper

När bokslutet och den ingående balansen upprättas skall följande principer följas:

2 §

Riktiga och tillräckliga uppgifter

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall ge en riktig och tillräcklig bild av resultatet av den bokföringsskyldiges verksamhet och om dennes ekonomiska ställning (*rättvisande bild*). De tilläggsupplysningar som behövs för detta skall lämnas i noterna.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning bestämma när och hur den bokföringsskyldige, för att en rättvisande bild skall kunna ges, får avvika från denna lags bestämmelser om upprättande av bokslutet och verksamhetsberättelsen.

3 §

Allmänna bokslutsprinciper

När bokslutet, verksamhetsberättelsen och den ingående balansen upprättas skall följande principer följas:

2 a) uppmärksamhet skall fästas vid affärstransaktionernas faktiska innehåll och

Den försiktighet som avses i 1 mom. 3 punkten förutsätter särskilt att i bokslutet tas upp

4 §

Rättelse och komplettering av bokföring enligt kontantprincipen

Bokföring enligt kontantprincipen, med undantag för noteringar som gäller affärshändelser av ringa betydelse eller idkande av lantbruk, skall rättas och kompletteras enligt prestationsprincipen innan bokslutet upprättas.

5 §

Språk och valuta

Bokslutet skall avfattas på finska eller svenska i finsk valuta. Om den bokföringsskyldige lägger fram bokslutsuppgifter också i utländsk valuta, skall den kurs som har använts vid omräkningen av uppgifterna anges.

6 §

Tid för upprättande av bokslut

Bokslutet skall upprättas inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång.

7 §

Datering och underskrift

Bokslutet skall dateras och skrivas under av den bokföringsskyldige. Om den bokföringsskyldige är en sammanslutning eller en stiftelse, skall bokslutet skrivas under av styrelsen eller de ansvariga bolagsmännen samt av verkställande direktören eller en person i motsvarande ställning.

inte enbart vid deras juridiska form (innehållsbetonning),

Den försiktighet som avses i 1 mom. 3 punkten förutsätter särskilt att i bokslutet och verksamhetsberättelsen tas upp

4 §

Rättelse och komplettering av bokföring enligt kontantprincipen

Bokföring enligt kontantprincipen, med undantag för noteringar som gäller affärshändelser av ringa betydelse eller idkande av lantbruk, skall rättas och kompletteras enligt prestationsprincipen innan bokslutet och verksamhetsberättelsen upprättas.

5 §

Språk och valuta

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall avfattas på finska eller svenska i euro. Om den bokföringsskyldige lägger fram uppgifter om bokslutet och verksamhetsberättelsen också i utländsk valuta, skall den kurs som har använts vid omräkningen av uppgifterna anges.

6 §

Tid för upprättande av bokslut

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall upprättas inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång.

7 §

Datering och underskrift

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall dateras och skrivas under av den bokföringsskyldige. Om den bokföringsskyldige är en sammanslutning eller en stiftelse, skall bokslutet och verksamhetsberättelsen skrivas under av styrelsen eller de ansvariga bolagsmännen samt av verkställande direktören

Gällande lydelse

Om den som undertecknat bokslutet har framfört avvikande mening om bokslutet, skall på hans yrkande ett yttrande om detta ingå i bokslutet.

8 §

Balansbok

Bokslutet och en förteckning över bokföringsböckerna och verifikationslagen samt information om på vilket sätt de förvaras skall föras in i en balansbok, som skall vara bunden eller bindas in omedelbart efter bokslutet och vars sidor eller uppslag skall numreras.

9 §

Registrering av bokslut

En kopia av bokslutet skall alltid ges in för registrering till patent- och registerstyrelsen, om den bokföringsskyldige är

- 1) ett aktiebolag,
- 2) ett öppet bolag eller ett kommanditbolag som har ett aktiebolag som ansvarig bolagsman,
- 3) ett öppet bolag eller ett kommanditbolag som har ett bolag som avses i 2 punkten som ansvarig bolagsman,
- 4) ett andelslag,
- 5) ett ömsesidigt försäkringsbolag, eller
- 6) en försäkringsförening.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas även på andra bokföringsskyldiga som driver rörelse, om minst två av följande gränser har överskridits både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden:

- 1) omsättningen eller motsvarande avkastning 6 250 000 euro,
- 2) balansomslutningen 3 125 000 euro,
- 3) det genomsnittliga antalet anställda 50 personer.

Föreslagen lydelse

ren eller en person i motsvarande ställning.

Om den som undertecknat bokslutet *eller verksamhetsberättelsen* har framfört avvikande mening om bokslutet *eller verksamhetsberättelsen*, skall på hans yrkande ett yttrande om detta ingå i bokslutet *eller verksamhetsberättelsen*.

8 §

Balansbok

Bokslutet *och verksamhetsberättelsen* samt en förteckning över bokföringsböckerna och verifikationslagen samt information om på vilket sätt de förvaras skall föras in i en balansbok, som skall vara bunden eller bindas in omedelbart efter bokslutet och vars sidor eller uppslag skall numreras .

9 §

Registrering av bokslut och verksamhetsberättelse

En kopia av bokslutet *och verksamhetsberättelsen* skall alltid ges in för registrering till patent- och registerstyrelsen, om den bokföringsskyldige är

- 1) ett aktiebolag,
- 2) ett öppet bolag eller ett kommanditbolag som har ett aktiebolag som ansvarig bolagsman,
- 3) ett öppet bolag eller ett kommanditbolag som har ett bolag som avses i 2 punkten som ansvarig bolagsman,
- 4) ett andelslag,
- 5) ett ömsesidigt försäkringsbolag, eller
- 6) en försäkringsförening.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas även på andra bokföringsskyldiga som driver rörelse, om minst två av följande gränser har överskridits både under den räkenskapsperiod som har gått ut och under den omedelbart föregående räkenskapsperioden:

- 1) omsättningen eller motsvarande avkastning 7 300 000 euro,
- 2) balansomslutningen 3 650 000 euro,
- 3) det genomsnittliga antalet anställda 50 personer.

Om den bokföringsskyldige skall upprätta ett koncernbokslut, bestäms över- eller underskridandet av de gränser som avses i 2 mom. utifrån koncernbokslutet.

Den bokföringsskyldige skall ge in bokslutet för registrering inom sex månader efter räkenskapsperiodens utgång. Om tidsfristerna för aktiebolag och andelslag bestäms särskilt.

Handels- och industriministeriet beslutar om de förfaringssätt som skall iaktas när handlingar lämnas till patent- och registerstyrelsen i elektronisk form.

10 §

Offentliggörande av bokslut

Om förfarandet vid offentliggörande av bokslut som givits in för registrering bestäms särskilt.

Förutom att ge in sitt bokslut för registrering kan den bokföringsskyldige själv publicera sitt bokslut som avses i 1 §.

Den bokföringsskyldige får även publicera sitt bokslut i sammandrag, förutsatt att av sammandraget framgår att det inte innehåller alla de uppgifter som skall lämnas i ett bokslut enligt 1 §.

11 §

Skyldighet att ge kopior

Av bokslutet skall på begäran ges en kopia, om den bokföringsskyldige är

- 1) en bostadsrättsförening,
- 2) ett bostadsandelslag,
- 3) ett bostadsaktiebolag, eller
- 4) ett aktiebolag som avses i 2 § lagen om bostadsaktiebolag (809/1991).

En bokföringsskyldig som avses i 9 § 1 och 2 mom. skall på begäran ge en kopia av sitt bokslut, om

- 1) två veckor har förflutit från det att bokslutet fastställdes eller från motsvarande för-

Om den bokföringsskyldige skall upprätta ett koncernbokslut, bestäms över- eller underskridandet av de gränser som avses i 2 mom. utifrån koncernbokslutet.

Den bokföringsskyldige skall ge in bokslutet *och verksamhetsberättelsen* för registrering inom sex månader efter räkenskapsperiodens utgång. Om tidsfristerna för aktiebolag och andelslag bestäms särskilt.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning ge närmare bestämmelser om de förfaringssätt som skall iaktas när handlingar lämnas till patent- och registerstyrelsen i elektronisk form.

10 §

Offentliggörande av bokslut och verksamhetsberättelse

Om förfarandet vid offentliggörande av bokslut *och verksamhetsberättelse* som givits in för registrering bestäms särskilt.

Förutom att ge in sitt bokslut för registrering kan den bokföringsskyldige själv publicera sitt bokslut *och sin verksamhetsberättelse* som avses i 1 §.

Den bokföringsskyldige får även publicera sitt bokslut *eller sin verksamhetsberättelse* i sammandrag, förutsatt att av sammandraget framgår att det inte innehåller alla de uppgifter som skall lämnas i ett bokslut *eller en verksamhetsberättelse* enligt 1 §.

11 §

Skyldighet att ge kopior

Av bokslutet *och verksamhetsberättelsen* skall på begäran ges en kopia, om den bokföringsskyldige är

- 1) en bostadsrättsförening,
- 2) ett bostadsandelslag,
- 3) ett bostadsaktiebolag, eller
- 4) ett aktiebolag som avses i 2 § lagen om bostadsaktiebolag (809/1991).

En bokföringsskyldig som avses i 9 § 1 och 2 mom. skall på begäran ge en kopia av sitt bokslut *och sin verksamhetsberättelse*, om

- 1) två veckor har förflutit från det att bokslutet *och verksamhetsberättelsen* fastställ-

Gällande lydelse

farande, och

2) begäran har framställts innan bokslutet har givits in för registrering.

Ett moderföretag skall på begäran ge en kopia av bokslutet för sitt i 6 kap. 17 § avsedda dotterföretag, om bokslutet inte ges in för registrering enligt 9 §.

Kopian skall ges inom två veckor från begäran. Den bokföringsskyldige har rätt att ta ut avgift för kopian hos andra än myndigheter. Avgiften får vara högst lika stor som den som registermyndigheten uppbär för en motsvarande kopia.

12 §

Uppgifter om revision

Om den bokföringsskyldiges bokföring, bokslut och förvaltning granskas enligt revisionslagen (936/1994), skall den bokföringsskyldige foga en kopia av revisionsberättelsen till sitt bokslut som ges in för registrering samt till det bokslut som den bokföringsskyldige publicerar.

Utan hinder av 1 mom. behöver en kopia av revisionsberättelsen inte fogas till ett sådant sammandrag av bokslutet som avses i 10 § 3 mom. I detta fall skall i sammandraget anges om revisionsberättelsen innehåller sådana negativa utlåtanden, anmärkningar eller tilläggsuppgifter som avses i 19 § revisionslagen.

13 §

Specifikationer till balansräkningen och till noterna

Bokslutet skall bekräftas med specifikationer till balansräkningen samt till noterna. *Närmare bestämmelser om specifikationernas innehåll utfärdas genom förordning.*

Specifikationer till balansräkningen och till noterna skall inte ges in för registrering. *Om en stiftelses skyldighet att tillställa re-*

Föreslagen lydelse

des eller från motsvarande förfarande, och

2) begäran har framställts innan bokslutet och verksamhetsberättelsen har givits in för registrering.

Kopian skall ges inom två veckor från begäran. Den bokföringsskyldige har rätt att ta ut avgift för kopian hos andra än myndigheter. Avgiften får vara högst lika stor som den som registermyndigheten uppbär för en motsvarande kopia.

12 §

Uppgifter om revision

Om den bokföringsskyldiges bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse och förvaltning granskas enligt revisionslagen (936/1994), skall den bokföringsskyldige foga en kopia av revisionsberättelsen till sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse som ges in för registrering samt till det bokslut och verksamhetsberättelse som den bokföringsskyldige publicerar.

Utan hinder av 1 mom. behöver en kopia av revisionsberättelsen inte fogas till ett sådant sammandrag av bokslutet eller verksamhetsberättelsen som avses i 10 § 3 mom. I detta fall skall i sammandraget anges om revisionsberättelsen innehåller sådana negativa utlåtanden, anmärkningar eller tilläggsuppgifter som avses i 19 § revisionslagen.

13 §

Specifikationer till balansräkningen och till noterna

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall bekräftas med specifikationer till balansräkningen samt till noterna.

Specifikationer till balansräkningen och till noterna skall inte ges in för registrering.

gistermyndigheten specifikationerna till balansräkningen bestäms särskilt.

4 kap

**Definitioner i anslutning till bokslutspos-
ter**

4 §

**Anläggnings-, omsättnings- och finansie-
ringstillgångar**

Anläggningstillgångar är föremål samt rättigheter som kan överlåtas separat och andra tillgångar vilka hör till bestående aktiva som avses i 3 §.

4 kap

**Definitioner i anslutning till bokslutspos-
ter**

4 §

Omsättnings- och finansieringstillgångar

(Upphävs)

5 kap

**Värderings- och periodiseringsbestäm-
melser**

2 a §

**Värdering av finansiella instrument och hur
de upptas i bokslutet**

Med avvikelse från 2 § kan finansiella instrument värderas till sitt verkliga värde. Ändringar i det verkliga värdet upptas såsom intäkter eller kostnader resultaträkningen eller i fonden för verkligt värde som ingår i det egna kapitalet i balansräkningen. Närmare bestämmelser om förutsättningar för värdering enligt verkligt värde, fastställande av det verkliga värdet, hur ändringar i det verkliga värdet upptas i resultaträkningen och balansräkningen samt noter till finansiella instrument och uppgifter som skall ges i verksamhetsberättelsen utfärdas genom förordning av handels- och industriministeriet.

Gällande lydelse

3 §

Fordringar, skulder och andra åtaganden i utländsk valuta

Om en fordran eller skuld förfaller till betalning efter en längre tid än ett år efter bokslutsdagen, får de kursskillnader som föranleds av detta tas upp som intäkter eller kostnader senast för den räkenskapsperiod under vilken fordran eller skulden betalas.

5 §

Periodisering av anskaffningsutgiften för anläggningstillgångar

Anskaffningsutgiften för anläggningstillgångar och andra materiella tillgångar som hör till bestående aktiva skall aktiveras och tas upp under sin verkningstid som kostnad genom avskrivningar enligt plan.

I en aktiverad anskaffningsutgift inräknade utgifter som föranletts av anskaffning och tillverkning skall kunna klarläggas med hjälp av kostnadsberäkning eller kostnads-kalkyler.

Materiella tillgångar av samma slag bland anläggningstillgångarna, vars anskaffningsutgift är av underordnad betydelse, får i balansräkningen tas upp till samma belopp från en räkenskapsperiod till en annan, om de av den bokföringsskyldige omsätts så att deras kvantitet och sammanlagda värde inte varierar väsentligt.

Föreslagen lydelse

3 §

Fordringar, skulder och andra åtaganden i utländsk valuta

(Upphävs)

5 §

Periodisering av anskaffningsutgiften för bestående aktiva

Materiella tillgångar som hör till bestående aktiva skall aktiveras och tas upp under sin verkningstid som kostnad genom avskrivningar enligt plan.

I en aktiverad anskaffningsutgift inräknade utgifter som föranletts av anskaffning och tillverkning skall kunna klarläggas med hjälp av kostnadsberäkning eller kostnads-kalkyler.

Materiella tillgångar av samma slag bland *bestående aktiva*, vars anskaffningsutgift är av underordnad betydelse, får i balansräkningen tas upp till samma belopp från en räkenskapsperiod till en annan, om de av den bokföringsskyldige omsätts så att deras kvantitet och sammanlagda värde inte varierar väsentligt.

5 a §

Periodisering av anskaffningsutgiften för immateriell egendom

Anskaffningsutgiften för koncessioner, patent, licenser, varumärken och motsvarande rättigheter och tillgångar som hör till den immateriella egendomen skall aktiveras. Anskaffningsutgiften för övrig immateriell egendom kan aktiveras med iakttagande av särskild försiktighet, om annat inte framgår av 7—9 §.

En i 1 mom. avsedd aktiverad anskaffningsutgift skall avskrivas under sin verk-

7 §

Periodisering av grundläggningsutgifter

Utgifterna för bildande av företaget (*grundläggningsutgifter*) får aktiveras med iakttagande av särskild försiktighet. De aktiverade *grundläggningsutgifterna* skall avskrivas enligt plan inom fem år

8 §

Periodisering av utvecklingsutgifter

Utvecklingsutgifter får aktiveras med iakttagande av särskild försiktighet. De aktiverade utvecklingsutgifterna skall avskrivas enligt plan inom fem år, om inte en längre avskrivningstid, högst 20 år, av särskild anledning kan anses överensstämma med god bokföringssed.

Handels- och industriministeriet beslutar närmare om förutsättningarna för aktivering av utvecklingsutgifter.

12 §

Andra än planenliga avskrivningar

Utan hinder av 5 § 1 mom. och 7—11 §, får yrkesutövare, sådana bokföringsskyldiga vars verksamhet baserar sig på besittning av

ningstid enligt plan inom fem år, om inte en längre avskrivningstid, dock högst 20 år, av särskilda skäl kan anses överensstämma med god bokföringssed.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning utfärda närmare bestämmelser om aktivering av immateriell egendom.

7 §

Periodisering av grundläggningsutgifter

Utgifterna för bildande av företaget (*grundläggningsutgifter*) tas upp som kostnad under räkenskapsperioden.

8 §

*Periodisering av **forsknings- och** utvecklingsutgifter*

Forskningsutgifter tas upp som kostnad under räkenskapsperioden.

Utvecklingsutgifter får aktiveras med iakttagande av särskild försiktighet. De aktiverade utvecklingsutgifterna skall avskrivas enligt plan inom fem år, om inte en längre avskrivningstid, högst 20 år, av särskild anledning kan anses överensstämma med god bokföringssed.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning utfärda närmare bestämmelser om aktivering av utvecklingsutgifter.

12 §

Andra än planenliga avskrivningar

Utan hinder av 5 § 1 mom., 5 a § 2 mom., 8 § 2 mom. och 9—11 §, får yrkesutövare, sådana bokföringsskyldiga vars verksamhet

Gällande lydelse

fastigheter, föreningar och andra motsvarande samfund samt stiftelser skriva av anskaffningsutgiften för anläggningstillgångar och andra utgifter med lång verkningstid under deras verkningstid utan någon på förhand uppgjord plan.

14 §

Framtida utgifter och förluster samt avsättningar

Från intäkterna får dras av även sådana av förpliktelser orsakade framtida utgifter eller förluster som kan specificeras och motsvarar bestämmelserna i 1 mom. 1—3 punkten.

Om det exakta beloppet av en utgift eller förlust som avses i 1 eller 2 mom. eller datum för dess realisering inte är känt, skall det tas upp bland balansräkningens avsättningar.

Förluster och utgifter som avses i 1 mom. tas upp i resultaträkningen och balansräkningen till sitt sannolika belopp. Utgifter och förluster som avses i 2 och 3 mom. tas upp i resultaträkningen och balansräkningen högst till sitt sannolika belopp.

17 §

Uppskrivning

Om det sannolika överlåtelsepriset för ett jord- eller vattenområde eller ett värdepapper som hör till bestående aktiva på bokslutsdagen är varaktigt väsentligt högre än den ursprungliga anskaffningsutgiften, får i balansräkningen utöver den ännu oavskrivna delen av anskaffningsutgiften tas upp en uppskrivning motsvarande högst skillnaden mellan det sannolika överlåtelsepriset och den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften. Uppskrivningsbeloppet skall tas upp i en uppskrivningsfond som ingår i det egna kapitalet. Om uppskrivningen visar sig vara obefogad skall den återföras.

Föreslagen lydelse

baserar sig på besittning av fastigheter, föreningar och andra motsvarande samfund samt stiftelser skriva av anskaffningsutgiften för *bestående aktiva* och andra utgifter med lång verkningstid under deras verkningstid utan någon på förhand uppgjord plan.

14 §

Framtida utgifter och förluster samt avsättningar

(Upphävs)

Om det exakta beloppet av en utgift eller förlust som avses i 1 mom. eller datum för dess realisering inte är känt, skall det tas upp bland balansräkningens avsättningar.

Förluster och utgifter som avses i 1 mom. tas upp i resultaträkningen och balansräkningen till sitt sannolika belopp. Utgifter och förluster som avses i 3 mom. tas upp i resultaträkningen och balansräkningen högst till sitt sannolika belopp.

17 §

Uppskrivning

Om det sannolika överlåtelsepriset för ett jord- eller vattenområde eller ett annat värdepapper än ett i 2 a § avsett finansiellt instrument, som hör till bestående aktiva på bokslutsdagen, är varaktigt väsentligt högre än den ursprungliga anskaffningsutgiften, får i balansräkningen utöver den ännu oavskrivna delen av anskaffningsutgiften med iakttagande av konsekvens och särskild försiktighet tas upp en uppskrivning motsvarande högst skillnaden mellan det sannolika överlåtelsepriset och den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften. Uppskrivningsbeloppet skall tas upp i en uppskrivningsfond som ingår i det egna kapitalet. Om upp-

skrivningen visar sig vara obefogad skall den återföras.

18 §

Latenta skatteskulder och skattefordringar som beror på periodiseringsskillnad

Latenta skatteskulder och skattefordringar som beror på periodiseringsskillnader å ena sidan mellan intäkter och motsvarande skattepliktiga inkomster samt å andra sidan mellan kostnader och motsvarande, i beskattningen avdragbara utgifter får med iakttagande av särskild försiktighet tas upp som en särskild post i resultaträkningen och balansräkningen

19 §

Överföringar mellan omsättningstillgångar och anläggningstillgångar

En tillgång överförs från omsättningstillgångarna till anläggningstillgångarna till sin anskaffningsutgift eller till ett lägre, sannolikt överlåtelsepris. Från anläggningstillgångarna överförs en tillgång till omsättningstillgångarna till ett belopp som motsvarar den ännu oavskrivna delen av anskaffningsutgiften.

6 kap

Koncernbokslut

1 §

Skyldighet att upprätta koncernbokslut

Koncernbokslut behöver inte upprättas, om under såväl den räkenskapsperiod som har gått ut som under den omedelbart föregående räkenskapsperioden högst en av föl-

18 §

Latenta skatteskulder och skattefordringar

Latenta skatteskulder och skattefordringar som beror på periodiseringsskillnader mellan intäkter och motsvarande skattepliktiga inkomster, liksom mellan kostnader och motsvarande, i beskattningen avdragbara utgifter samt på tillfälliga skillnader mellan bokföringsvärden och skattemässiga värden, får med iakttagande av särskild försiktighet tas upp som en särskild post i resultaträkningen och balansräkningen.

19 §

Överföringar mellan omsättningstillgångar och bestående aktiva

En tillgång överförs från omsättningstillgångarna till bestående aktiva till sin anskaffningsutgift eller till ett lägre, sannolikt överlåtelsepris. Från bestående aktiva överförs en tillgång till omsättningstillgångarna till ett belopp som motsvarar den ännu oavskrivna delen av anskaffningsutgiften.

6 kap

Koncernbokslut

1 §

Skyldighet att upprätta koncernbokslut

Koncernbokslut behöver inte upprättas, om under såväl den räkenskapsperiod som har gått ut som under den omedelbart föregående räkenskapsperioden högst en av de i

Gällande lydelse

jande gränser har överskridits, räknade sammanlagt för både moderföretaget och dess dotterföretag:

- 1) omsättning eller motsvarande intäkter 25 000 000 euro,
- 2) balansomslutning 12 500 000 euro,
- 3) det genomsnittliga antalet anställda 250 personer.

Det som föreskrivs i 3 mom. tillämpas inte, om aktierna eller andelarna i koncernföretaget är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen eller motsvarande handel vid en fondbörs som lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

2 §

Koncernbokslutets innehåll

Koncernbokslutet skall upprättas som en sammanställning av koncernföretagens resultaträkningar och balansräkningar samt noterna till dessa. I moderföretagets verksamhetsberättelse skall dessutom lämnas de upplysningar om koncernen som avses i 3 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten. Koncernbokslutet skall upprättas på ett överskådligt sätt och så att det bildar en helhet.

Genom förordning bestäms om de scheman som skall iakttas när koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen upprättas samt om noterna.

Föreslagen lydelse

3 kap. 9 § 2 mom. fastställda gränserna har överskridits, räknade sammanlagt för både moderföretaget och dess dotterföretag.

Det som föreskrivs i 3 och 4 mom. tillämpas inte, om aktierna eller andelarna i koncernföretaget är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen eller motsvarande handel vid en fondbörs som lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

2 §

Koncernbokslutets innehåll och upplysningar om koncernen som skall ingå i moderbolagets verksamhetsberättelse

Koncernbokslutet skall upprättas som en sammanställning av koncernföretagens resultaträkningar och balansräkningar samt noterna till dessa. Koncernbokslutet skall upprättas *samma dag som moderföretagets bokslut.*

Ett publikt aktiebolag samt ett privat aktiebolag och ett andelslag, som är skyldigt att upprätta koncernbokslut enligt denna lag, skall i koncernbokslutet inkludera en finansieringsanalys för koncernen, i vilken anskaffningen och användningen av koncernens medel under räkenskapsperioden utreds.

I verksamhetsberättelsen för moderföretaget ges i 3 kap. 1 § 4 mom. avsedda upplysningar även för koncernens del.

Handlingar som ingår i och bifogas till koncernbokslutet skall vara överskådliga och bilda en helhet.

5 §

Dotterföretagets mellanbokslut

Ett dotterföretag vars bokslut skall sammanställas med koncernbokslutet skall ha samma räkenskapsperiod som moderföretaget, om inte bokföringsnämnden beviljar ett sådant undantag från detta som avses i 8 kap. 2 § 2 mom. Om räkenskapsperioden för ett dotterföretag som skall omfattas av koncernbokslutet utgår mer än tre månader före eller efter utgången av moderföretagets räkenskapsperiod, skall sammanställningen ske utifrån ett för dotterföretaget upprättat mellanbokslut per den dag moderföretagets räkenskapsperiod utgår. I annat fall kan det sammanställda koncernbokslutet upprättas utan att det ovan avsedda mellanbokslutet upprättas.

När mellanbokslutet upprättas skall 1 och 3—5 kap. iaktas i tillämpliga delar.

15 §

Sammanställning av samföretags bokslutsinformation

Om ett koncernföretag vars bokslut sammanställs med koncernbokslutet tillsammans med en annan ägare vars bokslut inte sammanställs med samma koncernbokslut ansvarar för intresseföretagets ledning, får detta intresseföretags (*samföretag*) resultaträknings- och balansräkningsposter samt no-

5 §

Dotterföretagets räkenskapsperiod och skyldighet att upprätta mellanbokslut

Ett finländskt dotterföretag vars bokslut skall sammanställas med koncernbokslutet skall ha samma räkenskapsperiod som moderföretaget.

Om räkenskapsperioden för ett dotterföretag som skall omfattas av koncernbokslutet utgår högst tre månader före eller efter utgången av moderföretagets räkenskapsperiod, kan sammanställningen med koncernbokslutet ske utan att ett mellanbokslut upprättas. I koncernbokslutet skall då ges tilläggsuppgifter om omständigheter som är viktiga vid värderingen av dotterföretagets finansiella ställning och resultat och som har inträffat under tiden mellan dotterföretagets och moderföretagets bokslutsdagar.

I andra fall än de som avses i 2 mom. skall sammanställningen ske utifrån ett för dotterföretaget upprättat mellanbokslut per den dag moderföretagets räkenskapsperiod utgår. När mellanbokslutet upprättas skall 1 och 3—5 kap. iaktas i tillämpliga delar.

15 §

Sammanställning av samföretags bokslutsinformation

Om ett koncernföretag vars bokslut sammanställs med koncernbokslutet tillsammans med en annan eller flera ägare vars bokslut inte sammanställs med samma koncernbokslut ansvarar för intresseföretagets ledning, får detta intresseföretags (*samföretag*) balans- och resultaträkningsposter

Gällande lydelse

terna sammanställas med koncernbokslutet enligt koncernföretagets ägarandel.

17 §

Dotterföretag med olikartad verksamhet

Ett dotterföretags bokslut skall på samma sätt som ett intresseföretags bokslut sammanställas med koncernbokslutet, om dotterföretagets verksamhet i så hög grad skiljer sig från den verksamhet som övriga företag som hör till samma koncern utövar att en sammanställning av bokslutet med koncernbokslutet på dotterföretags vis skulle förhindra att en rättvisande bild ges av koncernens resultat och ekonomiska ställning.

Bestämmelserna i 1 mom. kan inte tillämpas enbart på den grund att koncernföretagen är verksamma i olika branscher eller att de producerar olika slags tillgångar.

18 §

Finansieringsleasingavtal

Om den bokföringsskyldige har slutit ett hyresavtal enligt vilket riskerna och fördelarna i anslutning till den tillgång som är föremålet för avtalet till väsentliga delar övergår på hyrestagaren i början av hyresperioden (*finansieringsleasingavtal*), får hyresgivaren ta upp tillgången i sitt koncernbokslut som om den vore såld, och hyrestagaren som om den vore köpt. Handels- och industriministeriet beslutar närmare om förutsättningarna för detta förfarande och behandlingen av finansieringsleasingavtal i koncernbokslutet.

Om den bokföringsskyldige tillämpar förfarandet enligt 1 mom. och genom finansieringsleasingavtal hyr en av honom såld tillgång som ingår i anläggningstillgångarna, skall försäljningsvinsten eller försäljningsförlusten periodiseras i koncernbokslutet över den tid avtalet gäller.

Föreslagen lydelse

samt noterna sammanställas med koncernbokslutet enligt koncernföretagets ägarandel.

17 §

Dotterföretag med olikartad verksamhet

(Upphävs)

(Upphävs)

18 §

Finansieringsleasingavtal

(Upphävs)

(Upphävs)

7 kap

Yrkesutövers bokföring

3 §

Räkenskapsperiod och tiden för upprättande av bokslut

Yrkesutövers räkenskapsperiod är ett kalenderår. Om yrkesutövern har dubbel bokföring, bestäms räkenskapsperioden enligt 1 kap. 4 §.

4 §

Upprättande av resultaträkning och balansräkning

I yrkesutövers bokslut skall i resultaträkningen som intäkter tas upp inkomster som erhållits under räkenskapsperioden samt uttag för eget bruk av varor och tjänster. Från intäkterna skall med tillräcklig specificering dras av betalda utgifter, räntor, avskrivningar och skatter. Vid periodisering av anskaffningsutgifterna för omsättningstillgångar och anläggningstillgångar samt av övriga utgifter med lång verkningstid skall dock beaktas bestämmelserna i 5 kap. För framtida utgifter eller förluster får göras reservering. Bestämmelser om det schema som skall användas vid upprättande av resultaträkning utfärdas genom förordning.

Yrkesutövern behöver inte upprätta balansräkning, men skall till sitt bokslut foga specificerade förteckningar som upptar för yrkesutövningen anskaffade omsättnings- och anläggningstillgångar som finns vid räkenskapsperiodens utgång, oavskrivna övriga utgifter med lång verkningstid och fordringar och skulder som uppkommit genom yrkesutövning samt reserveringar.

7 kap

Yrkesutövers bokföring

3 §

Räkenskapsperiod och tiden för upprättande av bokslut

Yrkesutövers räkenskapsperiod är ett kalenderår. *När verksamheten inleds eller avslutas kan räkenskapsperioden vara kortare eller längre än detta, dock högst 18 månader.* Om yrkesutövern har dubbel bokföring, bestäms räkenskapsperioden enligt 1 kap. 4 §.

4 §

*Upprättande av **balansräkning** och **resultaträkning***

Yrkesutövern behöver inte upprätta balansräkning, men skall till sitt bokslut foga specificerade förteckningar som upptar för yrkesutövningen anskaffade omsättningstillgångar och bestående aktiva som finns vid räkenskapsperiodens utgång, oavskrivna övriga utgifter med lång verkningstid och fordringar och skulder som uppkommit genom yrkesutövning samt reserveringar.

I yrkesutövers bokslut skall i resultaträkningen som intäkter tas upp inkomster som erhållits under räkenskapsperioden samt uttag för eget bruk av varor och tjänster. Från intäkterna skall med tillräcklig specificering dras av betalda utgifter, räntor, avskrivningar och skatter. Vid periodisering av anskaffningsutgifterna för omsättningstillgångar och bestående aktiva samt av övriga utgifter med lång verkningstid skall dock beaktas bestämmelserna i 5 kap. För framtida utgifter eller förluster får reservering göras.

7 a kap

Bokslut och koncernbokslut som skall upprättas enligt internationella redovisningsstandarder

1 §

Internationella redovisningsstandarder

Med internationella redovisningsstandarder avses i denna lag, samt i bestämmelser som ges med stöd av denna lag, standarder som antagits för tillämpning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder med tillhörande tolkningar.

2 §

Obligatorisk tillämpning av internationella redovisningsstandarder

En bokföringsskyldig, som har satt i omlopp värdepapper som är föremål för offentlig handel enligt värdepappersmarknadslagen eller motsvarande handel vid en fondbörs som lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, skall upprätta sitt koncernbokslut enligt internationella redovisningsstandarder.

Om den i 1 mom. avsedda bokföringsskyldige inte är skyldig att upprätta koncernbokslut enligt denna lag, skall den bokföringsskyldige upprätta sitt bokslut med iakttagande av internationella redovisningsstandarder.

3 §

Frivillig tillämpning av internationella redovisningsstandarder

En i 2 § 1 mom. avsedd bokföringsskyldig får upprätta sitt bokslut med iakttagande av internationella redovisningsstandarder.

Andra än i 2 § avsedda bokföringsskyldiga kan upprätta sina bokslut eller koncernbokslut med iakttagande av internationella redovisningsstandarder, om deras bokfö-

ring, bokslut och förvaltning revideras i enlighet med revisionslagen och av Centralhandelskammaren godkänd revisor eller revisionsammanslutning har tillsatts eller valts att utföra revisionen.

4 §

Tillämpning av bokföringslagen på bokslut och koncernbokslut som upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder

På bokslut och koncernbokslut som upprättats i enlighet med 2 och 3 §, tillämpas inte 1 kap. 4, 7 och 8 §, 3 kap. 1 § 1—3 ja 5 mom. samt 2—4 §, 4 och 5 kap., samt 6 kap. 2 § 1, 2 och 4 mom. samt 3—16 § i denna lag.

5 §

Kompletterande tilläggsuppgifter

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas, att i bokslut och koncernbokslut som upprättats enligt internationella redovisningsstandarder skall ges sådana tilläggsuppgifter, som inte behöver ges enligt standarderna.

8 kap

Särskilda bestämmelser

2 §

Bokföringsnämnd

Bokföringsnämnden kan av särskilda skäl för viss tid i enskilda fall *eller branschvis* bevilja undantag från bestämmelserna i 3 kap. 1 § 3 mom. andra meningen och 6 §, 6 kap. 1 § 1 och 2 mom., 2 § 2 mom. och 5 § 1 mom. samt 7 kap. 3 och 4 §. En förutsättning för att undantag skall kunna beviljas är att det inte strider mot Europeiska gemenskapernas bestämmelser om bokslut och koncernbokslut.

8 kap

Särskilda bestämmelser

2 §

Bokföringsnämnd

Bokföringsnämnden kan av särskilda skäl för viss tid i enskilda fall bevilja undantag från bestämmelserna i 3 kap. 6 § och 6 kap. 5 § 1 mom. En förutsättning för att undantag skall kunna beviljas är att det inte strider mot Europeiska gemenskapernas bestämmelser om bokslut och koncernbokslut. *Bokföringsnämnden kan därtill bevilja undantag från 2 kap. 9 § 1 mom., såsom närmare bestäms genom förordning av handels- och industriministeriet.*

Gällande lydelse

Bokföringsnämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden samt minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Av de närvarande skall minst en ineha juris kandidatexamen,

4 §

Bokföringsföreseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

skall, om gärningen inte utgör bokföringsbrott, grovt bokföringsbrott eller bokföringsbrott av oaktsamhet enligt 30 kap. 9, 9 a eller 10 § strafflagen (39/1889) och om strängare straff för gärningen inte heller föreskrivs på något annat ställe i lag, för *bokföringsföreseelse* dömas till böter.

5 §

Bestämmelser om bokföring i andra lagar

Utan hinder av denna lag gäller i fråga om bokföringsskyldighet och bokföring samt om offentliggörande av bokslut vad som särskilt bestäms om detta någon annanstans i lag eller vad den behöriga myndigheten har föreskrivit med stöd av annan lag. *På sättet att lägga fram uppgifterna i ett aktiebolags eller i ett andelslags verksamhetsberättelse tillämpas dock vad som föreskrivs i 3 kap. 1 § 4 och 5 mom.*

6 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom förordning.

Föreslagen lydelse

Bokföringsnämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden samt minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Av de närvarande skall minst en ineha juris kandidatexamen *när nämnden behandlar ansökningar för undantag som avses i 2 mom.*

4 §

Bokföringsföreseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1 a) *i strid med 2 kap. 9 § förvarar bokföringsmaterial utomlands,*

skall, om gärningen inte utgör bokföringsbrott, grovt bokföringsbrott eller bokföringsbrott av oaktsamhet enligt 30 kap. 9, 9 a eller 10 § strafflagen (39/1889) och om strängare straff för gärningen inte heller föreskrivs på något annat ställe i lag, för *bokföringsföreseelse* dömas till böter.

5 §

Bestämmelser om bokföring i andra lagar

Utan hinder av denna lag gäller i fråga om bokföringsskyldighet och bokföring samt om offentliggörande av bokslut *och verksamhetsberättelse* vad som särskilt bestäms om detta någon annanstans i lag eller vad den behöriga myndigheten har *bestämt eller* föreskrivit med stöd av annan lag.

6 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om *resultaträknings- och balansräkningsscheman, verksamhetsberättelse, finansieringsanalys och noter som gäller bokslut, och motsvarande scheman, handlingar och noter som gäller*

Handels- och industriministeriet kan genom sitt beslut justera de gränser som avses i 3 kap. 9 § 2 mom. och 6 kap. 1 § 3 mom. så att de överensstämmer med förändringar i penningvärdet eller för att uppfylla internationella avtal som är förpliktande för Finland.

koncernbokslut, samt specifikationer till balansräkningen och specifikationer av noter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Handels- och industriministeriet kan genom förordning justera de gränser som avses i 3 kap. 9 § 2 mom. så att de överensstämmer med förändringar i penningvärdet eller för att uppfylla internationella avtal som är förpliktande för Finland.

Ikraftträdande

1. Denna lag träder i kraft den 2004.
2. Med denna lag upphävs handels- och industriministeriets beslut av den oktober 1998 om upprättandet av koncernbokslut i enlighet med det regelverk som används allmänt på den internationella kapitalmarknaden (766/1998) och handels- och industriministeriets beslut av den 26 januari 1998 om hur tillgång som har hyrts med ett finansieringsleasingavtal skall tas upp i koncernbokslutet (48/1998).
3. En bokföringsskyldig får tillämpa denna lag på bokföringen för den räkenskapsperiod som pågår när lagen träder i kraft.
4. 7 a kap. 2 § om obligatorisk tillämpning av internationella redovisningsstandarder tillämpas dock på bokföringsskyldiga först från och med den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2005 eller därefter. På bokföringsskyldiga, av vilkas värdepapper som är i omlopp endast skuldebrev är föremål för offentlig handel, tillämpas nämnda paragraf först från och med den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2007 eller därefter.
5. En bokföringsskyldig som när denna lag träder i kraft, med stöd av det beslut av handels- och industriministeriet som upphävs, är berättigad att upprätta ett koncernbokslut i enlighet med internationella normer, får upprätta sitt koncernbokslut enligt nämnda beslut ännu under den räkenskapsperiod som utgår senast den 31 december 2004.
6. Grundläggnings- och forskningsutgifter som aktiverats i balansräkningen innan denna lag träder i kraft, får avskrivas i enlighet med de bestämmelser som är i kraft när denna lag träder i kraft.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

7. På uppskrivningar som gjorts innan denna lag träder i kraft, får de bestämmelser som är i kraft när denna lag träder i kraft tillämpas.

8. Bestämmelser annanstans i lag om bokslut som skall upprättas med stöd av bokföringslagen, gäller i tillämpliga delar även verksamhetsberättelser, om annat inte särskilt bestäms.

2.

Lag**om ändring av kreditinstitutslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i kreditinstitutslagen av den 30 december 1993 (1607/1993) 35 §, 39 § 1 mom. samt 74 a § 1 punkten, sådana de lyder i lag 1340/1997,

ändras 30 § 1—3 mom., 31, 33, 34, 36–38 §, 39 § 2—4 mom., rubriken för 40 § samt 40 § 1, 3 och 6 mom., 73 § 1 mom. 4, 6 och 7 punkten samt 2 mom., 74 § 1 mom. 1 punkten och 75 § 1 mom.,

av dem 30 § 1—3 mom. och 39 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1500/2001, 31, 33, 34, 36 och 37 §, 39 § 2 och 4 mom., 40 § 1, 3 och 6 mom., 73 § 1 mom. 6 och 7 punkten samt 2 mom. och 74 § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i nämnda lag 1340/1997, 38 § sådan den lyder i nämnda lagar 1340/1997 och 1500/2001 och i lag 524/1998 samt 73 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 75/2003,

fogas till 30 §, sådan den lyder i nämnda lag 1340/1997 och 1500/2001, ett nytt 6 mom., till lagen en ny 36 a §, till 73 §, sådan den lyder i nämnda lagar 1340/1997 och 75/2003 ett nytt 4 mom., till 74 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag 1340/1997, en ny 1 a-punkt och till 74 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, nya 2 och 3 mom., varvid nuvarande 2 och 3 mom. blir 4 och 5 mom., som följer:

Gällande lydelse

30 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om bokslut

Ett kreditinstituts bokslut *och koncernbokslut* skall upprättas och offentliggöras enligt detta kapitel samt enligt finansministeriets med stöd därav givna förordningar och finansinspektionens med stöd därav meddelade föreskrifter. På kreditinstitut tillämpas bokföringslagen till den del något annat inte föreskrivs nedan. På kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas dessutom bokslutsbestämmelserna i lagen om aktiebolag och på andelsbanker bokslutsbestämmelserna i lagen om andelslag, till den del något annat inte föreskrivs nedan. Finansministeriet beslutar till vilken del bokföringsförordningen skall tillämpas på kreditinstitut. På kreditinstitut tillämpas inte 11 kap. 13 § lagen om aktiebolag eller 6 kap. 1 § 2 mom. lagen om andelslag.

Föreslagen lydelse

30 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om bokslut

Ett kreditinstituts bokslut skall upprättas och offentliggöras enligt detta kapitel samt enligt finansministeriets med stöd därav givna förordningar och finansinspektionens med stöd därav meddelade föreskrifter. På kreditinstitut tillämpas *dessutom* bokföringslagen *och med stöd av den givna bestämmelser* till den del något annat inte föreskrivs nedan *i denna lag eller i finansministeriets med stöd av den givna förordningar eller annanstans i lag*. På *affärsbanker och övriga* kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas dessutom bokslutsbestämmelserna i lagen om aktiebolag och på andelsbanker *samt övriga kreditinstitut i andelslagsform* bokslutsbestämmelserna i lagen om andelslag, till den del något annat inte föreskrivs nedan. På kreditinstitut tillämpas inte 11 kap. 13 § lagen om aktiebolag eller 6 kap. 1 § 2 mom. lagen om andels-

Gällande lydelse

Vid upprättande av bokslut för kreditinstitut tillämpas inte 1 kap. 4 § 1 mom., 3 kap. 1 § 3 mom., 2 § 2 mom. och 6 §, 4 kap. 1 och 4 § samt 5 kap. 2 och 3 § samt 6 § 1 mom. bokföringslagen, 11 kap. 1, 2, 6, 6 a, 7 och 8 § samt 9 § 7 mom. lagen om aktiebolag och 6 kap. 1 § 1 och 3 mom., 2, 3, 5 och 6 § samt 7 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. lagen om andelslag.

Vid upprättande av koncernbokslut för kreditinstitut tillämpas inte 6 kap. 1 § 3 och 4 mom., 2 § 2 mom., 3 § 1 mom., 7 § 6 mom., 12 § 2 mom. och 18 § 1 mom. bokföringslagen, 11 kap. 10 § 1 mom. och 11 § lagen om aktiebolag samt 6 kap. 8 § 1 och 3 mom. lagen om andelslag. Vid upprättande av koncernbokslut tillämpas 6 kap. 4 § 2 och 3 mom. bokföringslagen i den omfattning som de däri angivna beräkningsprinciperna och lagrummen med stöd av 2 mom. skall tillämpas på kreditinstitut.

Föreslagen lydelse

lag. Vad i detta kapitel bestäms om bokslut tillämpas på den helhet som omfattar de handlingar som ingår i och bifogats till bokslutet, om annat inte bestäms särskilt.

Vid upprättande av bokslut för kreditinstitut tillämpas inte 1 kap. 4 § 1 mom. om räkenskapsperiod, 3 kap. 1 § 3 mom. om begränsning av skyldigheten att upprätta finansieringsanalys, och 4 mom. om verksamhetsberättelsen, 2 § 2 mom. om undantagstillstånd gällande upprättande av bokslut och 6 § om tiden för upprättande av bokslut, 4 kap. 1 § om definitionen på omsättning, 3 § om definitionen på bestående och rörliga aktiva, och 4 § om definitionen på omsättnings- och finansieringstillgångar, samt 5 kap. 2 § om hur fordringar, finansieringstillgångar och skulder tas upp i balansräkningen, 2 a § om värdering av finansiella instrument och hur de tas upp i bokslutet, 4 § om redovisning av inkomst som intäkt enligt tillverkningsgrad och 6 § om periodisering av anskaffningsutgiften för omsättningstillgångar. Därvid tillämpas inte heller 1, 6, 7 och 8 § samt 9 § 1 mom. i 11 kap. om bokslut och koncernbokslut i lagen om aktiebolag eller 1 § 1 mom., 2 och 3 § samt 7 § 1 mom. i 6 kap. om bokslut och koncernbokslut i lagen om andelslag.

Vid upprättande av koncernbokslut för kreditinstitut tillämpas inte 6 kap. 1 § 3 mom. om skyldighet för små bokföringsskyldiga att upprätta koncernbokslut, 2 § 2 och 3 mom. om finansieringsanalys och verksamhetsberättelse för koncerner, 7 § 6 mom. om hur små koncerner skall dela upp avskrivningsdifferensen och frivilliga reserver samt 9 § om tillämpning av poolningsmetoden, 11 kap. 10 § 1 mom. och 11 § lagen om aktiebolag samt 6 kap. 8 § 1 och 3 mom. lagen om andelslag. Vid upprättande av koncernbokslut tillämpas 6 kap. 4 § 2 och 3 mom. bokföringslagen i den omfattning som de däri angivna beräkningsprinciperna och lagrummen med stöd av 2 mom. skall tillämpas på kreditinstitut.

På ett kreditinstitut som upprättar sitt bokslut eller koncernbokslut i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § bokföringslagen, tillämpas inte 31—39 § i denna lag, med

31 §

Närmare bestämmelser, föreskrifter, anvisningar, utlåtanden och dispens

Genom finansministeriets beslut meddelas föreskrifter om de scheman som skall iakttas vid upprättandet av ett kreditinstituts och dess concerns resultaträkning och balansräkning samt om resultaträkningens och balansräkningens bilageuppgifter och verksamhetsberättelsen. I beslut skall i tillämpliga delar beaktas vad som i bokföringslagen och -förordningen samt i lagen om aktiebolag bestäms om bilageuppgifterna och verksamhetsberättelsen. *Finansministeriet skall innan det utfärdar beslutet inhämta utlåtanden från finansinspektionen och bokföringsnämnden.*

Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om hur bokslut och koncernbokslut för kreditinstitut skall upprättas. Finansinspektionen kan genom sina föreskrifter begränsa rätten att som räkenskapsperiodens intäkter bokföra ränte- och hyresinkomster som grundar sig på sådana fordringar eller finansieringsleasingavtal, vilkas till betalning förfallna räntor, amorteringar eller hyror vid bokslutstidpunkten har varit obetalda i minst 90 dagar eller som till följd av gäldenärens konstaterade insolvens sannolikt inte kommer att betalas. Finansinspektionen skall innan den meddelar dessa föreskrifter inhämta utlåtanden från finansministeriet och bokföringsnämnden.

Finansinspektionen kan ge anvisningar och utlåtanden om hur de i detta kapitel, i finansministeriets beslut enligt 1 mom., i lagen om aktiebolag och i lagen om andelslag ingående bokslutsbestämmelserna och -föreskrifterna samt om hur bokföringsla-

31 §

undantag för vad som bestäms i 31 § 3 mom. om anvisningar och utlåtanden, i 32 § och räkenskapsperiod, i 33 § om tiden för upprättande av bokslut och i 34 § om verksamhetsberättelsen. Genom förordning av finansministeriet kan dock bestämmas om givandet av sådana noter som de internationella redovisningsstandarderna inte kräver.

Närmare bestämmelser, föreskrifter, anvisningar, utlåtanden och dispens

Genom finansministeriets förordning ges närmare bestämmelser om hur finansiella instrument och fastighetstillgångar i annat än eget bruk samt ändringar i deras värden skall upptas i bokslutet, balans- och resultaträkningsscheman, finansieringsanalys, upplysningar om balans- och resultaträkningen samt finansieringsanalysen i noterna och verksamhetsberättelsen, koncernboksluts- och koncernresultaträkningsscheman, och koncernens finansieringsanalys, upplysningar om koncernbalans- och koncernresultaträkningen samt koncernens finansieringsanalys i noterna och verksamhetsberättelsen samt specifikationer till balansräkningen och noterna.

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om hur bokslut och koncernbokslut för kreditinstitut skall upprättas. Finansinspektionen kan genom sina föreskrifter begränsa rätten att som räkenskapsperiodens intäkter bokföra ränte- och hyresinkomster som grundar sig på sådana fordringar eller finansieringsleasingavtal, vilkas till betalning förfallna räntor, amorteringar eller hyror vid bokslutstidpunkten har varit obetalda i minst 90 dagar eller som till följd av gäldenärens konstaterade insolvens sannolikt inte kommer att betalas. Finansinspektionen skall innan den meddelar dessa föreskrifter inhämta utlåtanden från finansministeriet och bokföringsnämnden.

Finansinspektionen kan ge anvisningar och utlåtanden om hur de i detta kapitel, i lagen om aktiebolag, i lagen om andelslag och i bokföringslagen ingående bokslutsbestämmelserna samt om hur förordningar som givits med stöd av dem skall tillämpas

Gällande lydelse

gen, bokföringsförordningen och de med stöd av dessa givna ministeriebesluten skall tillämpas på kreditinstitut. Ifall en anvisning eller ett utlåtande är av betydelse för den allmänna tillämpningen av bokföringslagen eller förordningen, lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag skall finansinspektionen, innan den ger anvisningen eller utlåtandet inhämta bokföringsnämndens utlåtande.

Finansinspektionen kan på ansökan av ett kreditinstitut av särskilda skäl för viss tid bevilja tillstånd att avvika från de i 3 mom. angivna bestämmelserna och föreskrifterna, ifall undantaget behövs för att ge en rättvisande bild av resultatet av kreditinstitutets verksamhet och ekonomiska ställning. Ifall ett ärende är av betydelse för den allmänna tillämpningen av bokföringslagen eller förordningen eller bokföringsbestämmelserna i lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag, skall finansinspektionen innan den avgör ärendet inhämta bokföringsnämndens utlåtande om ansökan.

33 §

Bokslut

Bokslut skall upprättas inom två månader efter räkenskapsperiodens utgång, om inte finansinspektionen på kreditinstitutets ansökan av något särskilt skäl beviljar undantag.

I bokslutet skall ingå resultaträkning och balansräkning för föregående räkenskapsperiod. Om specifikationerna till resultaträkningen och balansräkningen har ändrats under räkenskapsperioden, skall det föregående bokslutets uppgifter i mån av möjlighet rättas så att de kan jämföras med det senare bokslutet.

Styrelsen och verkställande direktören skall datera och underteckna bokslutet. Om en styrelsemedlem eller verkställande direktören har anfört avvikande åsikt mot bokslutet, skall ett uttalande om detta på hans yrkande fogas till bokslutet.

Bokslutet skall lämnas till en revisor minst en månad före den ordinarie bolagsstämman eller ordinarie andelslagsstämman, principalmötet eller hypoteksföreningens stämma.

Föreslagen lydelse

på kreditinstitut. Ifall en anvisning eller ett utlåtande är av betydelse för den allmänna tillämpningen av bokföringslagen eller förordningen, lagen om aktiebolag eller lagen om andelslag skall finansinspektionen, innan den ger anvisningen eller utlåtandet inhämta bokföringsnämndens utlåtande.

Finansinspektionen kan på ansökan av ett kreditinstitut av särskilda skäl för viss tid bevilja tillstånd att avvika från *tiden för upprättande av bokslut, förvaring av bokföringsmaterial utomlands, samt räkenskapsperioden för ett inhemskt dotterföretag som ingår i ett sammanställt koncernbokslut. En förutsättning för att bevilja ett sådant undantag är, att det inte står i strid med Europeiska gemenskapernas författningar om kreditinstitut.*

33 §

Tid för upprättande

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall upprättas inom två månader från räkenskapsperiodens utgång.

34 §

Bokföring av transaktioner

Avtal om förvärv eller överlåtelse av värdepapper, kursdifferenser vid förvärv och överlåtelse av valuta samt derivatkontrakt skall tas upp i balansräkningen enligt datum för ingående av avtalet eller derivatkontraktet.

35 §

Bokföring av värdepapper

Till bestående aktiva hänförs

1) aktier och andelar i dotter- och ägarintresseföretag samt av sådana företag emitterade konvertibla skuldebrev och teckningsrätter, ifall dessa är avsedda att stadigvarande ge intäkter under flera räkenskapsperioder,

2) fordringsbevis som uppfyller av finansinspektionen närmare angivna villkor och som är avsedda att innehas till förfallodagen, samt

3) övriga värdepapper som uppfyller av finansinspektionen närmare angivna villkor och som är avsedda att stadigvarande ge intäkter under flera räkenskapsperioder.

Andra värdepapper än sådana som avses i 1—3 punkterna hänförs till rörliga aktiva.

Värdepapper som avses i 1 mom. 2 punkten får före förfallodagen avyttras eller överföras till rörliga aktiva endast i sådana av finansinspektionen närmare angivna situationer som kreditinstitutet inte skäligen kunnat förutse när det förvärvade värdepapperen.

36 §

Värdering av tillgångar och skulder

I bokslutet antecknas

1) fordringar, med undantag för sådana lånefordringar på koncern- och ägarintresseföretag som skall anses vara långfristiga inve-

34 §

Verksamhetsberättelse

Till bokslutet skall bifogas en verksamhetsberättelse som ger uppgifter om viktiga omständigheter som gäller utvecklingen av den bokföringsskyldiges verksamhet. I verksamhetsberättelsen för en bokföringsskyldig, på vilken tillämpas kravet på soliditet i denna lag, skall ingå en soliditetsanalys i vilken ges upplysningar om den kapitalbas som den bokföringsskyldiges verksamhet förutsätter.

35 §

Bokföring av värdepapper

(Upphävs)

(Upphävs)

(Upphävs)

36 §

*Värdering av **finansiella instrument***

*Fordringar, derivatinstrument och aktier, andelar och andra finansiella instrument som tas upp i aktiva i balansräkningen (**finansieringstillgångar**) och som den bokfö-*

Gällande lydelse

steringar och värdepapper som avses i 2—4 punkten, upptas till nominellt belopp, likväl högst till det sannolika värdet,

2) sådana till rörliga aktiva hänförliga fordringsbevis, i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen angivna övriga värdepapper samt med dessa jämförliga utländska värdepapper som kreditinstitutet handlar med samt andra derivatkontrakt än sådana som har ingåtts i säkringssyfte, upptas till sannolikt överlåtelsepris,

3) andra än i 2 punkten avsedda, till rörliga aktiva hänförliga värdepapper upptas till beloppet av anskaffningsutgiften eller, om bokslutsdagens sannolika överlåtelsepris är lägre, till det sistnämnda beloppet,

4) till bestående aktiva hänförliga värdepapper, sådana lånefordringar på koncern- och ägarintresseföretag som skall anses vara långfristiga investeringar samt andra sådana långfristiga investeringar upptas till beloppet av anskaffningsutgiften eller, om bokslutsdagens sannolika överlåtelsepris är lägre, till det sistnämnda beloppet, samt

5) skulder upptas till nominellt belopp eller, om skulden är bunden vid index eller någon annan jämförelsegrund, till det högre belopp vartill den stiger på grund av den förändrade jämförelsegrunden.

Om en fordran eller skuld har betalats eller mottagits till ett högre eller lägre kapitalbelopp än dess nominella belopp, skall fordran eller skulden vid tillämpningen av 1 mom. 1 och 5 punkten inte upptas till det nominella beloppet utan i stället till det kapitalbelopp som betalades eller mottogs när fordran eller skulden uppkom. Den mellan en sådan fordrans nominella belopp och anskaffningsutgift uppkomna differensen, vilken bokförts som räkenskapsperiodens intäkt eller kostnad, skall upptas som en ökning eller minskning av anskaffningsutgiften för fordran. På motsvarande sätt skall den differens mellan en skulds nominella belopp och det vid skuldens uppkomst mottagna kapitalbeloppet, vilken bokförts som räkenskapsperiodens kostnad eller kostnadsminskning, i bokslutet upptas som en ökning eller en minskning av skuldens bokföringsvärde.

Som räkenskapsperiodens intäkt eller

Föreslagen lydelse

ringsskyldige äger, tas upp i bokslutet till sitt verkliga värde per bokslutsdagen om annat inte framgår av 2—5 mom. Därtill värderas sådana skulder, som ingår i en handelsportfölj eller som är derivatinstrument, till sitt verkliga värde per bokslutsdagen, om annat inte framgår av 4 mom.

Följande poster som hör till finansieringstillgångarna tas med avvikelse från 1 mom. upp i bokslutet till anskaffningsutgiften, eller om värdet på posten per bokslutsdagen konstateras vara lägre än anskaffningsutgiften till följd av värdenedgång, till en med värdeminskning förlusten minskad anskaffningsutgift:

1) krediter som den bokföringsskyldige själv har beviljat och med dem jämförbara finansieringsavtal som inte hålls i handels-syfte,

2) fordringsbevis som hålls tills förfalldagen,

3) aktier och andelar i dotterföretag och intresseföretag, samt finansieringstillgångar som den bokföringsskyldige satt i omlopp,

4) övriga finansieringstillgångar som Finansinspektionen bestämmer och som inte skall värderas till sitt verkliga värde enligt de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § bokföringslagen.

Andra skulder än de som nämns i 1 mom.

kostnad skall, utöver vad som bestäms i bokföringslagen, bokföras differensen mellan de i 1 mom. 2 punkten angivna värdepapperens sannolika överlåtelsepris vid bokslutstidpunkten och deras bokföringsvärde enligt det föregående bokslutet eller, om värdepapperen har förvärvats under räkenskapsperioden, anskaffningsutgiften. Ifall som effektiv säkring mot värdeförändringar som berör värdepapper, skulder eller derivatkontrakt har ingåtts derivatkontrakt, emitterats skuldförbindelser eller förvärvats värdepapper, skall sådana i förhållande till varandra säkrande posters värdeförändringar inte upptas i resultaträkningen som räkenskapsperiodens intäkter eller kostnader.

Uppskrivning enligt 5 kap. 17 § bokföringslagen får ske endast med tillstånd av finansinspektionen.

tas upp till sitt nominella värde i bokslutet.

Finansiella instrument som uppfyller kraven för en säkrad post enligt förutsättningarna för säkringsredovisning, kan med avvikelse från 2 och 3 mom. tas upp i bokslutet till det värde de har enligt säkringsredovisningen. Derivatinstrument som är säkringsinstrument i enlighet med förutsättningarna för systemet för säkringsredovisning kan med avvikelse från 1 mom. värderas enligt anskaffningsutgiften, när det finansiella instrument som är föremål för säkringen värderas enligt anskaffningsutgiften i enlighet med 2 eller 3 mom.

Om annat inte följer av 36 a § bokförs som räkenskapsperiodens intäkt eller kostnad differensen mellan det verkliga värdet vid tidpunkten för bokslutet och bokslutsvärdet i föregående bokslut för de finansiella instrument som avses i 1 mom., eller om ett finansiellt instrument som skall värderas till sitt verkliga värde har anskaffats under räkenskapsperioden, differensen till anskaffningsutgiften.

Om en fordran eller skuld har betalats eller mottagits till ett högre eller lägre kapitalbelopp än dess nominella belopp, skall fordran eller skulden vid tillämpningen av 3 och 4 mom. inte upptas till det nominella beloppet utan i stället till det kapitalbelopp som betalades eller mottogs när fordran eller skulden uppkom. Den mellan en sådan fordrans nominella belopp och anskaffningsutgift uppkomna differensen, vilken bokförts som räkenskapsperiodens intäkt eller kostnad, skall periodiseras och upptas som en ökning eller minskning av anskaffningsutgif-

ten för fordran. På motsvarande sätt skall den differens mellan en skulds nominella belopp och det vid skuldens uppkomst mottagna kapitalbeloppet, vilken bokförts som väkenskapsperiodens kostnad eller kostnadsminskning, i bokslutet upptas som en ökning eller en minskning av skuldens bokföringsvärde.

36 a §

Fonden för verkligt värde

Ändringar i det verkliga värdet tas upp i fonden för verkligt värde i det egna kapitalet om

1) det är fråga om bokföring av ett finansiellt instrument som använts vid systemet säkringsredovisning, varmed möjliggörs att hela värdet förändringen eller en del av den inte tas upp i resultaträkningen,

2) denna värdet förändring beror på nettoinvesteringar som kreditinstitutet gjort i utländska sammanslutningar och kursändringar i däri ingående poster i utländska belopp, eller

3) det är fråga om sådana finansiella instrument som skall värderas enligt verkligt värde och som inte hålls i handelssyfte, med undantag för finansiella derivat.

En latent skatteskuld eller -fordran som ingår i det ändrade verkliga värdet tas upp i balansräkningen med iakttagande av särskild försiktighet.

Fonden för verkligt värde skall korrigeras när det finansiella instrumentet förfaller eller överläts.

37 §

Antecknande i bokslutet av poster i utländsk valuta

Tillgångar, skulder och övriga förbindelser i utländsk valuta skall omräknas till finska mark enligt den kurs som Finlands Bank noterar på bokslutsdagen. Den i valuta angivna anskaffningsutgiften för materiella och immateriella nyttigheters och till bestående aktiva hänförliga aktier eller andelar får, då den inte är effektivt säkrad mot förändringar i växelkursen, omräknas till finska

37 §

Värdering av fastighetsegendom som inte är i eget bruk

Fastighetsegendom som inte är i eget bruk och som tagits upp bland materiella nyttigheter i balansräkningen kan tas upp i bokslutet enligt sitt verkliga värde per bokslutsdagen.

mark enligt den kurs som Finlands Bank noterar på anskaffningsdagen.

De kursdifferenser som uppkommer vid omräkning av valutaposter till finska mark upptas i resultaträkningen som räkenskapsperiodens intäkter eller kostnader.

38 §

Bundet och fritt eget kapital

Det bundna egna kapitalet består av aktie-, andels- eller grundkapitalet, tilläggskapitalet, tilläggsandelskapitalet, placeringsandelskapitalet, grundfonden, reservfonden, överkursfonden och uppskrivningsfonden. Övriga fonder hänförs till det fria egna kapitalet.

Till det egna kapitalet hänförs kapitallån, ifall det uppfyller följande villkor:

1) kapital, ränta och annan gottgörelse får betalas endast vid kreditinstitutets upplösning och konkurs, efterställda alla andra skulder,

2) kapital får i övrigt återbetalas endast då det i kreditinstitutets och, ifall detta är ett moderföretag, då det i koncernens för den senast avslutade räkenskapsperioden fastställda balansräkning finns full täckning för det bundna kapitalet och de övriga icke utdelningsbara tillgångarna,

3) ränta och annan gottgörelse får betalas endast ifall det belopp som betalas ut får användas till vinstutdelning enligt kreditinstitutets och, ifall detta är koncernens moderföretag, enligt koncernens för den senast avslutade räkenskapsperioden fastställda balansräkning, samt

4) kapitalet upptas i balansräkningen som en särskild post av det egna kapitalet.

Ett kreditinstitut som tillämpar 1 mom. skall värdera all den egendom som avses i detta moment såsom framgår av momentet.

Som räkenskapsperiodens intäkt eller kostnad bokförs differensen mellan det verkliga värdet vid tidpunkten för bokslutet och bokslutsvärdet i föregående bokslut för i 1 mom. avsedd egendom, eller om denna egendom har anskaffats under räkenskapsperioden, differensen till anskaffningsutgiften.

Uppskrivning enligt 5 kap. 17 § bokföringslagen får göras endast för sådan i 1 mom. avsedd egendom som har värderats enligt anskaffningsutgiften i enlighet med 5 kap. 5 § bokföringslagen.

38 §

Bundet och fritt eget kapital

Det bundna egna kapitalet består av aktie-, andels- eller grundkapitalet, tilläggskapitalet, tilläggsandelskapitalet, placeringsandelskapitalet, grundfonden, reservfonden, överkursfonden, uppskrivningsfonden och omvärderingsfonden. Övriga fonder hänförs till det fria egna kapitalet.

Gällande lydelse

Kreditinstitutet eller ett till samma koncern som detta hörande företag får inte ställa säkerhet för betalning av lånekapital, ränta eller annan gottgörelse. Ränta och annan gottgörelse som betalas på kapitallån minskar det belopp som för den senast avslutade räkenskapsperioden får användas till vinstutdelning.

Avtal om kapitallån skall ingås skriftligen. Mot 2 mom. 1, 2 eller 3 punkten stridande ändringar i lånevillkoren är ogiltiga. På återbetalning av kapital, på betalning av ränta och annan gottgörelse i strid med 1 mom. samt på ställande av säkerhet enligt 3 mom. skall, när det gäller kapitallån som har emitterats av ett kreditinstitut i aktiebolagsform, i tillämpliga delar iaktas 12 kap. 5 § lagen om aktiebolag. I fråga om kreditinstitut i andelslagsform skall på motsvarande sätt tillämpas vad om föreskrivs i 8 kap. 8 § lagen om andelslag.

Kapitallån har sinsemellan samma företräde i förhållande till kreditinstitutets tillgångar, om inte annat har avtalats mellan kreditinstitutet och kapitallånets borgenärer.

39 §

Koncernbokslut

Dotter- och samföretag som inte är kreditinstitut, finansiella institut eller tjänsteföretag, skall enligt 6 kap. 13 § bokföringslagen sammanställas i koncernbokslutet.

En nyttighet som enligt ett finansieringsleasingavtal *som avses i 6 kap. 18 § bokföringslagen* har överförs till hyrestagaren skall i koncernbokslutet upptas som om den vore såld ifall koncernföretaget är hyresgivare och som om den vore köpt ifall koncernföretaget är hyrestagare.

Finansinspektionen kan på ansökan av ett kreditinstitut bevilja dispens från kravet att upprätta koncernbokslut eller från kravet att sammanställa ett dotterföretag i koncernbokslutet, ifall detta är motiverat enligt 6 kap. 1 § 3 eller 4 mom. eller 3 § bokföringslagen och något annat inte följer av 11 kap. 10 § 2 mom. lagen om aktiebolag eller 6 kap. 7 § 2 mom. lagen om andelslag. Fi-

Föreslagen lydelse

39 §

Koncernbokslut

(Upphävs)

En nyttighet som enligt ett finansieringsleasingavtal har överförs till hyrestagaren skall i koncernbokslutet upptas som om den vore såld ifall koncernföretaget är hyresgivare och som om den vore köpt ifall koncernföretaget är hyrestagare.

Koncernens finansieringsanalys skall ingå i koncernbokslutet och i den skall en utredning ges för anskaffningen och användningen av medel under räkenskapsperioden. Dessutom skall verksamhetsberättelsen för moderbolaget presentera verksamhetsberättelse- och soliditetsupplysningar för koncernen.

nansinspektionen kan, då detta enligt 6 kap. 3 § bokföringslagen är motiverat, på ansökan av kreditinstitutet bevilja dispens från kravet att sammanställa intresseföretags bokslut. Dotterföretag som avses i denna lags 5 § 4 mom. och intresseföretag som uppfyller motsvarande förutsättningar får emellertid utan finansinspektionens dispens lämnas utanför koncernbokslutet, ifall det enligt 6 kap. 3 § 1 mom. 1 punkten bokföringslagen finns någon grund för detta. Ett intresseföretag som är ett bostads- eller fastighetsaktiebolag får vidare utan finansinspektionens dispens lämnas utanför koncernbokslutet, ifall det finns någon i 6 kap. 3 § 1 mom. 1 punkten bokföringslagen angiven grund för detta.

Ett finländskt kreditinstituts eller en finländsk holdingsammanslutnings dotterföretag får utan finansinspektionens dispens lämnas utanför koncernbokslutet, ifall det föreligger i 6 kap. 1 § 4 mom. bokföringslagen angivna skäl för detta och något annat inte följer av 11 kap. 10 § 2 mom. lagen om aktiebolag.

 40 §

Offentliggörande av bokslutet

Kreditinstitut och holdingsammanslutningar skall anmäla bokslutet för registrering inom två månader efter att det fastställts. Till anmälan skall fogas en kopia av *bokslutet jämte bilagor och av revisionsberättelsen, en styrelsemedlems eller verkställande direktörens skriftliga intyg om datum för fastställandet av bokslutet samt om bolagsstämmans eller andelsbankens stämmas, fullmäktiges, principalmötets eller hypoteksföreningens stämmas beslut om kreditinstitutets vinst eller förlust. Kreditinstitutet och den holdingsammanslutning som är koncernens moderföretag skall göra registreringsanmälan också om koncernbokslutet och koncernrevisionsberättelsen.*

Ett dotter- eller andelsföretag i koncernen vars balansomslutning är mindre än en procent av moderföretagets senast fastställda balansomslutning och mindre än 10 miljoner euro, får lämnas utanför det sammanställda koncernbokslutet. Om dotter- eller andelsföretagets balansomslutning sammanräknad med balansomslutningen för koncernens andra dotter- och andelsföretag är minst fem procent av balansomslutningen för koncernen, skall den dock intas i det sammanställda koncernbokslutet.

 40 §

Offentliggörande av bokslutet och verksamhetsberättelsen

Kreditinstitut och holdingsammanslutningar skall anmäla bokslutet *och verksamhetsberättelsen* för registrering inom två månader efter att det fastställts. Till anmälan skall fogas en kopia av revisionsberättelsen, en styrelsemedlems eller verkställande direktörens skriftliga intyg om datum för fastställandet av bokslutet samt om bolagsstämmans eller andelsbankens stämmas, fullmäktiges, principalmötets eller hypoteksföreningens stämmas beslut om kreditinstitutets vinst eller förlust.

Gällande lydelse

 Moderföretaget skall på begäran ge kopior av ett i 39 § 1 mom. angivet dotterföretags bokslut, ifall detta inte anmäls för registrering.

 I andelsbankslagen bestäms om skyldigheten för de till ett i 7 a § andelsbankslagen angivet centralinstitut hörande medlemskreditinstituten att hålla sammanslutningens sammanställda bokslut framlagt till påseende.

73 §

Primär kapitalbas

Till ett kreditinstituts kapitalbas räknas den primära kapitalbasen, som består av

 4) kapitallån som avses i 38 § 2 mom. och vilkas villkor har godkänts av Finansinspektionen,

 6) fonder under fritt eget kapital och oanvända vinstmedel,

7) allmän förlustreservering

 Till de poster som avses i 1 mom. 1—4 punkten får inte räknas poster vilkas kapital inte har inbetalts till kreditinstitutet och inte heller poster som medför kumulativ rätt till dividend, ränta eller annan gottgörelse. Innan de poster som avses i 1 mom. inräknas i den primära kapitalbasen skall avdrag göras för den skatt som eventuellt hänförs till dem enligt kreditinstitutets skattesats.

Föreslagen lydelse

 Moderföretaget skall på begäran ge kopior av ett i 39 § 1 mom. angivet dotterföretags bokslut och verksamhetsberättelse, ifall dessa inte anmäls för registrering.

 Skyldigheten att hålla sammanslutningens sammanställda bokslut till påseende för ett medlemskreditinstitut i en sammanslutnings centralinstitut som avses i 3 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001) bestäms i nämnda lag.

73 §

Primär kapitalbas

Till ett kreditinstituts kapitalbas räknas den primära kapitalbasen, som består av

 4) kapitallån vilkas villkor har godkänts av Finansinspektionen,

 6) fonder under fritt eget kapital och oanvända vinstmedel, med undtag för posterna som räknas till supplementära kapitalbasen i enlighet med 74 §,

7) frivillig avsättning

 Till de poster som avses i 1 mom. 1—5 punkten får inte räknas poster vilkas kapital inte har inbetalts till kreditinstitutet och inte heller poster som medför kumulativ rätt till dividend, ränta eller annan gottgörelse. Innan de poster som avses i 1 mom. inräknas i den primära kapitalbasen skall avdrag göras för den skatt som eventuellt hänförs till dem enligt kreditinstitutets skattesats.

 Ovan i 1 mom. 6—9 punkten avsedda poster skall finnas omedelbart och obegränsat tillgängliga för kreditinstitutet för täckning av risker eller förluster genast när de uppstått.

74 §

Supplementär kapitalbas

Till ett kreditinstituts kapitalbas räknas den supplementära kapitalbasen, som består av

- 1) uppskrivningsfonden,

Skuldförbindelser som avses i 1 mom. 3 punkten får räknas till den supplementära kapitalbasen om de uppfyller de ovan i 2 mom. 4—6 punkten angivna förutsättningarna och de får återbetalas tidigast fem år efter att de emitterats, om inte finansinspektionen beviljar tillstånd till förtida återbetalning. Sådana skuldförbindelser får emellertid under de fem sista åren före förfallodagen beaktas högst till det belopp som erhålls genom att från det föregående år beaktade beloppet dras av en femtedel av förbindelsens ursprungliga belopp.

Av de poster som avses i 1 mom. får till kapitalbasen räknas högst ett belopp som motsvarar summan av de poster som avses i 73 §. Av de poster som avses i 1 mom. 3 punkten får emellertid till kapitalbasen räknas högst hälften av det belopp som motsvarar summan av de poster som avses i 73 §.

74 §

Supplementär kapitalbas

Till ett kreditinstituts kapitalbas räknas den supplementära kapitalbasen, som består av

- 1) uppskrivningsfonden *och omvärderingsfonden,*

1 a) *fonden för verkligt värde och beloppet av med den jämförbara poster i det egna kapitalet med undantag för poster som avses i 36 a § 1 mom. 1 punkten,*

Om beloppet i fonden för verkligt värde eller beloppet av med den jämförbara poster i det egna kapitalet som avses i 1 mom. 1 a punkten är negativt, beaktas det som avdrag i beloppet av den supplementära kapitalbasen.

Innan de poster som avses i 1 mom. 1 och 1 a punkten läggs till den supplementära kapitalbasen skall i dem ingående latent skatt, beräknad enligt samfundsskatteprocenten för kreditinstitutet, dras av från dem.

Skuldförbindelser som avses i 1 mom. 3 punkten får räknas till den supplementära kapitalbasen om de uppfyller de ovan i 2 mom. 4—6 punkten angivna förutsättningarna och de får återbetalas tidigast fem år efter att de emitterats, om inte Finansinspektionen beviljar tillstånd till förtida återbetalning. Sådana skuldförbindelser får emellertid under de fem sista åren före förfallodagen beaktas högst till det belopp som erhålls genom att från det föregående år beaktade beloppet dras av en femtedel av förbindelsens ursprungliga belopp.

Av de poster som avses i 1 mom. får till kapitalbasen räknas högst ett belopp som motsvarar summan av de poster som avses i 73 §. Av de poster som avses i 1 mom. 3 punkten får emellertid till kapitalbasen räk-

Gällande lydelse

74 a §

Övrig kapitalbas

Vid beräkningen av det kapitalkrav som avses i 78 a § och den övre gräns för de stora kundriskerna som avses i 78 c § 2 mom. får till kapitalbasen, utöver vad som bestäms i 73 och 74 §, räknas

1) handelslagrets nettointäkter, till den del dessa inte räknas till den primära kapitalbasen enligt 73 §,

75 §

Avdragsposter

Från kreditinstitutets primära egna medel avdras när det i 72 § avsedda relationstalet räknas ut de egna aktier, andelar eller grundfundsbevis som kreditinstitutet äger, den oavskrivna anskaffningsutgiften för immateriella nyttigheter med lång verkningstid samt förlusterna under tidigare räkenskapsperioder och under räkenskapsperioden.

Föreslagen lydelse

nas högst hälften av det belopp som motsvarar summan av de poster som avses i 73 §.

74 a §

Övrig kapitalbas

Vid beräkningen av det kapitalkrav som avses i 78 a § och den övre gräns för de stora kundriskerna som avses i 78 c § 2 mom. får till kapitalbasen, utöver vad som bestäms i 73 och 74 §, räknas

(Upphävs)

75 §

Avdragsposter

Från kreditinstitutets primära egna medel avdras när det i 72 § avsedda relationstalet räknas ut de egna aktier, andelar eller grundfundsbevis som kreditinstitutet äger, den oavskrivna anskaffningsutgiften för immateriella nyttigheter med lång verkningstid, sådana poster i räkenskapsperiodens resultat eller ackumulerade vinstmedel, som har uppstått vid värdering av fastighetsegenhet i annat än eget bruk enligt verkligt värde och som överstiger av denna uppskrivning orsakat tilläggskrav på eget kapital, samt förlusterna under tidigare räkenskapsperioder och under räkenskapsperioden.

Denna lag träder i kraft den 2004.

Denna lag tillämpas första gången på bokföringen för den räkenskapsperiod som börjar närmast efter att lagen trätt i kraft, om annat inte bestäms nedan.

En bokföringsskyldig får tillämpa denna lag på bokföringen för den räkenskapsperiod som pågår när lagen träder i kraft.

En finansieringsanalys med jämförelsetal för föregående år skall upprättas senast den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2007 eller därefter. Utan hinder av 36 § 1

mom. kan de finansiella instrument som där avses tas upp i bokslutet, under den räkenskapsperiod under vilken denna lag träder i kraft, med tillämpning av 36 § 1 mom. i den lydelse den hade innan denna lag trädde i kraft.

3.

Lag**om ändring av lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 29 september 1978 om aktiebolag (734/1978) 11 kap. 9 § 7 mom.,
 sådant det lyder i lag 294/1998,
ändras 11 kap. 6 a § och 12 kap. 2 § 1 mom., sådana de lyder, 11 kap. 6 a § i lag 145/1997
 och 12 kap. 2 § 1 mom. i sistnämnda lag och i lag 1337/1997, samt
fogas till 11 kap. 9 § ett nytt 1 mom. i stället för det 1 mom. som upphävts genom lag
 294/1998, och till 9 a §, sådant det lyder i nämnda lag 145/1997, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap

11 kap

Bokslut och koncernbokslut**Bokslut och koncernbokslut**

6 a §

I balansräkningen eller dess bilaga skall per aktieslag i fråga om de egna aktier och aktier i moderbolaget som bolaget har i sin besittning uppges antalet, det sammanlagda nominella beloppet och anskaffningsutgiften. *Aktierna får tas upp i balansräkningen, om de är föremål för sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen och ett belopp som motsvarar anskaffningsutgiften tas upp i balansräkningen som en icke utdelningsbar post under fritt eget kapital.*

6 a §

I balansräkningen eller dess bilaga skall per aktieslag i fråga om de egna aktier och aktier i moderbolaget som bolaget har i sin besittning uppges antalet, det sammanlagda nominella beloppet och anskaffningsutgiften.

9 §

9 §

Ett publikt aktiebolag skall alltid upprätta en verksamhetsberättelse. Ett privat aktiebolag får låta bli att upprätta en verksamhetsberättelse om högst en av de gränser som nämns i 3 kap. 9 § 2 mom. bokföringslagen har överskridits under såväl räkenskapsperioden som den omedelbart föregående räkenskapsperioden. Bolaget skall dock alltid presentera de upplysningar som skall meddelas i verksamhetsberättelsen enligt denna lag såsom noter.

Bokslutet för ett publikt aktiebolag skall

(Upphävs)

innehålla en finansieringsanalys. I ett privat aktiebolags bokslut skall ingå en finansieringsanalys, om minst två av de gränser som nämns i 3 kap. 9 § 2 mom. bokföringslagen har överskridits under såväl räkenskapsperioden som den omedelbart föregående räkenskapsperioden. I finansieringsanalysen skall redogöras för anskaffningen och användningen av medel under räkenskapsperioden.

9 a §

12 kap

Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar

2 §

Vinstutdelning får inte överstiga det sammanlagda beloppet av vinst enligt fastställd balansräkning för den senaste räkenskapsperioden och bolagets övriga fria egna kapital, med avdrag för den förlust som balansräkningen utvisar och andra icke utdelningsbara poster, vilka är

1) belopp som motsvarar de i balansräkningen aktiverade utgifterna i samband med att bolaget bildas,

1 a) belopp som motsvarar de i balansräkningen aktiverade forskningsutgifterna och andra utvecklingsutgifter än sådana som avses i 5 kap. 8 § bokföringslagen,

2) den i 11 kap. 6 a § avsedda anskaffningsutgiften för egna och moderbolagets aktier, samt

3) belopp som enligt bolagsordningen skall avsättas till reservfonden eller annars lämnas outdelade.

9 a §

12 kap

Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar

2 §

Vinstutdelning får inte överstiga det sammanlagda beloppet av vinst enligt fastställd balansräkning för den senaste räkenskapsperioden och bolagets övriga fria egna kapital, med avdrag för den förlust som balansräkningen utvisar *och det belopp som enligt bolagsordningen skall avsättas till reservfonden eller annars lämnas outdelade.*

Denna lag träder i kraft den 2004.

Aktiverade grundläggnings- och forskningsutgifter som avskrivs under sin verkningstid enligt de bestämmelser i bokföringslagen som är i kraft när denna lag träder i kraft.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

der i kraft, skall vid tillämpningen av 12 kap. 2 § 1 mom. beaktas som outdelbara medel.

4.

Lag

om ändring av lagen om andelslag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 december 2001 om andelslag (1488/2001) 6 kap. 7 § och 8 kap. 3 §
samt
fogas till 6 kap. 2 § 1 mom. en ny 5 a-punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap

6 kap

Bokslut och koncernbokslut

Bokslut och koncernbokslut

2 §

2 §

Indelningen av andelslagets eget kapital

Indelningen av andelslagets eget kapital

Andelslagets eget kapital indelas i

Andelslagets eget kapital indelas i

5 a) *fonden för verkligt värde*

7 §

7 §

Verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelse

Utöver det som bestäms i bokföringslagen skall verksamhetsberättelsen innehålla

Ett andelslag kan låta bli att upprätta en verksamhetsberättelse om högst en av de gränser som nämns i 3 kap. 9 § 2 mom. bokföringslagen har överskridits under såväl räkenskapsperioden som den omedelbart föregående räkenskapsperioden. Andelslaget skall dock alltid presentera de upplysningar som skall meddelas i verksamhetsberättelsen enligt denna lag såsom noter.

1) ett förslag till åtgärder beträffande överskott eller förlust,

2) en finansieringsanalys, om minst två av de gränser som avses i 3 kap. 9 § 2 mom. bokföringslagen har överskridits under såväl den avslutade räkenskapsperioden som den omedelbart föregående räkenskapsperioden,

3) uppgift om utländska filialer,

4) om andelslaget har blivit moderandels-

lag, uppgift om detta,

5) uppgift om det sammanlagda antalet medlemmar och andelar vid ingången och utgången av räkenskapsperioden, om det i stadgarna bestäms om medlemmarnas tillskottsplikt,

6) en redogörelse, om andelslaget vid fusion har varit övertagande andelslag eller andelslaget har delats.

I finansieringsanalysen skall redogöras för anskaffningen och användningen av medel under räkenskapsperioden.

8 kap

Medelsanvändningen, reservfond, överskursfond och uppskrivningsfond

3 §

Utdelningsbart överskott

Utdelningen av överskott får inte överstiga det sammanlagda beloppet av överskottet enligt fastställd balansräkning för den senaste räkenskapsperioden och andra i 6 kap. 2 § 3 mom. avsedda mot överskott svarande poster, från vilket belopp dragits av de poster som nämns i 2 mom.

Vid uträkningen av utdelningsbart överskott skall från det sammanlagda belopp som avses i 1 mom. dras av

1) i balansräkningen angiven förlust som inte har dragits av från överskottet,

2) ett belopp som motsvarar de i balansräkningen aktiverade utgifterna i samband med att andelslaget bildas,

Utöver det som bestäms i bokföringslagen skall verksamhetsberättelsen innehålla

1) ett förslag till åtgärder beträffande överskott eller förlust,

2) uppgift om utländska filialer,

3) om andelslaget har blivit moderandelslag, uppgift om detta,

4) uppgift om det sammanlagda antalet medlemmar och andelar vid ingången och utgången av räkenskapsperioden, om det i stadgarna bestäms om medlemmarnas tillskottsplikt,

5) en redogörelse, om andelslaget vid fusion har varit övertagande andelslag eller andelslaget har delats.

8 kap

Medelsanvändningen, reservfond, överskursfond och uppskrivningsfond

3 §

Utdelningsbart överskott

Utdelningen av överskott får inte överstiga det sammanlagda beloppet av överskottet enligt fastställd balansräkning för den senaste räkenskapsperioden, i 6 kap. 2 § 1 mom. 5 a punkten avsedd fond för verkligt värde och andra i 6 kap. 2 § 3 mom. avsedda mot överskott svarande poster, från vilket belopp dragits av de poster som nämns i 2 mom.

Vid uträkningen av utdelningsbart överskott skall från det sammanlagda belopp som avses i 1 mom. dras av

1) i balansräkningen angiven förlust som inte har dragits av från överskottet,

2) *det belopp som enligt stadgarna skall avsättas till reservfonden, användas för andra ändamål eller annars lämnas outdelat.*

Gällande lydelse

3) ett belopp som motsvarar de i balansräkningen aktiverade forskningsutgifterna och andra än de i 5 kap. 8 § bokföringslagen avsedda utvecklingsutgifterna,

4) det belopp som enligt stadgarna skall avsättas till reservfonden, användas för andra ändamål eller annars lämnas outdelat.

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 2004.

Aktiverade grundläggnings- och forskningsutgifter som avskrivs under sin verkningstid enligt de bestämmelser i bokföringslagen som är i kraft när denna lag träder i kraft, skall vid tillämpningen av 8 kap. 3 § 1 och 2 mom. beaktas som sänkning av det utdelningsbara överskottet.

5.**Lag****om ändring av sparbankslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till sparbankslagen av den 28 december 2001 (1502/2001) en ny 130 a § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 kap.

Särskilda bestämmelser

130 a §

Bokslutet och verksamhetsberättelsen för en sparbank upprättas i enlighet med bokföringslagen och kreditinstitutslagen samt bestämmelser som utfärdats med stöd av dem och Finansinspektionens föreskrifter.

Styrelsen och verkställande direktören skall datera och underteckna bokslutet och verksamhetsberättelsen. Såvida en styrelsemedlem eller den verkställande direktören har framfört en avvikande åsikt om bokslutet eller verksamhetsberättelsen, skall på

hans begäran ett utlåtande om det ingå däri. Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall tillställas revisorerna senast en månad före det principalmöte där resultat- och balansräkningen skall läggas fram för fastställelse.

Denna lag träder i kraft den 2004.

6.

Lag

om ändring av 3 och 16 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28 december 2001 om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001) 3 § 5 mom. och 16 § 2 mom. samt

fogas till 16 § ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

3 §

Centralinstitutet är skyldigt att ge medlemskreditinstitutet anvisningar för deras verksamhet i syfte att trygga likviditeten, kapitaltäckningen och riskkontrollen samt skyldigt att utöva tillsyn över deras verksamhet.

Centralinstitutet är skyldigt att ge medlemskreditinstitutet anvisningar för deras verksamhet i syfte att trygga likviditeten, kapitaltäckningen och riskkontrollen samt skyldigt att utöva tillsyn över deras verksamhet *samt instruktioner för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper vid upprättandet av det konsoliderade bokslutet för sammanslutningen.*

16 §

16 §

Boksluten för centralinstitutet och medlemskreditinstitutet samt för deras konsolideringsgrupper skall sammanställas till ett konsoliderat bokslut, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs eller bestäms om kreditinstituts koncernbokslut. Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om upprättande av konsoliderat bokslut. Det konsoliderade bokslutet omfattar

Centralinstitutet skall upprätta ett konsoliderat bokslut för sammanslutningen. Det konsoliderade bokslutet upprättas som en kombination av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet och dess medlemskreditinstitut med iakttagande av de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § bokföringslagen, om annat inte bestäms nedan i detta moment. Det

Gällande lydelse

även sammanslutningar av vilkas röstetal till mer än hälften innehas av de ovan nämnda sammanslutningarna tillsammans.

Föreslagen lydelse

konsoliderade bokslutet omfattar även sammanslutningar, i vilkas ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslag. Till den del som internationella redovisningsstandarder inte kan tillämpas på grund av att sammanslutningens struktur avviker från en koncern, skall centralinstitutets styrelse anta motsvarande redovisningsprinciper som är lämpade för sammanslutningens struktur.

Ett medlemskreditinstitut skall ge centralinstitutet de upplysningar som behövs för en konsolidering av bokslutsuppgifterna. Centralinstitutet och dess revisor har dessutom rätt att för granskningen av det konsoliderade bokslutet få kopior av handlingar i fråga om medlemskreditinstitutets revision utan hinder av vad som bestäms om sekretesskyldighet för kreditinstitutet och dess revisor annanstans i lag. Vad som bestäms i detta moment om medlemskreditinstitut tillämpas på motsvarande sätt på andra i 2 mom. avsedda sammanslutningar.

Denna lag träder i kraft den 2004.

Denna lag skall tillämpas senast på sammanslutningens konsoliderade bokslutet för den räkenskapsperiod som inleds den 1 januari 2007 eller därefter. På sammanslutningens konsoliderade bokslut för räkenskapsperioder före det tillämpas de bestämmelser som är i kraft när denna lag träder i kraft.

7.

Lag**om ändring av lagen om hypoteksföreningar**

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen den 8 december 1978 om hypoteksföreningar (936/1978) en ny 20 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Hypoteksförenings förvaltning

20 a §

Bokslutet och verksamhetsberättelsen för en hypoteksförening upprättas i enlighet med bokföringslagen och kreditinstitutslagen samt bestämmelser som utfärdats med stöd av dem och Finansinspektionens föreskrifter.

Styrelsen och verkställande direktören skall datera och underteckna bokslutet och verksamhetsberättelsen. Såvida en styrelsemedlem eller den verkställande direktören har framfört en avvikande åsikt om bokslutet eller verksamhetsberättelsen, skall på hans begäran ett utlåtande om det ingå däri.

Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall tillställas revisorerna senast en månad före det principalmöte där resultat- och balansräkningen skall läggas fram för fastställelse.

Denna lag träder i kraft den 2004.
